

Gemeente
Drechterland

Jaarstukken 2019

Hoogkarspel 19 mei 2020

Inhoudsopgave

Algemeen	3
Kerngegevens	4
Samenvatting	5
Leeswijzer	7
Programmaverantwoording	8
Bestuur en ondersteuning	9
Veiligheid	18
Beheer openbare ruimte	23
Economie	31
Samenleving	36
Milieu	49
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	57
Algemene dekkingsmiddelen	63
Overhead	67
Vennootschapsbelasting	69
Onvoorzien	69
Paragrafen	70
Lokale heffingen	71
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	78
Onderhoud kapitaalgoederen	85
Financiering	88
Bedrijfsvoering	92
Verbonden partijen	94
Grondbeleid	105
Subsidies	110
Vitale dorpen	112
Financiën	113
Overzicht van baten en lasten	114
Balans en de toelichting	123
Verantwoording Specifieke Uitkering	148
Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld	153
Bijlagen	155
Voortgang aanbevelingen Rekenkamercommissie	156
Controleverklaring	158

Algemeen

Kerngegevens

Kentallen gemeente Drechterland	31-12-2019	31-12-2018
Sociale structuur		
<u>Aantal inwoners</u>		
- 0 tot en met 4 jaar	1.051	980
- 5 tot en met 17 jaar	2.885	2.988
- 18 tot en met 64 jaar	11.509	11.470
- 65 en ouder	<u>4.267</u>	<u>4.159</u>
	19.712	19.597
<u>Aantal periodieke uitkeringsgerechtigden</u>		
- WWB	155	152
- IOAW	6	6
- IOAZ	0	1
- BBZ	<u>1</u>	<u>5</u>
	162	164
Fysieke structuur (bron: Algemene Uitkering)		
<u>Oppervlakte gemeente (in hectares)</u>		
- land	5.887	5.887
- binnenwater	67	67
- buitenwater	<u>2.105</u>	<u>2.105</u>
	8.059	8.059
<u>Aantal woonruimten</u>	8.424	8.335
Financiële structuur (in €)		
Vaste schuld	14.468.000	9.893.000
Gewone uitgaven (lasten)	44.464.000	39.138.000
Opbrengsten belastingen	2.419.000	2.611.000
Algemene uitkering gemeentefonds	24.703.000	22.858.000
Overige inkomsten (baten)	13.648.000	11.444.000

Samenvatting

Specificatie gerealiseerd rekeningresultaat 2019

Omschrijving	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Jaar- rekening	Vershil begro- ting na wijziging en jaarrekening
Totale baten	40.466	42.239	40.770	-1.469
Totale lasten	42.343	46.273	44.464	-1.809
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	-1.877	-4.034	-3.694	340
Onttrekking aan reserves	2.841	5.630	5.250	-380
Toevoeging aan reserves	785	2.101	2.221	120
	2.056	3.529	3.029	-500
Gerealiseerd resultaat	179	-505	-665	-160

Het resultaat uit de exploitatie voor 2019 inclusief incidentele baten en lasten bedraagt € 665.000 negatief en is op de balans verantwoord onder het eigen vermogen als gerealiseerd resultaat.

Het verschil tussen de begroting na wijziging en de jaarrekening van het gerealiseerde saldo van baten en lasten bedraagt € 160.000 negatief. Het totaal aan baten en het totaal aan lasten zijn lager dan begroot.

Het gerealiseerde saldo van baten en lasten bedraagt € 3.694.000. Hiervan is per saldo € 3.029.000 aan de reserves onttrokken. Het gerealiseerd resultaat bedraagt hierdoor € 665.000 negatief.

Het negatieve resultaat van € 665.000 dient in het juiste perspectief te worden gezien. De begroting 2019 werd met een verwacht incidenteel positief resultaat vastgesteld van € 179.000. Gedurende het jaar 2019 zijn er besluiten genomen die ertoe hebben geleid dat dit resultaat naar verwachting € 505.000 negatief zou bedragen. Bij het vaststellen van de jaarrekening blijkt dat dit verwachte incidentele tekort hoger uitvalt.

Onze vermogenspositie hebben wij in 2019 zien afnemen met € 3.200.000. Dit is voornamelijk het gevolg van de onttrekking aan de Algemene reserve van ruim € 900.000 ten behoeve van het SED perspectief, de onttrekkingen aan de bestemmingsreserves ter dekking van afschrijvingslasten van ruim € 1.000.000 en de onttrekking aan de reserve Onderhoud wegen van € 680.000. Het verschil tussen de begrote en werkelijk onttrekking aan de reserves wordt grotendeels veroorzaakt doordat er minder is onttrokken aan de Algemene reserve ter dekking van de uitgaven voortvloeiende uit het CUP.

Reserves

	Algemene reserve	Bestemmings-reserves	Totaal
Saldo 1-1-2019	9.477	23.958	33.435
Rekeningresultaat 2018	-174		-174
Mutaties exploitatie: toevoegingen	772	1.449	2.221
Mutaties exploitatie: onttrekkingen	-1.639	-2.509	-4.148
Mutaties exploitatie: afschrijvingslasten		-1.102	-1.102
Saldo 31-12-2019	8.436	21.796	30.232

De Algemene reserve is afgelopen jaren op een gewenst en acceptabel niveau gebracht. Bij de vaststelling van de begroting 2018 is besloten de minimale hoogte van de Algemene reserve vast te stellen op € 2.400.000. De resultaten van de grondexploitaties over 2019 zijn conform de uitgangspunten rechtstreeks toegevoegd aan de Algemene reserve, met uitzondering van de omslagheffingen voor verkeersinfrastructuur en het Landschapsplan. Deze zijn aan de betreffende bestemmingsreserves toegevoegd.

Per 31 december 2019 bedraagt de Algemene reserve € 8.436.000. Een gedetailleerd overzicht is te vinden in de toelichting op de balans, onderdeel reserves

Leeswijzer

Resultaat

Het resultaat wordt onderscheiden in gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten en gerealiseerd resultaat. Het verschil bestaat uit de mutaties in de reserves.

De programmaverantwoording

In de programmaverantwoording wordt aan het begin van ieder programma beschreven of bereikt is wat we hebben beoogd en wat daarvoor is gedaan.

Verschillenanalyse

De analyse van de budgetten van de programmarekening wordt per programma uitgewerkt. Hier is aansluiting gezocht met de recapitulatietabel behorende bij de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Doorberekening kosten SED organisatie

In de programma's worden de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. Een groot deel van de kosten van de SED organisatie is ook het gevolg van het primaire proces. De kosten van de SED organisatie worden dan ook toegerekend aan de taakvelden. In 2019 was de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling SED organisatie € 10.471.000 Deze kosten zijn toegerekend aan de taakvelden. De afwijkingen ten opzichte van de ramingen staan in de analyse in de programma's omschreven als "Toerekening personeelskosten en interne doorberekeningen".

Afronding

Voor zover mogelijk zijn alle in de jaarstukken genoemde bedragen afgerond op € 1.000.

Programmaverantwoording

Bestuur en ondersteuning

Portefeuillehouders: M. Pijl en J.H.N. Broeders

Inleiding

De gemeente Drechterland staat voor een betrouwbaar bestuur dat op een open en transparante wijze inwoners, bedrijven en instellingen betreft bij haar besluitvorming en over de uitvoering hiervan verantwoording aflegt. Drechterland biedt goede dienstverlening door:

- oog te hebben voor haar inwoners;
- snel te reageren;
- de juiste informatie te verstrekken;
- samen te werken;
- digitale diensten aan te bieden waar mogelijk en maatwerk te leveren waar nodig.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

Maatschappelijk opgave: Burgerparticipatie en dienstverlening

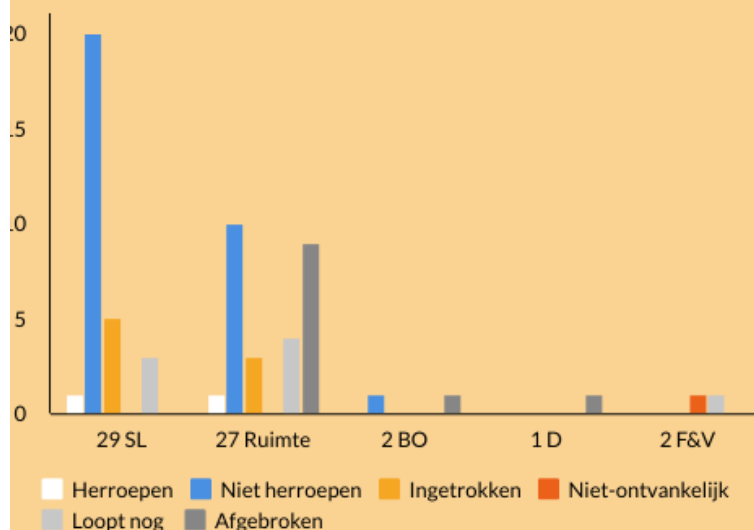
Beleidsambitie	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?
Als daadkrachtige en verbindende partner bouwt het college samen met de gemeenteraad, de inwoners, de maatschappelijke partners en ondernemers aan de toekomst van de gemeente.		
De ingezette wijze van burgerparticipatie (vitale dorpen) zal met kracht doorgezet worden als ambtelijke werkwijze.	Inwoners zijn meer betrokken gemaakt door ze mee te nemen richting besluitvorming.	Organisatie van dorpsavonden, inwonersbijeenkomsten en enquêtes.
Draagvlak creëren bij het ontwikkelen en invoeren van gemeentelijk beleid.	Draagvlak en begrip voor gemeentelijke beleidsrichtingen.	Inwoners hebben meer mogelijkheden gekregen om aan de voorkant mee te denken en input te leveren bij de vorming van beleid.
Stimuleren van de verbinding gemeenteraad en samenleving.	Beeld verkregen over wat inwoners belangrijk vinden in contact met de gemeente.	Quick scan lokale democratie.
Proactief informeren van inwoners en ondernemers.	De informatie op onze website is actueel en juist. Publicaties op gemeentepagina. Opzet Burgerpanel. Inzet social media.	Inwoners van Drechterland uitgenodigd deel te nemen aan burgerpanel. Onze informatie op de website wordt wekelijks geactualiseerd. Informeren van inwoners via social media.
Het toepassen van burgerparticipatie en de inbreng van inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers, bij de totstandkoming van beleid is een gegeven.		
Intensiveren betrokkenheid van inwoners bij hun leefomgeving.	Inwoners intensiever betrokken bij specifieke ontwikkelingen in de dorpskernen.	Tijdens verschillende bijeenkomsten input opgehaald en draagvlak gecreëerd bij belanghebbenden en specifieke inwoners.

Instandhouding van de leefbaarheid in de kernen.	In vrijwel alle dorpskernen worden projecten uitgevoerd om de kernen vitaal te houden.	Ontwikkelen van plannen voor de realisatie van multifunctionele accommodaties, woningbouwlocaties en centrumplan-ontwikkelingen.
Verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening.		
Betere dienstverlening aan inwoners en maatschappelijke partners.	De dienstverlening is gewaardeerd met een 6,8.	Onderzoek waarstaatjegemeente uitgevoerd en ondernemerspeiling uitgevoerd.
Snelle en betrouwbare dienstverlening.	Verhoging van het aantal vragen direct beantwoord aan de telefoon.	Verdere invulling van kennisportaal, samenwerking met vakafdelingen geïntensiveerd.
Een betrouwbare Basisregistratie personen (BRP). De afdeling dienstverlening krijgt steeds meer een controlerende en signalerende rol, waarbij wordt samengewerkt met andere afdelingen en toezichthouders.	Goedgekeurde verklaring PNIK en burgerzaken. Dit is de zelfevaluatie paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten.	Processen op orde, zelfevaluatie uitgevoerd.
Streven naar een hoge juridische kwaliteit binnen de organisatie.	Jaarverslag kwaliteitscontrole uitgevoerd.	Het aantal bezwaarschriften stijgt. De afdeling juridische zaken zet in op het verbeteren van de juridische kwaliteit op de afdelingen en dit is ook inzet voor 2020. Zie de infographic hieronder.
De implementatie van het Organisatie Ontwikkelingsplan en daarmee de kwalitatieve en kwantitatieve verbetering van de SED organisatie wordt verder uitgevoerd.		
Kwalitatieve en kwantitatieve verbetering van de SED organisatie.	Verder uitvoering gegeven aan het organisatieontwikkelingsplan. Topstructuur krijgt vorm.	Invulling gegeven aan de Topstructuur. Analyse gemaakt van de strategische personeelsplanning (SPP). MTO gehouden onder medewerkers en hierover het gesprek gevoerd. Benchmark onderzoek gehouden naar de formatie van de organisatie. Diverse processen gedigitaliseerd voor directe dienstverlening aan inwoners.

Maatschappelijk opgave: Samenwerken in de regio

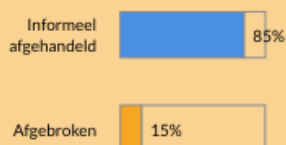
Beleidsambitie	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?
Actualisering en concretisering van de regionale samenwerking in het Pact van Westfriesland. Het versterken van onze positie in de regio.		
Ontwikkelen en onderschrijven van gezamenlijke (boven-) regionale ambities.	Een betere vertegenwoordiging van de belangen van de gemeente Drechterland op regionaal niveau, en een betere voorbereiding van complexe bovengemeentelijke projecten.	Uitbreiden van deelname aan diverse regionale overleggen en werkgroepen in het kader van Pact Westfriesland.
Onderzoeken van mogelijkheid rol gemeenteraad in regionale beleidsvoorbereiding.	Het tot stand komen van het Pact van Westfriesland is hierin een eerste stap. De komende jaren zal, na vaststelling van het Pact, uitvoering worden gegeven aan het programma.	Er is een advies door de griffiers opgesteld om de regionale raadsledenbijeenkomsten verder te verdiepen.
Het voortzetten van de samenwerking binnen gemeenschappelijke regelingen en in het bijzonder in het project informatievoorziening waardoor de gemeenteraad beter in positie kan worden gebracht.		
Verbeteren informatievoorziening raden ten aanzien van GR'en.	Het vroegtijdig indienen van met name de P&C-documenten vanuit de GR-en zodat de individuele raden voldoende tijd hebben om besluitvorming voor te bereiden.	Enerzijds de behoefte van de raad onder de aandacht van betreffende GR te brengen. Anderzijds in de organisatie de voorbereiding tot besluitvorming organiseren.

Behandelde bezwaarschriften per afdeling totaal 61

- 94% van de bezwaarschriften zijn binnen de wettelijke termijn afgehandeld. In 2018 was dat 80%, in 2017 92,5% en in 2016 83%
->Door onvoorziene omstandigheden waaronder technische storingen is het behalen van een percentage van 100% nagenoeg onmogelijk
- 49% is binnen de LEAN-termijn afgehandeld. Dat was in 2018 51%, in 2017 60% en in 2016 49%
->De LEAN-termijn is een uiterst strakke termijn van 5 tot 6 weken. Bij een vertraging binnen een stap van dat proces wordt het lastig om de zaak binnen die termijn af te handelen. Complexe zaken waarbij afstemming nodig is met de portefeuillehouder kunnen niet binnen die termijn worden afgehandeld.
- 3,4% van de bezwaarschriften voor de afdeling **Samenleving** is gegrond verklaard. In 2018 was dat in 2018 29,2%, in 2017 18,7% en in 2016 23,5%
- Het aantal bezwaarschriften voor de afdeling **Ruimte** aangaande handhavingsskwesties is verdubbeld. Het aantal primaire handhavingsskwesties is nagenoeg hetzelfde gebleven

Klachten 13

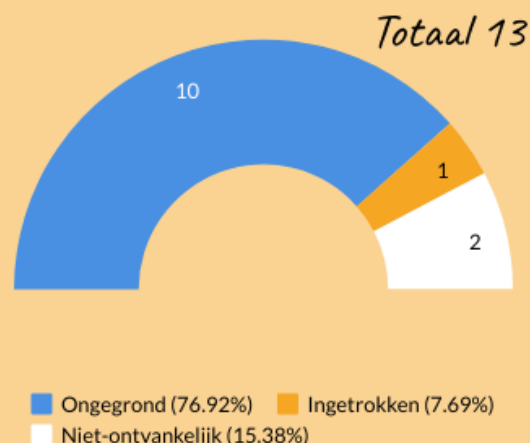
- In 2019 zijn er 13 klachten ingediend. In 2018 waren dat er 11

- 11 van de 13 ingekomen klachten zijn informeel afgehandeld. Dat is 85%. In 2018 was dat 82%

Ingediende klachten bij Nationale Ombudsman
- Bij de Nationale ombudsman zijn er 5 klachten ingediend. In 2018 waren dat er 11.
- Alle 5 ingediende klachten zijn zonder onderzoek afgedaan

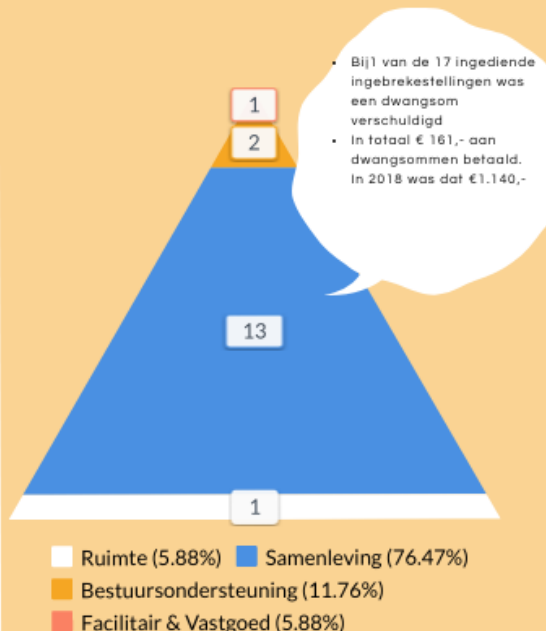
2019

Beroepszaken

- Het totaal aantal afgehandelde beroepszaken bedraagt 13. In 2018 was dat 26, in 2017 15 en in 2016 20
- De 13 beroepszaken zagen allemaal op de afdeling Ruimte
- Er zijn 0 beroepen gegrond verklaard. Dat waren er in 2018 en 2017 ook 0 en in 2016 is er 1 beroep gegrond verklaard

INGEBREKESTELLINGEN 17

powered by

PIKTOCHART

Indicatoren

Doelstelling	Prestatie-indicator	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019
Inwoners betrekken bij vorming en uitvoering van beleid.	Gemiddelde waardering voor de communicatiemiddelen.		7,0	6,8
Verbeteren dienstverlening.	Percentage afdoening bezwaarschriften binnen de LEAN-termijn (zes weken na ontvangst bezwaarschrift).	51%	70%	49%

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Meest recent
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen begroting	2019: 0,42
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen begroting	2019: 0,41
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	2019: 14,9
Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	2019:8,5%

Met wie hebben we samengewerkt?

Gemeenschappelijke regeling - SED organisatie

Doelstelling en openbaar belang:

Het bewerkstelligen van een kwalitatief hoogwaardige, effectieve en efficiënte uitvoering door de SED organisatie van de door de gemeenten opgedragen uitvoerende taken met het oog op een goede dienstverlening aan de inwoners en een krachtige ondersteuning aan de besturen van de gemeenten.

Activiteiten en ontwikkelingen:

Dienstverlening

Het verbeteren van onze dienstverlening is een continu proces waar we samen aan werken. Het vraagt om voortdurende aandacht voor houding en gedrag en om de juiste dingen op het juiste moment te doen.

Personeel

Vanuit HR is er in 2019 veel geïnvesteerd in kennis om de organisatie verder te kunnen professionaliseren. Zo is er in 2019 uitgebreid aandacht besteed aan strategische personeelsplanning. De uitkomsten vormen een basis voor de verdere ontwikkeling van de medewerkers en de organisatie in het licht van onze ontwikkelingsplannen. Ook is in 2019 een medewerkers tevredenheidsonderzoek gehouden. De resultaten hiervan en de signalen die zijn afgegeven, nemen we mee in de ontwikkeling van onze organisatie.

Daarnaast is in 2019 een slag gemaakt met de herstructurering van de organisatie door in te zetten op de topstructuur. Een nieuwe indeling van de organisatie met nieuwe leidinggevendenden en een organisatieplan voor de jaren 2020-2024 moet zorgen voor meer grip op kwaliteit en kwantiteit. De resultaten van de benchmark, die eind 2019 gehouden is, worden meegenomen in de verdere groei van onze organisatie

ICT

Eind 2019 is de nieuwe digitale werkomgeving ingevoerd.

Facilitaire dienstverlening

Door actief contractbeheer en diensten opnieuw aan te besteden, is de interne dienstverlening verder vormgegeven. Met dienstverleningsafspraken is er duidelijkheid voor opdrachtgever, opdrachtnemer en klant. Deze afspraken zijn gericht op prestatie en prijs. Duurzaamheid, anticiperen op ontwikkelingen in de organisatie en heldere communicatie zijn hierbij terugkerende onderwerpen.

Control

Met een team van Administratieve Organisatie en Interne Beheersing (AO/IB) en businesscontrollers worden processen en financieel beheer van de verschillende teams beoordeeld. Bevindingen worden met aanbevelingen gerapporteerd aan de directie.

Afschaffing koepelvrijstelling

Het AB van de SED organisatie heeft op 6 januari 2015 besloten tot toepassing van de koepelvrijstelling om het btw-nadeel door de ambtelijke fusie op te heffen. Met de koepelvrijstelling wordt voorkomen dat btw drukt op het looncomponent dat toerekenbaar is aan de kostprijsverhogende activiteiten. De Belastingdienst is van mening dat het toepassen van de koepelvrijstelling niet mogelijk is. Beide partijen waren overeengekomen om dit geschil voor te leggen aan de rechtbank. Door gewijzigde wetgeving betreffende de belastingrente lopen de rentekosten echter op en wordt het risico van procederen te groot. De Belastingdienst heeft de SED organisatie een voorstel gedaan om per 1-1-2019 als btw-ondernemer verder te gaan en de genoten voordelen van 2015 tot en met 2018 terug te betalen. Dit voorstel is door het AB geaccepteerd. Het nadeel van €350.000 (inclusief advieskosten) is inmiddels betaald aan de Belastingdienst door de SED organisatie. Het nadeel van 2019 en verder komt tot uiting bij de gemeenten. Voor 2019 is er een nadeel van € 88.000 voor de gemeente Drechterland.

Gemeenschappelijke regeling - Shared Service Centre ICT DeSom

Doelstelling en openbaar belang:

Het bewerkstelligen van een kwalitatief hoogwaardige en een doelmatige uitvoering door het SSC van de door de gemeenten opgedragen uitvoerende taken. Ondersteuning in brede zin op het terrein van ICT en het creëren van de voorwaarden voor een efficiënte en veilige bedrijfsvoering en een efficiënte, veilige en klantgerichte dienstverlening.

Activiteiten en ontwikkelingen:

In 2020 is DeSom bezig met regionale projecten, het realiseren van migratie van applicaties naar de cloud en bestendigen van de nieuwe Digitale Werkomgeving.

Gemeenschappelijke regeling - Ondersteuning Bestuurlijke Samenwerking Westfriesland

Doelstelling en openbaar belang:

Ondersteuning samenwerking op het gebied van bestuurlijk overleg in de regio Westfriesland. Periodiek worden er bestuurlijke overleggen georganiseerd, gefaciliteerd en gecoördineerd op een aantal werkterreinen in de vormen van portefeuillehoudersoverleggen. De OBS kent de volgende portefeuillehoudersoverleggen: Madivosa (Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale aangelegenheden), VVRE (Verkeer en vervoer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Economie) en ABZ (Algemeen Bestuurlijke Zaken).

Activiteiten en ontwikkelingen:

Als dienstverlenende gemeente voert de gemeente Hoorn jaarlijks een aantal regiotaken uit voor de gezamenlijke Westfriesse gemeenten, op hoofdlijnen:

- Ondersteuning bij de regionale overleggen, het Madivo en VVRE;
- Coördinatie van het regionaal jeugdbeleid;
- Ambtelijk secretariaat van de regionale urgentiecommissie;
- Doelgroepenvervoer.

In juni 2019 heeft uw raad ingestemd met de maatschappelijke opgaven en ambities van het Pact van Westfriesland. Tevens heeft u toen besloten om € 1 per inwoner tot en met 2024 beschikbaar te stellen voor onder andere het programmamanagement voor het Pact van Westfriesland. Deze incidentele bijdrage is toegevoegd aan het budget voor deze regeling.

In 2020 zal de raad worden gevraagd een besluit te nemen over het einddocument en het uitvoeringsprogramma Pact van Westfriesland. De komende jaren zullen - als de zeven Westfriesse gemeenteraden instemmen met het einddocument en het uitvoeringsprogramma van het Pact van Westfriesland - in het teken staan van de uitvoering.

Gemeenschappelijke regeling - Westfries Archief

Doelstelling en openbaar belang:

De zorg, bewaring en het beheer van oude archieven van aangesloten gemeenten. Na overbrenging van de archiefstukken zijn deze voor iedereen openbaar en beschikbaar, tenzij er bijzondere beperkingen gelden.

Activiteiten en ontwikkelingen:

Het Westfries Archief slaagt er in om de digitale dienstverlening op een hoger niveau te brengen. De meer traditionele dienstverlening op de studiezaal verdwijnt echter niet. Om de digitale en fysieke dienstverlening goed af te stemmen op de behoeften van de klanten is het project modernisering dienstverlening gestart.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2019
Totaal lasten	3.349	3.495	3.997
Totaal baten	-1.042	-1.255	-1.389
Saldo van baten en lasten	2.307	2.240	2.607
Toevoeging aan de reserves	0	0	0
Onttrekking aan de reserves	-261	-261	-264
Resultaat	2.046	1.979	2.343

Toelichting op afwijkingen

Toelichting afwijkingen JR2019 t.o.v. B2019 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Kapitaallasten	-9 N	
Bijdrage SED	3 V	
Bestuur Pensioenen en wachtgelden	-210 N	
Bestuurlijke samenwerking	-28 N	
Bijdrage De Som	-157 N	
Huisvesting	-119 N	
Overige verschillen	18	
Baten:		
Bijdrage De Som	131 V	
Overige verschillen	4 V	
Totaal verschil	-367	N

Lasten

Pensioenen en wachtgelden (€ 210.000 nadeel)

Als gemeente zijn wij verantwoordelijk voor de opbouw en uitbetaling van de pensioenen en wachtgelden van onze (oud) wethouders. Dit is een wettelijke verplichting. Wij bouwen voorzieningen op om aan onze verplichtingen te voldoen. De accountants verplichten ons om onze voorzieningen voor de pensioenen en wachtgelden aan te laten sluiten op het beoogde doelkapitaal. Fluctuaties in de rekenrente zijn van invloed op het doelkapitaal. Wij ontvangen hier 2 x per jaar een actuariële berekening voor van Raet.

Het afgelopen jaar zijn we geconfronteerd met een dalende rekenrente, waardoor er een gat is ontstaan tussen de hoogte van onze voorzieningen en het beoogde doelkapitaal. Het verschil is voor 2019 € 210.000 en dit moeten we aanvullen.

Bestuurlijke samenwerking (€ 28.000 nadeel)

De raming van 2019 (net als voorgaande jaren) was te laag en is daarbij ook nog ten onrechte voor een bedrag afgeraamd. Hierdoor vindt een overschrijding op het totaal van de post Bestuurlijke Samenwerking plaats van afgerond € 28.000. In de voorjaarsrapportage van 2020 wordt voorgesteld om de raming voor 2020 en verder op te hogen.

Bijdragen SSC DeSom (€ 157.000 nadeel)

In 2019 heeft nog een afrekening plaats gevonden over 2018 voor in totaal € 29.000. Daarnaast worden de facturen voor het gebruik van de multifunctionals, gemnet, telefonie en vaste verbinding rechtstreeks aan de gemeente gefactureerd. Deze kosten worden vervolgens doorberekend aan de SED organisatie (zie ook het voordeel op de baten).

Huisvesting (€ 119.000 nadeel)

Onderhoudskosten: Overschrijding is deels ontstaan door eenmalige werkzaamheden. Het realiseren van een kamer voor de gemeentesecretaris, het realiseren van extra werkplekken en een interne verhuizing van afdelingen. Ook de glasschade aan 2 ramen (€ 10.000) was een tegenvaller. Er was ook meer correctief en klein onderhoud aan huisvesting. De verwachting is dat we in 2020 weten welke componenten structureel zijn in dit bedrag.

Groot onderhoud: Overschrijding kent meerdere componenten. Kwartaalfactuur (€ 27.000) uit 2018 was abusievelijk niet in rekening gebracht, hierdoor ontstond in 2018 een onderschrijding en in 2019 een overschrijding. Ook is de capaciteit van de afzuigkap van restaurant Van Dis aangepast en opgeleverd volgens PvE, maar niet afdoende voor bedoelde bedrijfsvoering.

Baten

Bijdragen SSC DeSom (€ 131.000 voordeel)

Zie toelichting lasten.

Toelichting op mutaties reserves

Toelichting afwijkingen JR2019 t.o.v. B2019 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Overige verschillen	3	V
Totaal verschil	3	V

Veiligheid

Portefeuillehouder: M. Pijl

Inleiding

De inwoners van Drechterland voelen zich veilig: in huis, in het verkeer, tijdens uitgaan, en op school. Het streven is zowel het niveau van de feitelijke veiligheden (objectief) als de gevoelens van veiligheid (subjectief) bij inwoners te vergroten. Dat doen we op basis van de pijlers 'samen veilig leven', 'aankpak ondermijnende activiteiten' en 'veilig ondernemen'.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

Maatschappelijk effect: Samen veilig leven

Beleidsambitie	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?
Drechterland is een veilige gemeente.		
Afname overlast en kleine ergernissen.	De Fixi app is live gegaan en meldingen kunnen simpel worden gedaan bij de gemeente. Toezicht kan oa op deze manier gericht gaan kijken.	Registratie overlastmeldingen, snelle respons op meldingen, inzet van BOA's/toezichthouders waar nodig.
Actieve aanpak buurt- en burenc conflicten.	Verruiming van ons instrumentarium door een toevoeging in de APV en de mogelijkheid voor inzet van buurtbemiddeling.	In april is een contract gesloten met Stichting Netwerk Hoorn voor buurtbemiddeling, waarna werving is gestart. Dit heeft geleid tot 14 opgeleide buurtbemiddelaars. In de zomer zijn de eerste bemiddelingstrajecten gestart, totaal 17aanvragen in 2019 waarvan 15 daadwerkelijke buurtbemiddelingstrajecten en daarvan is 79% succesvol afgerond. In de APV in art. 273 Woonoverlast opgenomen, wat de mogelijkheid geeft om na opgemaakt beleid woonoverlast aan te pakken. Op meldingen nemen toezichthouders snel actie.
Afname diefstal/inbraak woning.	Het aantal woninginbraken is gestegen. Door inzet van de politie en omwonenden is een verdere stijging een halt	Periodiek aandacht op social media ter voorkoming woninginbraken, besmettingsbrieven aan

	toegeroepen: er was een heterdaad aanhouding na een alerte melding door een burger als gevolg van besmettingsbrief. In 2019 zijn 49 inbraken geweest, dat is een kwart meer dan in 2018 (34). Besmettingsbrieven hebben gezorgd voor bewustwording en preventie.	omwonenden sturen na woninginbraak. Heterdaad aanhouding na alerte melding door burger als gevolg van besmettingsbrief.
CUP Verminderen van kwetsbaarheid en onveilige woonsituaties door inzet preventieve maatregelen.	Burgerparticipatie Burgerinitiatieven worden opgepakt en waar mogelijk ondersteund. Een burgerpanel is in voorbereiding om de wensen van beleid te toetsen. ICO's In Individuele Casusoverleggen (ICO's) staat een gezamenlijke aanpak van gemeente, zorg en justitie centraal.	Burgerparticipatie WhatsApp-groepen en de respons bij Burgernet laten hun effect zien. Burgers tonen hun betrokkenheid en nemen hun verantwoordelijkheid als het gaat om veiligheid in de eigen buurt. ICO's Het Veiligheidshuis heeft voor ons 16 casussen opgepakt met onze ketenpartners.

Maatschappelijk effect: Samen veilig ondernemen

Beleidsambitie	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?
Drechterland is een veilige gemeente.		
Afname overtreding vergunde horeca en evenementen.	Het vergunningenbestand is doorlopen en ondernemers worden gecontroleerd. Waar nodig wordt handhavend opgetreden.	Steeds meer ondernemers leveren zelf wijzigingen aan. Ondernemers hebben onderling contact en helpen elkaar bij de actualiseringsslag.
CUP Gecertificeerde bedrijventerreinen.	Het contact met de ondernemers is goed.	Het contact met de ondernemers is goed.

Maatschappelijk effect: Bestuurlijke aanpak

Beleidsambitie	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?
Drechterland is een veilige gemeente.		
Aanpak ondermijnende activiteiten.	Inspanningen om georganiseerde misdaad tegen te gaan heeft het afgelopen jaar geleid tot	Voor de raad is een thema-avond georganiseerd om bewustwording te vergroten.

	het vaststellen van beleidsregel Wet Bibob. Naast Horeca is het mogelijk om de wet in te zetten op meerdere beleidsterreinen.	Woon - en adresfraude: Gestart is met de LAA (Landelijke Aanpak Adreskwaliteit) en inmiddels zijn er 45 adresonderzoeken gestart. 44% is gereed voor onderzoek, bij 5% kan een huisbezoek worden gedaan, bij 7% is herbezoek nodig, bij 42% is geen huisbezoek nodig en 2% is afgerond. Met name het briefadres (40%) en samenwonen (40%) is aanleiding voor onderzoek. De beleidsregel Wet Bibob is vastgesteld door de raad. Hennep en drugs: In 2019 is er een hennepplantage bestuurlijk ontmanteld. Deze woning is op basis van het Damoclesbeleid gesloten.
Afname alcohol- en drugsgebruik jongeren. (In Control)	In het project Alcohol en Drugs worden mystery guest-onderzoeken uitgevoerd. In Drechterland was een nalevingsgedrag van 50%. Dus de helft van de bezochte ondernemers verstrekt alcohol aan 18-minners.	Alcohol- en drugsgebruik wordt nog steeds onderschat, ook bij ondernemers, maar zeker ook bij jongeren en ouders. De preventietak binnen het project Alcohol en drugs gaat juist daarmee aan de slag.

Maatschappelijk effect: Handhaving

Beleidsambitie	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?
Toezicht en handhaving.		
Meer toezicht en handhaving op horeca, evenementen en APV.	Een beter beeld van de situatie bij de horeca. Daarnaast een betere aanpak van overtredingen tijdens evenementen en op APV-vergunningen.	Eind 2019 is gestart met het controleren van afgegeven drank- en horecavergunningen. Drie integrale controles met hulpdiensten op evenementen tijdens de kermisperiode.

Indicatoren

Doelstelling	Prestatie-indicator	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019
Samen veilig leven	Overlast jeugd en jeugdgerelateerde incidenten ¹	79	< 146	98
	Overige vernieling/baldadigheid ¹	38	< 92	26
	Overlast overspannen personen ¹	45	< 28	67
	Diefstal/inbraak woning ¹	34	< 27	49
Bestuurlijke aanpak	Drugsoverlast ¹	18	< 14	39
	Handelen softdrugs ¹	9	< 13	13

1 Jaarcijfers Driehoeksmonitor Politie NHN team Hoorn - absolute aantallen

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Meest recent
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt	2019: 7,96
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2019: 0,3
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2019: 2,6
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2019: 2,5
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2019: 1,56

Met wie hebben we samengewerkt?

Gemeenschappelijke regeling - Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Doelstelling en openbaar belang:

De Veiligheidsregio Noord-Holland Noord richt zich op het verkleinen van risico's en het beperken van leed en schade bij incidenten en realiseert dit door het bieden van adequate hulp en het samenwerken met alle bij de veiligheid en hulpverlening betrokken partijen. Voor Drechterland waren er in 2019 (januari - september) 556 spoedinzetten van de ambulance, 68 spoedinzetten van de brandweer, 7 casussen voor het Veiligheidshuis, 29 adviezen voor evenementen, en 10 alarmeringen burger AED. Er zijn 5 lessen gegeven op scholen en 99 adviezen door de brandweer.

Activiteiten en ontwikkelingen:

De veiligheidsregio Noord-Holland Noord wil leed en schade bij incidenten voorkomen en beperken. Hoe zij dat willen realiseren staat in het regionaal beleidsplan 2016-2019.

In het algemeen richt de veiligheidsregio zich op het verkleinen van risico's en het bieden van adequate hulp en het samenwerken met alle, bij de veiligheid en hulpverlening, betrokken partijen. Daarbij worden burgers en bedrijven gestimuleerd tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid en worden zij actief betrokken bij de hulpverlening.

In 2019 heeft de veiligheidsregio Noord-Holland Noord zich specifiek gericht op:

- het analyseren van risico's in de regio;
- het zorgen voor gedragsverandering bij inwoners en bedrijven;
- het adviseren van gemeenten, inwoners en bedrijven en uitvoeren van controles en het opleiden en oefenen van de medewerkers en het gezamenlijk opstellen van plannen met de partners.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2019
Totaal lasten	1.579	1.702	1.661
Totaal baten	-10	-14	-12
Saldo van baten en lasten	1.569	1.688	1.649
Toevoeging aan de reserves	0	0	0
Onttrekking aan de reserves	-11	-88	-22
Resultaat	1.559	1.600	1.627

Toelichting op afwijkingen

Toelichting afwijkingen JR2019 t.o.v. B2019 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Bijdrage SED	-35	N
Ondermijning	65	V
Overige verschillen	12	V
Baten:		
Overige verschillen	-3	N
Totaal verschil	39	V

Ondermijning (€ 65.000 voordeel)

De uitwerking van activiteiten op het terrein van ondermijning heeft meer tijd gekost dan ingeschat. De werkzaamheden zijn in het laatste kwartaal gestart, waardoor de uitgaven achter zijn gebleven bij de raming. Verder speelt mee dat de gemeente voor de uitvoering voor een deel afhankelijk is van ketenpartners als politie, collega-gemeenten en Openbaar Ministerie.

Toelichting op mutaties reserves

Toelichting afwijkingen JR2019 t.o.v. B2019 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Onttrekking AR - CUP - Ondermijning	-65	N
Overige verschillen	-1	N
Totaal verschil	-66	N

Onttrekking aan de algemene reserve ter dekking van kosten ondermijning

De uitgaven zijn achtergebleven bij de raming (zie verklaring bij lasten). De onttrekking aan de AR valt hierdoor € 65.000 lager uit dan was begroot.

Beheer openbare ruimte

Portefeuillehouders: J.H.N. Broeders en D. te Grotenhuis

Inleiding

De gemeente heeft het eigendom en het beheer van de openbare ruimte. De openbare ruimte is voor een ieder toegankelijk en speelt een belangrijke rol in het publieke leven. In de openbare ruimte zijn voorzieningen aanwezig zoals verhardingen, groen, verlichting, water en civiele kunstwerken. Deze voorzieningen hebben een grote invloed op de leefbaarheid en belevingskwaliteit van de openbare ruimte. Ze zijn van groot belang voor inwoners, ondernemers en bezoekers. Het in stand houden van deze voorzieningen is een van de kerntaken van de gemeente.

De gemeente streeft naar een betaalbare, functionele, veilige en duurzame openbare ruimte. In 2018 zijn de financiële consequenties van de kapitaalgoederen door de gemeenteraad voor het beheer van de openbare ruimte vastgesteld: de openbare ruimte wordt degelijk en voldoende onderhouden. Over het algemeen is het heel, veilig en redelijk schoon. Een uitzondering hierop is het centrum van Hoogkarspel en de Parels. Hier is sprake van een plus: goed, mooi en comfortabel. De openbare ruimte wordt daar goed onderhouden; het is er schoon en netjes. Op basis van de financiële consequenties zijn in 2018 door het college de beheerplannen vastgesteld.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

Maatschappelijk effect: Zorg dragen voor een prettige woon-, werk en leefomgeving

Doelstelling	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?
Verhogen kwaliteit onderhoud openbare ruimte.		
Een goede kwaliteit van de openbare ruimte waarover bewoners tevreden zijn.	<u>Openbare verlichting</u> De openbare verlichting is veilig en functioneel.	<u>Openbare verlichting</u> Planmatige vervanging Park ter plaatse van Anjerstraat, Annemonenlaan e.o. en Kleine Immert e.o. in Hoogkarspel. Vervanging wordt begin 2020 afgerond. Armatuur op de Wieken te Wijdenes en drie openbare verlichtingskasten (De Wieken te Wijdenes en Dr. Nuijensstraat te Westwoud) zijn vervangen. In alle openbare verlichtingskasten zijn in-en-uit schakelklokken aangebracht vanwege het uitfasen van het TF-signaal.
	<u>Groen</u> De huidige kwaliteit ligt op hoofdlijnen ruim op B-niveau. Op een aantal onderdelen is minder gescoord. Het gras is incidenteel te hoog. In de beplanting staat veel onkruid en plaatselijk hangt de beplanting te veel over.	<u>Groen</u> Regulier onderhoud waarbij het accent lag op het snoeien van bomen en struikbeplanting.

	<u>Civiele kunstwerken</u> Veilig en functioneel houden van objecten. <u>Beschoeiingen</u> Veilig en functioneel houden/maken van objecten. <u>Wegen</u> Veilige toegankelijkheid van wegen, fiets- en voetpaden.	<u>Civiele kunstwerken</u> Bij diverse houten bruggen is groot onderhoud gepleegd, zoals nieuwe leuning en bruggen Reigerspad in Hoogkarspel en een geheel nieuwe houten bovenbouw voor Landpadijbrug-Zuid te Westwoud (onderdeel Cor Visserpad). De houten fiets- en voetgangersbrug 't Landje in Hoogkarspel is vervangen door een nieuwe brug van composiet. <u>Beschoeiingen</u> In Hoogkarspel is een beschoeiing van schanskorven (gaaswerk gevuld met stortsteen) aangelegd aan de noordzijde van de vaarweg, evenwijdig aan de Meester Spigtlaan. Ook is hier een kunststof vissteiger geplaatst. Op diverse locaties in Hoogkarspel, Venhuizen en Oosterblokker is de beschoeiing vervangen door kunststof beschoeiing. <u>Wegen</u> Er is klein en groot onderhoud uitgevoerd aan verhardingen. Uitvoering groot onderhoud elementenverhardingen: - Voetpad Noorderdracht - Bootsgezellenweg - Alexanderstraat - Boekert. Uitvoering groot onderhoud asfaltverhardingen: - T-splitsing De Buurt - Kerkweg - Westerbuurt - T-splitsing Zuiderdracht-Gildenweg - Gedeelte Markerwaardweg - De Duijvenbrug en de Noordervoert. De reconstructie van de Dr. Wytemalaan is afgerond en de uitvoering van de reconstructie van de Hemmerbuurt is gestart.

Bevorderen van gezondheid door spelen en bewegen. Bevorderen van de sociale cohesie (een prettige leefomgeving in de buurt).	Het vormgeven van een uitvoeringsplan waarin in alle kernen speelplekken worden gerealiseerd voor de leeftijdsgroep 4 tot 12 jaar. (CUP)	Er is een uitvoeringsplan in voorbereiding.
	Er is een bijdrage geleverd aan de mogelijkheden voor het plezierig bewegen in de openbare buitenruimte.	Inspectie, onderhoud, vervangen en aanleggen van speelvoorzieningen. Realisatie natuurspeeltuin Schellinkhout; realisatie speelvoorziening Kloosterhof in Hoogkarspel en opwaardering van de speelvoorziening in de Burgemeester Branderstraat.
Vergroten biodiversiteit.	Binnen het reguliere onderhoud is een aantal plantvakken omgevormd waarbij gekozen is voor een meer insectenvriendelijk plantmateriaal.	Omvormen van diverse plantvakken in Venhuizen, Westwoud, Hoogkarspel en Oosterblokker.
	Er wordt een maatregelpakket opgesteld voor maaibeheer, selectie aan te planten soorten en de aanleg van ecologische oevers, en de aanleg van bijenlinten. (CUP)	Het opstellen van een maatregelpakket is in voorbereiding.
Meldingen openbare ruimte adequaat afhandelen.		
Mogelijkheid bieden tot het indienen van meldingen openbare ruimte.	Het indienen van meldingen is laagdrempeliger gemaakt.	Voor het melden en afhandelen is de Fixi app aangeschaft. Voor bewoners en bedrijven is het makkelijker om een melding te doen in de openbare ruimte.
Burgerparticipatie.		
Betrekken burgers en bedrijven.	In het kader van Vitale Dorpen is samen met de bewoners een natuurspeeltuin in Schellinkhout gerealiseerd. Ik Hoogkarspel is in de Kloosterhof de speelvoorziening uitgebreid en ook de speelvoorziening in de Burgemeester Branderstraat is opgewaardeerd. Dit is in samenspraak met bewoners gebeurd.	Participatie van kinderen en ouders bij planvorming van nieuwe speelvoorzieningen
Verhogen verkeersveiligheid door optimalisering infrastructuur.		
Optimaliseren weginfrastructuur.	Er is een voorgenomen verkeersbesluit voor het instellen van vrachtautoverboden in Oosterblokker, Westwoud en Hoogkarspel. (CUP)	Er is onder andere onderzoek uitgevoerd naar vrachtverkeersstromen in Oosterblokker en er is juridisch onderzoek uitgevoerd naar vrachtautoverboden.

Herinrichting Nieuweweg.	In overleg met de bewonersgroep is het vervolgproces afgestemd. (CUP)	Er zijn verkeerstellingen uitgevoerd en de verkeerskundige aspecten zijn geactualiseerd.
Bevorderen dat kinderen lopend of fietsend naar school gaan.	Een deel van de basisscholen heeft deelgenomen aan verkeersveiligheidsprojecten.	Alle basisscholen zijn in het kader van gedragsbeïnvloeding uitgenodigd om deel te nemen aan verkeersveiligheidsprojecten.
Veilige routes naar en rondom scholen.	Met groot onderhoud zijn verkeerssituaties van en naar scholen verbeterd.	In de Duijvenbrug en de Noordervoert zijn fietsstroken verbreed en de voetgangersoversteekplaats bij de Meester Spigtschool is op een verhoogd verkeersplateau aangelegd.
Zorg dragen voor actuele en kwalitatieve beheergegevens en Basisregistraties.		
Onderhouden van de Basisadministratie Adressen en Gebouwen.	Voor de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) is ruim de helft van de registratie op orde.	Er is in 2019 extra ingezet op de registratie van gebruikersoppervlakten in de BAG ten behoeven van de WOZ.
Onderhouden van de Basisregistratie Grootchalige Topografie.	De registratie voor de Basiskaart Grootchalige Topografie (BGT) is op orde.	Bij uitbreidingen of herziening van de openbare ruimte is de BGT bijgewerkt.
Onderhouden van beheergegevens van alle disciplines.	De Beheergegevens zijn actueel.	Bij uitbreidingen of herziening van de openbare ruimte zijn de beheergegevens bijgewerkt.
Vaarwegen op het vastgestelde kwaliteitsniveau brengen en houden.		
In stand houden van de gemeentelijke vaarroutes.	Uitvoeren baggerplan.	Watergangen op orde houden.

Indicatoren

Doelstelling	Prestatie-indicator	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019
Realiseren van afgesproken kwaliteitsniveaus.	Percentage van het areaal groen en reinigen op verharding dat voldoet aan beeldkwaliteitsniveau B. (Basis)	95%	90%	groen: 78% verharding: 95%
	Percentage van het areaal verharding dat voldoet aan beeldkwaliteitsniveau B.	92%	90%	80% (asfalt) 80% (elementen)
Staat van de buurt.	Percentage inwoners dat vindt dat de staat van de buurt heel is.	85%	85%	85%*
	Percentage inwoners dat vindt dat de staat van de buurt schoon is.	75%	80%	75%*
	Percentage inwoners dat vindt dat de straten, paden	64%	70%	64%*

	en trottoirs goed begaanbaar zijn.			
	Percentage inwoners dat vindt dat de groenvoorziening goed onderhouden is.	56%	70%	56%*
Tevredenheid voorzieningen.	Percentage inwoners dat tevreden is over het aanbod van speelvoorzieningen voor kinderen tot 12 jaar.	60%	65%	60%*

*Realisatie van de prestatie-indicator is afkomstig uit de meting van 2017 waarstaatjegemeente.nl

Met wie hebben we samengewerkt?

Gemeenschappelijke regeling - Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (ODNHN)

Doelstelling en openbaar belang

Het behartigen van de belangen van de deelnemers bij de uitvoering van milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Activiteiten en ontwikkelingen

Het uitbrengen van (pre-)adviezen of quick scans om in geval van ruimtelijke ontwikkelingen een indicatie te geven of en zo ja in welke mate nader milieutechnisch onderzoek of onderzoek in het kader van de wet natuurbescherming nodig is. Tevens daar waar een opdracht wordt gegund door derden of de gemeente het onderzoek uitvoeren.

Gemeenschappelijke regeling - Archeologie West-Friesland

Doelstelling en openbaar belang

Het borgen van de cultuurhistorische waarden conform wettelijke vereisten.

Activiteiten en ontwikkelingen

Het uitbrengen van pre-adviezen om in geval van ruimtelijke ontwikkelingen een indicatie te geven of en zo ja in welke mate nader archeologisch onderzoek nodig is. Tevens daar waar een opdracht wordt gegund door derden of de gemeente het onderzoek uitvoeren.

Gemeenschappelijke regeling - WerkSaam Westfriesland

Doelstelling en openbaar belang

Beschut Werk

Beschut Werk is bedoeld voor mensen die arbeidsvermogen hebben, maar zoveel begeleiding en/of aanpassingen nodig hebben dat het niet van een werkgever mag worden verwacht hen in dienst te nemen. Deze mensen hebben uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie. WerkSaam biedt iemand die een indicatie Beschut Werk van het UWV heeft gekregen een dienstverband aan.

Activiteiten en ontwikkelingen

Voor het groenonderhoud en reiniging van de buitenruimte worden medewerkers van WerkSaam ingezet.

Gemeenschappelijke regeling - Veiligheidsregio Noord-Holland Noord+

Doelstelling en openbaar belang

De GR Veiligheidsregio Noord Holland Noord is een samenwerking van gemeenten, de regionale brandweer, de GHOR (geneeskundige hulpverlening), de Gemeenschappelijke Meldkamer, Ambulancezorg Noord-Holland Noord en het Veiligheidshuis op het gebied van rampen- en incidentbestrijding. De inspanningen worden gecoördineerd vanuit een centrale organisatie en hebben als doel te zorgen voor verkleining van de risico's op crises, een betere voorbereiding op incidenten en een vlotte en adequate aansturing van de hulpverlening bij een ramp.

Activiteiten en ontwikkelingen

Periodiek heeft overleg plaatsgevonden over verkeerskundige onderwerpen.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2019
Totaal lasten	3.999	4.636	4.374
Totaal baten	-40	-164	-143
Saldo van baten en lasten	3.958	4.471	4.232
Toevoeging aan de reserves	0	0	0
Onttrekking aan de reserves	-861	-1.470	-1.210
Resultaat	3.098	3.002	3.022

Toelichting op afwijkingen

Toelichting afwijkingen JR2019 t.o.v. B2019 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Kapitaallasten	22 V	
Bijdrage SED	160 V	
Wegen onderhoud	-55 N	
Verkeersscenario's Nieuweweg	39 V	
Constructieve herberekening bruggen	30 V	
Onderhoud watergangen	26 V	
Onderhoud openbaar groen	-52 N	
Alliantie vitale dorpen	98 V	
Overige verschillen	-7 N	
Baten:		
Bijdrage HHNK inzake baggeren	-20 N	
Overige verschillen	-2 N	
Totaal verschil	239	V

Lasten

Wegen onderhoud (€ 55.000 nadeel)

Er is meer uitgegeven aan wegenbeheer door extra uitgaven aan groot onderhoud asfaltverhardingen (meerwerk aan de Markerwaardeweg) en extra uitgaven aan klein onderhoud aan elementenverhardingen (meerwerk aan achterstallig onderhoud).

Verkeersscenario's Nieuweweg (€ 39.000 voordeel)

De voorbereidingen voor verkeersmaatregelen in de Nieuweweg gaan verder in 2020. Via het overhevelingsbesluit wordt het benodigde restant meegenomen naar 2020.

Constructieve herberekening bruggen (€ 30.000 voordeel)

Door drukte bij het bureau dat de constructieve herberekening van de bruggen uitvoert is niet alles dit jaar gerealiseerd. Via het overhevelingsbesluit wordt het benodigde restant meegenomen naar 2020.

Onderhoud watergangen (€ 26.000 voordeel)

Het proces voor overdracht van het Stedelijk water naar het HHNK is gestart en daarom wordt er minder inspanning verricht op het baggerwerk en aan onderhoud waterwegen.

Onderhoud openbaar groen (€ 52.000 nadeel)

Extra uitgaven aan nazorg van nieuwe aanplant, extra uitgaven aan onderhoud bomen/bosplantsoen en extra uitgaven voor directievoering en werkvoorbereiding en bestekvoorbereiding.

Alliantie vitale dorpen (€ 98.000 voordeel)

Het budget dat in 2017 beschikbaar is gesteld voor vitale dorpen is in 2019 verder benut. Nog niet het hele bedrag is besteed. Het programmabudget wordt daarom overgeheveld naar 2020.

Baten

Bijdrage HHNK inzake baggeren

In 2019 is er niet gebaggerd in samenwerking met het HHNK. Om deze reden hebben we dit jaar ook geen bijdrage gekregen in de kosten.

Toelichting op mutaties reserves

Toelichting afwijkingen JR2019 t.o.v. B2019 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Onttrekking Reserve Vitale dorpen	-116	N
Onttrekking AR - Constructieve herberekening bruggen	-30	N
Onttrekking AR - Kwaliteitsverbetering BAG	-56	N
Onttrekking AR - Verkeersscenarios HK	-39	N
Overige verschillen	-19	N
Totaal verschil	-260	N

Onttrekking reserve Vitale dorpen (€ 116.000 nadeel)

Het budget dat in 2017 beschikbaar is gesteld voor vitale dorpen wordt deels gedekt uit de hiervoor gevormde reserve Vitale dorpen. Doordat nog niet alle budgetten zijn benut, wordt er ook minder aan deze reserve onttrokken.

Onttrekking AR - Constructieve herberekening bruggen (€ 30.000 nadeel)

Door drukte bij het bureau dat de constructieve herberekening van de bruggen uitvoert, is niet alles dit jaar gelukt. Doordat tegenover de uitgaven een dekking stond van de AR, is de onttrekking aan de AR ook lager.

Onttrekking AR - Kwaliteitsverbetering BAG (€ 56.000 nadeel)

De onttrekking aan de AR voor de kwaliteitsverbetering BAG was abusievelijk op dit programma geraamd. De werkelijke onttrekking heeft plaatsgevonden op programma 7 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening.

Onttrekking AR - Verkeersscenario's HK (€ 39.000 nadeel)

De voorbereidingen voor verkeersmaatregelen in de Nieuweweg worden in 2020 vervolgd. Doordat tegenover de uitgaven een dekking stond van de AR, is de onttrekking aan de AR ook lager.

Economie

Portefeuillehouders: Y. Roos-Bakker en M. Pijl

Inleiding

Het programma economie is voornamelijk afgestemd op het College Uitvoeringsprogramma en de economische ambities en activiteiten in de regio Westfriesland.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

Maatschappelijk effect: Een kwalitatief goede woon- en leefomgeving, waarin het landschap geldt als belangrijkste omgevingskwaliteit voor de functies wonen, werken en recreëren

Doelstelling	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?
Verhoging kwaliteit ICT-infrastructuur, ook in de buitengebieden.		
Ontsluiten van de bedrijventerreinen en stimuleren van digitale bereikbaarheid in de buitengebieden.	Draagvlak bij inwoners en ondernemers is gepeild en de interesse van marktpartijen voor aanleg in beeld gebracht.	Er zijn gesprekken geweest met inwoners, bedrijven en marktpartijen.
Stimuleren van economische bedrijvigheid.		
Bevorderen werkgelegenheid.	De Regionaal economische agenda is uitgevoerd en positief geëvalueerd.	Uitvoering REA met onder andere Regionaal startersloket Kom Binnen Bij Bedrijvendag Ondersteuning Greenport Duurzaam ondernemend Westfriesland Uitvoering jaarplan Ontwikkelingsbedrijf.
Behouden/verbeteren van winkelvoorzieningen en bedrijventerreinen.	Zuiderkogge is bijna geheel uitgegeven. Er is een ondernemerscollectief voor duurzame maatregelen.	In samenwerking met Ontwikkelingsbedrijf is dit proces aangejaagd. Met een gemeentelijke bijdrage subsidie verkregen bij de Provincie.
Het in toeristisch opzicht vervullen van een belangrijke positie binnen de historische driehoek.		
Formuleren beleidskader nieuw-vestiging horeca.	Inzicht in de vraag- en aanbodsituatie daghoreca. Conclusie is dat het kwantitatieve bestaande aanbod voldoende is. Het bestaande aanbod sluit kwalitatief niet geheel aan bij huidige trends en ontwikkelingen.	Een onderzoek naar ruimte voor daghoreca uitgevoerd.
Realiseren van nieuwe vaarfiets- en wandelverbindingen.	Een uitvoeringsplan opgeleverd voor het	Een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd en

naar aanleiding van diverse allianties.	uitvoeren van drie alliantieplannen.	afwegingskader opgesteld voor alle ingediende alliantieplannen.
Versterken van wat het Recreatieschap gaat doen.	Alliantieplein Groene Reigeroute bewegwijzerd, aansluitend op het regionale wandelnetwerk. Plan voor nieuwe wandelbrug Heemtuin opgeleverd. Aantal 'Gouden Munten' in bestrating geplaatst bij historisch belangrijke panden.	Initiatieven die in de loop van het jaar werden ingediend hebben we ondergebracht bij bestaande structuren. Daardoor hebben we zaken (zie kolom hiernaast) met een relatief kleine financiële bijdrage snel kunnen uitvoeren.
In toeristisch opzicht een belangrijker positie innemen met specifieke aandacht voor ontwikkeling kleinschalig ondernemerschap.	Regionaal is het aantal toeristische bezoekers toegenomen.	Promotie Holland Boven Amsterdam. Regionale uitvoering van de Gouden Eeuw.
Versterken toeristische aantrekkelijkheid door nieuwe zwem- en kitesurflocaties.	Met Recreatieschap Westfriesland is een plan voor kitesurfstrand Schellinkhout gerealiseerd, vereiste kwaliteitsmeting en veiligheidsonderzoeken voor drie zwemwaterlocaties opgeleverd.	Bewonersbijeenkomst georganiseerd, vergunning kitesurfstrand in procedure gebracht, vereiste onderzoeken zwemwater uitgevoerd.
Doortrekken van het Cor Schipperpad.	Uitvoeringsplan aanleg Cor Schipperpad opgeleverd.	Haalbaarheidsonderzoek voor aanleg uitgevoerd.
Uitvoering Beleidsplan Toerisme en Recreatie.	Uitvoeringsplannen opgeleverd voor het vervangen van drie te lage bruggen in vaarroute Hoorn/Enkhuizen aan de Binnenwijk en voor de recreatief-toeristische bewegwijzering.	Met nagenoeg alle betrokken partijen overleg gevoerd en akkoord bereikt over medewerking vervanging bruggen. Een voorstel voor bewegwijzering aangeboden aan recreatief/toeristische ondernemers. Met individuele ondernemers een akkoord bereikt over bewegwijzering.

Indicatoren

Doelstelling	Prestatie-indicator	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019
Uitbreiden ontwikkelmogelijkheden ondernemers.	Percentage uitgegeven gronden van bedrijventerrein Zuiderkogge.	90% (inclusief opties)	70%	90%
	Aantal aansluitingen op snel internet.	90% van de bedrijven kan beschikken over	20	80% snel

		minimaal 30Mbit/s		
	Aantal bedrijven dat in samenwerking met Ontwikkelingsbedrijf en WerkSaam wordt bezocht.	30	50	30
Bevorderen toename van het toerisme in de gemeente.	Aantal overnachtingen op basis van aangiften toeristenbelasting.	14.233	13.000	20.023

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Meest recent
Functiemenging	%	LISA	2018: 43,6
Vestiging van bedrijven	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	2018: 149

Met wie hebben we samengewerkt?

Gemeenschappelijke regeling - Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord NV

Doelstelling en openbaar belang:

Bevorderen onderlinge samenwerking binnen de regio waardoor efficiënter aan economische doelstellingen gewerkt wordt en stimulering van de economische structuur en daarmee de werkgelegenheid in Noord-Holland Noord.

Activiteiten en ontwikkelingen:

Het Ontwikkelingsbedrijf bevordert de onderlinge samenwerking binnen de regio waardoor efficiënter aan economische doelstellingen wordt gewerkt. Stimulering van de economische structuur en daarmee van de werkgelegenheid in Noord-Holland Noord. Het Ontwikkelingsbedrijf richt zich vooral op regiopromotie, (internationale) acquisitie en bovenregionale projecten in de agrarische sector, het toerisme, de nautische sector en de energiesector. Vanuit de regio Westfriesland vragen we meer aandacht voor het MKB in het jaarplan

Gemeenschappelijke regeling - Recreatieschap Westfriesland

Doelstelling en openbaar belang:

Behartigt voor de Westfriesse gemeenten de belangen van de openluchtrecreatie en het landschap in het samenwerkingsgebied. Inzet voor een rijkere, gevarieerdere natuur met meer recreatiemogelijkheden, beheer en onderhoud van terreinen.

Activiteiten en ontwikkelingen:

De uitvoering van het Natuur- en Recreatieplan Westfriesland is in 2019 voortgezet. In 2019 zijn verschillende projecten afgerond en opgestart. Zo is bijvoorbeeld de vuilinzameling op verschillende terreinen opgewaarderd door het plaatsen van nieuwe vuilbakken met ondergrondse vuilopslag. Ook zijn in samenwerking met Holland boven Amsterdam 44 Gouden Eeuw-munten geplaatst bij iconische objecten in de regio. In het vaarrouthenetwerk is een aantal knelpunten in Medemblik opgelost en zijn de voorbereidingen voor het oplossen van knelpunten in Drechterland gestart. Een omvangrijk project is het wandelnetwerk Westfriesland. Van dit project is het eerste deel Het Grootslag in 2019 afgerond.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2019
Totaal lasten	911	972	791
Totaal baten	-324	-324	-323
Saldo van baten en lasten	587	648	468
Toevoeging aan de reserves	101	101	66
Onttrekking aan de reserves	-38	-105	-54
Resultaat	650	644	480

Toelichting op afwijkingen

Toelichting afwijkingen JR2019 t.o.v. B2019 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Kapitaallasten	-13 N	
Bijdrage SED	105 V	
Elektra	-16 N	
Digitale bereikbaarheid	30 V	
Zuiderkogge 4b	58 V	
Overige verschillen	18 V	
Baten:		
Zuiderkogge 4b	0 V	
Overige verschillen	-2 N	
Totaal verschil	180	V

Lasten

Elektra (€16.000 nadeel)

Overschrijding is ontstaan door gebruikskosten van oude gemeentehuis Venhuizen, deels in gebruik door leegstandsbeheer en deels door projectgroep Centrumplan Venhuizen.

Digitale bereikbaarheid (€ 30.000 voordeel)

Het project digitale bereikbaarheid is in 2019 gestart en loopt door in 2020. De meeste kosten zullen in 2020 gemaakt worden voor begeleiding van bewoners en bedrijven bij een vraagbundeling. Via het overhevelingsbesluit wordt het benodigde restant meegenomen naar 2020.

Zuiderkogge 4b (€ 58.000 voordeel)

Jaarlijks wordt het saldo van lasten en baten geactiveerd en verantwoord op de balans. Op deze wijze ontstaat op de balans een boekwaarde per project. Deze lasten en baten hebben dus in eerste instantie geen invloed op begroting en jaarrekening. Pas wanneer een exploitatie

is afgerond wordt een financiële afwikkeling gemaakt en komt een eventueel eindresultaat ten gunste of ten laste van de begroting en de jaarrekening van dat jaar.

Baten

Zuiderkogge 4b (€ 90.000 nadeel)

Zie toelichting op de lasten. Het verschil tussen beide betreft de storting van de winstneming €90.000 in de AR (zie mutatie reserves hieronder).

Vrijval restkosten Zuiderkogge 3 (€ 90.000 voordeel)

Bij het afsluiten van Zuiderkogge 3 werden er nog € 90.000 aan kosten verwacht voor het aanleggen van een weg na afronding van Zuiderkogge 4b. In 2019 er geactualiseerd en zijn deze kosten binnen de grondexploitatie van Zuiderkogge 4b op te vangen en kan het voorziene bedrag vrijvallen.

Toelichting op mutaties reserves

Toelichting afwijkingen JR2019 t.o.v. B2019 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Storting AR - Winstneming Bouwgrondexploitatie	32	V
Onttrekking AR - CUP's - Economie	-47	N
Overige verschillen	-1	N
Totaal verschil	-16	N

Storting AR - Winstneming Bouwgrondexploitatie (€ 32.000 voordeel)

Zie toelichting op de lasten bij Zuiderkogge 4b. De winstneming in 2019 is op basis van de voorgeschreven methode lager dan ingeschat. Hierdoor heeft er een lagere storting plaatsgevonden in de Algemene Reserve.

Onttrekking AR - CUP's - Economie (€ 47.000 nadeel)

Vanuit het CUP zijn voor 2019 incidentele middelen beschikbaar gesteld voor diverse onderdelen binnen het programma Economie. Doordat een aantal werkzaamheden later is opgestart dan wel nog niet volledig zijn uitgevoerd, is de onttrekking aan de Algemene Reserve die als dekking tegenover deze uitgaven is gezet ook lager. Via het overhevelingsbesluit zijn de restantuitgaven en dekking naar 2020 overgebracht.

Samenleving

Portefeuillehouders: D. te Grotenhuis en J.H.N. Broeders

Inleiding

In de gemeente Drechterland streven we ernaar dat iedereen mee doet. In 2019 is gebleken dat het grootste deel van de inwoners zichzelf redt en beschikt over voldoende zelf organiserend vermogen om tegenslagen op te vangen. Waar inwoners dit niet konden, heeft de gemeente in samenwerking met Team inzet ondersteuning geboden en/of ingezet. Ondersteuning richtte zich op zelfredzaamheid, participatie en behoud van regie. Verder is er ingespeeld op initiatieven van inwoners zelf en hebben wij een actieve deelname aan en betrokkenheid bij de samenleving gestimuleerd. Zo is de kracht van inwoners van Drechterland gemobiliseerd.

In 2019 is gewerkt aan een visiedocument Sociaal Domein. Deze nota heeft als titel Thuis in Drechterland.

In deze nota is vooral de nieuwe werkwijze van de gemeente een belangrijk aandachtspunt. We kunnen niet van de samenleving en haar inwoners verwachten dat zij meer regie en verantwoordelijkheid nemen, terwijl we zelf niet veranderen. De gemeente heeft een visie op haar veranderde rol in dit document omschreven, maar deze zal deels ook nog uitgevonden moeten worden in het proces. De nieuwe rol bestaat niet alleen uit 'meer loslaten', maar voornamelijk 'anders vasthouden'. Het eenrichtingsverkeer en de regierol van de gemeente maken plaats voor tweerichtingsverkeer tussen gemeente en samenleving en een meer faciliterende en ondersteunende rol.

Vervolgens komen de drie al bekende thema's en één overkoepelende missie aan bod. De missie is gericht op een '**sterke samenleving**', waarbij het maatschappelijk effect is dat er sprake is van (economische) zelfredzaamheid van inwoners, kinderen die gezond opgroeien, een aantrekkelijke omgeving, en inwoners die oog hebben voor elkaar. Daarna volgen er 3 thema's die weer bouwstenen zijn voor de missie.

Het eerste thema luidt '**samen leven**' waarbij enerzijds de focus ligt op het bieden van een aantrekkelijk aanbod aan diverse algemene voorzieningen en anderzijds op het gebruik van deze voorzieningen en daarmee het ontmoeten van elkaar en verbinden met elkaar. Het doel is dat mensen zich om elkaar bekommeren.

Het tweede thema luidt '**regie op ons eigen leven**', waarin het meedoen en de zelfredzaamheid terugkomen. Er wordt (individuele) ondersteuning geboden waar nodig, maar uitgangspunt is dat iedereen tijdig afgewogen keuzes maakt om de regie op het eigen leven zoveel mogelijk te kunnen behouden.

Het derde thema luidt '**kansen voor iedereen**' waarbij het de bedoeling is dat iedereen in staat wordt gesteld en gehouden om mee te kunnen doen. Centraal onder dit thema staat vooral de positieve werkwijze waarbij talenten en krachten worden benut en de minder sterke kanten van inwoners - naar behoefte - worden ontwikkeld.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

Samen leven

Doelstelling	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?
Buiten spelen en bewegen is leuk, gezond en veilig voor jong en oud.		
De gemeente investeert in duurzame, passende en uitdagende buitenruimtes voor kinderen van 2 tot 16 jaar.	Er is een uitvoeringsplan in voorbereiding, verwachte oplevering eerste kwartaal 2020. In het kader van Vitale Dorpen is samen met bewoners een natuurspeeltuin in Schellinkhout gerealiseerd. In Hoogkarspel is in de Kloosterhof de speelvoorziening uitgebreid en ook de speelvoorziening in de Burgemeester Branderstraat is opgewaardeerd.	Onderhoud, uitbreiding en opwaardering van diverse speelvoorzieningen.
De gemeente Drechterland voldoet aan de taakstelling op het gebied van huisvesting en begeleiding.		
De gemeente voldoet aan de taakstelling op het gebied van huisvesting en begeleiding van vergunninghouders.	- De gemeente heeft 7 vergunninghouders gehuisvest, dit is 50% van de taakstelling van 2019. - Deze personen hebben een traject maatschappelijke begeleiding van Vluchtelingenwerk gekregen.	- Er is geregeld overleg geweest tussen woningcorporaties en gemeente over huisvesting van vergunninghouders. Het Grootslag heeft eind 2019 toegezegd om zo snel als mogelijk een woning te leveren voor 7 personen om alsnog aan de taakstelling 2019 te voldoen. - Met Vluchtelingenwerk zijn voortgangsoverleggen geweest over maatschappelijke begeleiding. Ook is in de 2e helft 2019 een externe maatschappelijke begeleider in de SED-gemeenten actief geweest om extra begeleiding te bieden. Dit was nodig omdat

		Vluchtelingenwerk in 2018 een tekort aan vrijwilligers had. Dit maakte tijdelijk extra begeleiding nodig.
De gemeente Drechterland is een dementievriendelijke gemeente.		
Er wordt eind 2019 voldaan aan de vereisten om gekwalificeerd te kunnen worden als dementievriendelijke gemeente.	We voldoen aan de vereisten om gekwalificeerd te kunnen worden als dementievriendelijke gemeente.	Aan de gemeente Drechterland is op 28 november 2019 het predicaat "dementievriendelijke gemeente" uitgereikt. Dit is behaald door uitvoering van het plan van aanpak. Zo zijn de medewerkers van de organisatie, het bestuur, inwoners, vrijwilligers van verenigingen getraind. Er is een grote bewustwordingscampagne gestart en er is aandacht voor de dementieketen in Drechterland.

Regie op ons eigen leven

Doelstelling	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?
Ondersteunen van inwoners die het (financieel) niet op eigen kracht redden door middel van voorzieningen.		
Schuldhelpverlening richt zich naast problematische schulden op vroegsignalering en preventie.	In samenwerking met woningbouwverenigingen, nutsbedrijven, zorgverzekeraars en scholen is ingezet op het laagdrempelig aanbieden van hulp aan inwoners.	• De gemeente ontvangt vroegtijdige meldingen van de woningbouw. • We hebben campagne gevoerd in samenwerking met belangrijke ketenpartners. • We hebben campagne gevoerd specifiek gericht op ondernemers. • Er zijn 2 schuldhelpverleners en 1 budgetcoach aangesteld.
De gemeente heeft een integrale aanpak op het gebied van het voorkomen en terugdringen van laaggeletterdheid, digibetisme en taalachterstanden.	Met de lokale aanpak van laaggeletterdheid wordt in eerste instantie ingezet op bewustwording en deskundigheidsbevordering van de ambtenaren en de	De nota aanpak Laaggeletterdheid is in december vastgesteld.

	medewerkers van het Team Inzet.	
De gemeente faciliteert en stimuleert een gezonde leefstijl.	Er is een nota gezondheidsbeleid opgesteld.	Uit de landelijke nota gezondheidsbeleid, het college uitvoeringsprogramma en de voorgaande nota lokaal gezondheidsbeleid komen speerpunten naar voren. Deze zijn voorgelegd aan lokale organisaties. Dit proces heeft geleid tot de selectie van speerpunten. Per speerpunt wordt een uitvoeringsplan opgesteld en uitgevoerd.
De gemeente wil vereenzaming tegengaan.	Er is een procesplan opgesteld om te komen tot een integraal uitvoeringsplan Eenzaamheid. Dit proces bestaat uit 6 stappen. De volgende stap is het opstellen van een gedragen uitvoeringsplan.	In 2019 is een procesplan opgesteld om te komen tot een uitvoeringsplan Eenzaamheid. Het procesplan bestaat uit verschillende stappen. De alliantie Eenzaamheid heeft een onderzoek uitgevoerd dat dient als input voor een uitvoeringsplan. De samenwerking vanuit de gemeente en de alliantie gaan we verder oppakken. In de loop van 2020 komen we tot een uitvoeringsplan met de te zetten stappen en acties om eenzaamheid beter te kunnen signaleren binnen Drechterland.

Kansen voor iedereen

Doelstelling	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?
De sociale participatie en arbeidsparticipatie van vergunninghouders wordt optimaal gestimuleerd.		
De sociale participatie en arbeidsparticipatie van vergunninghouders moet in samenwerking met WerkSaam worden verbeterd.	Er wordt een plan van aanpak opgesteld over scholing en integratie. De verwachting is dat dit begin 2020 wordt opgeleverd.	• Er zijn gesprekken gevoerd met statushouders. • Ervaringen van de maatschappelijk begeleider zijn opgehaald.

		• Er is gesproken met WerkSaam over hoe de gemeente kan bijdragen aan de arbeidsparticipatie van vergunninghouders. • Er heeft een afstudeeronderzoek plaatsgevonden naar statushouders met schulden.
De gemeente voldoet per 2020 aan de grotere rol met betrekking tot inburgering.		
De gemeente bereidt zich tijdig voor op een grotere rol bij inburgering.	• De nieuwe inburgeringswet is uitgesteld tot 1 januari 2021. • De Westfriese gemeenten hebben met WerkSaam financiering voor de pilot Brede intake/PIP ontvangen. Het doel hiervan is ervaring opdoen op een thema van de nieuwe inburgeringswet. • Onderzoek is verricht naar een mogelijk uitvoeringsscenario voor de nieuwe taken van de inburgeringswet. Hieruit is naar voren gekomen dat aanvullend onderzoek nodig is om tot een regionaal uitvoeringsscenario te komen.	• De Westfriese gemeenten en WerkSaam hebben gezamenlijk een plan van aanpak opgesteld voor de pilot Brede Intake/PIP en hebben een subsidieaanvraag ingediend. • De Westfriese gemeenten en WerkSaam komen tweewekelijks samen om voor te bereiden op de nieuwe inburgeringswet. • De Westfriese gemeenten zijn ook actief in bovenregionale overleggen ter voorbereiding op de nieuwe inburgeringswet.
De gemeente heeft voldoende adequate onderwijsvoorzieningen waarin ruimte is voor samenwerking met de diverse kindvoorzieningen.		
De gemeente heeft een integrale aanpak op het clusteren van kindvoorzieningen in relatie tot onderwijsgebouwen.	De onderhoudssituatie en de ruimtebehoefte van de scholen in de gemeente is in beeld gebracht.	Onder leiding van een externe projectleider zijn overleggen gevoerd over mogelijke scenario's.
De gemeente stimuleert en faciliteert de uitbreiding van het kunst- en cultuuraanbod voor jeugdigen.		
Meer kunst- en cultuuraanbod voor jeugdigen.	• Er heeft uitbreiding plaatsgevonden van de uren van de cultuurcoach die de vraag in beeld brengt. • Er is een nieuwe subsidieregeling.	• De cultuurcoach heeft contact met scholen en cultuuraanbieders, biedt ondersteuning en matcht tussen vraag en aanbod. • In overleg met muziekverenigingen, muziekschool en

		basisscholen is de subsidieregeling cultuureducatie en muziekonderwijs aangepast.

Transformatie Sociaal Domein

Doelstelling	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?
Het verder ontwikkelen van de transformatie in het Sociaal Domein.		
In 2020 gaan we over naar een andere wijze van inkopen als het gaat om Jeugd en Wmo van product naar profiel.	Om de kwaliteit in de organisatie te borgen is er een implementatieplan voor de periode 2019-2020 opgesteld.	Aan de hand van het regionale implementatieplan zijn voorbereidingen getroffen en zijn er leerlijnen uitgezet om beleid, kwaliteit, uitvoering en Team Inzet voor te bereiden op de nieuwe wijze van verstrekken van zorgtrajecten.

Vitaal Drechterland

Doelstelling	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?
De leefbaarheid en vitaliteit in onze gemeente zijn voortdurende punten van aandacht bij de ontwikkeling van beleid.		
Een kwaliteitsimpuls geven aan de kern Westwoud.	Opstellen en realiseren van een ontwikkelplan MFA Westwoud samen met alle stakeholders en betrokken inwoners.	Na het beschikbaar stellen door de raad van een investeringskrediet van € 4.000.000 heeft het proces na de zomer een vervolg gekregen. Via een prijsvraag is een architect gekozen. De voorlopige schetsontwerpen zijn in dorps huis De Schalm aan inwoners gepresenteerd.
Vitaliteit Schellinkhout. Een kwaliteitsimpuls geven aan het centrum van het dorp.	Opstellen en realisatie van een ontwikkelplan samen met alle stakeholders en betrokken inwoners.	In het voorjaar van 2019 is de raad akkoord gegaan met verdere uitwerking van het voorkeursscenario. Het scenario ging uit van nieuwbouw dorps huis, gymzaal en appartementen op de huidige dorps huislocatie en de realisatie van een nieuw sportveldje. Daarnaast worden woningbouw-mogelijkheden op de

		sportveldlocatie van v.v. Schellinkhout verder onderzocht. De inwoners van Schellinkhout zijn meegenomen bij de planontwikkeling. Eind 2019 is het voorkeursscenario aangepast. Ook de mogelijke nieuwbouw van de Jan Luyckenschool wordt onderzocht. Hierdoor kan een MFA-gedachte ontstaan op de dorpshuislocatie.
Vitaliteit Venhuizen. Een kwaliteitsimpuls geven aan het centrum van het dorp.	Op basis van de visie Centrumplan Venhuizen een ruimtelijk plan maken om vorm te geven aan doelstellingen. Met als belangrijk onderdeel de verbetering van de kwaliteit openbare ruimte in het centrum Venhuizen.	Er is een doorstart gemaakt met het ontwikkelplan Venhuizen. Dit moet een globale planning en een integraal financieel kader opleveren.
	Woningbouw en herontwikkeling locatie voormalig gemeentehuis Venhuizen.	Het Programma van Eisen voor woningbouw op locatie 't Weijver door de raad vastgesteld.
	Herbestemmen voormalig jeugdgebouw 't Skitteljacht.	Ingebruikname van 't Skitteljacht door de Jozefschool is verder onderzocht.
Vitaliteit Hem. Versterking leefbaarheid van het dorp.	Herbestemmen van locatie Hemschool.	De sloop van het schoolgebouw is uitgesteld in afwachting van het vleermuizen-protocol.

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Meest recent
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	LISA	2018: 429,3
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	2017: 1
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	2018: 3
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	2018: 69,2

Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	2018: 1
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners 18jr en ouder	CBS	2019: 140,8
Lopende re- integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners 15-65 jaar	CBS	2018: 204,6
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren t/m 18 jaar	CBS	2018: 9,3
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren t/m 18 jaar	CBS	2018: 0,6
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	2016: 0,4
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	2019: 270
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	2017: 0,6
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	2018: 16
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO	2018: 1,1
Niet sporters	%	RIVM	2016: 48,2

Met wie hebben we samengewerkt?

Gemeenschappelijke regeling - WerkSaam Westfriesland

Doelstelling en openbaar belang:

WerkSaam Westfriesland voert de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorzieningen (WSW) uit voor de Westfrieze gemeenten. Een klein onderdeel van de Participatiewet, de bijzondere bijstand, is bij de afzonderlijke gemeenten gebleven. Het doel van de Participatiewet is dat iedereen die gedeeltelijk of volledig kan werken wordt begeleid naar werk, het liefst bij een reguliere werkgever. Hierbij kan WerkSaam Westfriesland verschillende instrumenten inzetten, zoals job-coaching of loonkostensubsidie. Lukt het (nog) niet om te werken, dan zorgt WerkSaam Westfriesland voor een uitkering als dat nodig is.

Activiteiten en ontwikkelingen:

In 2019 heeft WerkSaam uitvoering gegeven aan het beleidsplan 2018-2022. Een aantal taken is regulier, zoals het zoeken naar de juiste match tussen het arbeidsaanbod en de vraag naar arbeid. In het WerkgeversServicepunt krijgen werkgevers advies en ondersteuning bij personele vraagstukken. Ontwikkelbare cliënten kregen ondersteuning bij het ontwikkelen van werknemersvaardigheden en zoeken naar werk. Ook werden instrumenten als loonkostensubsidie ingezet om mensen die het minimumloon niet kunnen verdienen aantrekkelijker te maken voor werkgevers. Beschut Werk is bedoeld voor mensen die wel arbeidsvermogen hebben, maar zoveel begeleiding en/of aanpassingen nodig hebben dat niet van een werkgever mag worden verwacht deze mensen in dienst te nemen. Deze mensen hebben uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie. WerkSaam bood in 2019 iedereen die een indicatie Beschut Werk van het UWV had een dienstverband aan.

In 2019 waren er enkele eenmalige of bijzondere activiteiten. Enkele voorbeelden:

Gouden Eeuw producten

WerkSaam verpakt in opdracht van bedrijven diverse producten. In 2019 zijn zij begonnen met het verkopen van eigen producten. Geïnspireerd op het jaar van de Gouden Eeuw, waarbij de scheepvaart van de VOC onmisbaar was, maken ze in het naaiatelier van WerkSaam Westfriesland-producten met materiaal dat een tweede kans verdient, van oude zeildoeken tot restanten leer. Door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt handgemaakte, duurzame, regionale producten.

Gecertificeerd voor biologische producten

WerkSaam ontving in 2019 het biologische certificaat en voldoet daarmee aan de eisen om biologische producten te mogen verpakken. WerkSaam heeft in 2019 gelijk een mooie opdracht kunnen uitvoeren: het verpakken van biologische dadels.

Pilot met efficiënter verwerken van inkomensgegevens

Circa 9% van de cliënten van WerkSaam heeft inkomsten uit parttime werk. Deze inkomsten moeten verrekend worden met de uitkering. Dit is een zeer arbeidsintensieve maandelijkse taak. In juni startte WerkSaam, samen met de 4 grote gemeenten en het Inlichtingenbureau, met een pilot Inkomstenverrekening. De aanleiding voor de pilot kwam vanuit Gemeente Amsterdam die wilde onderzoeken of maandelijkse levering van inkomstensignalen een compleet beeld kan geven van de door bijstandsccliënten totaal ontvangen (netto) inkomsten. Ze gaan onderzoeken of dit proces sneller, efficiënter en toegankelijker kan worden gemaakt voor cliënten en voor WerkSaam.

WerkSaam Campus ontwikkelt Menukaart

WerkSaam heeft geïnventariseerd welke instrumenten zij haar cliënten nu aanbiedt en wat er nog nodig is om hen te ondersteunen op weg naar werk. Er is gebleken dat medewerkers behoefte hebben aan trainingsproducten waarmee ze cliënten groepsgegronds kunnen ondersteunen, onder andere op het gebied van het stimuleren van een gezond zelfvertrouwen, vergroten van zelfredzaamheid en het versterken van werknemersvaardigheden. Dit heeft geleid tot het ontwikkelen van een menukaart waarbij verschillende instrumenten geschakeld aan elkaar aan cliënten kunnen worden aangeboden.

Intranet en Kennisbank

Om medewerkers verder te ondersteunen bij efficiënt en effectief werken heeft WerkSaam op haar intranet een kennisbank ingericht. Medewerkers van WerkSaam hebben zo toegang tot beleid, werkinstructies en andere informatie die nodig is om het werk uit te voeren. Met de komst van deze kennisbank geven wij uitvoering aan een wens van medewerkers van en aan een aanbeveling vanuit het rapport van de rekenkamercommissie SED van 29 November 2018.

Subsidie voor vluchtelingen (AMIF)

WerkSaam heeft subsidie aangevraagd en gekregen voor de doelgroep vluchtelingen. Dit betekent dat WerkSaam voor een periode van 2 jaar extra kan inzetten op de re-integratie van 800 vluchtelingen. De subsidie is gelabeld aan de doelgroep en specifieke activiteiten, zoals:

- Assessments om kansen en de beperkingen in kaart te brengen;
- Trainingen voor jongeren over onderwijs en arbeidsmarkt;
- Trajecten voor vluchtelingen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt;
- Trajecten om zelfstandig ondernemer te worden;
- Extra taaltraining specifiek gericht op werksituaties;
- Veiligheidstraining op de werkvloer.

Nieuwe wet inburgering en pilot Brede intake PIP

In opdracht van de Westfrieze gemeenten is WerkSaam in 2019 gekomen met een pilot Brede Intake PIP (plan inburgering en participatie). Hiervoor hebben de gemeenten subsidie gekregen van het Rijk. WerkSaam heeft in de AZC's van Den Helder en Heerhugowaard intakes uitgevoerd.

Drempels schuldhulpverlening voor ondernemers verlagen

Een ondernemer is burger maar kan ook opdrachtgever en werkgever zijn. Ondernemers vinden het vaak lastig om hulp te vragen en weten niet goed waar zij terecht kunnen bij schuldenproblematiek. Daarom is het noodzakelijk dat gemeenten en WerkSaam goede voorlichting aan ondernemers en boekhouders geven. Stede Broec is in het najaar gestart met een campagne voor ondernemers en monitort actief de ondernemer tijdens het schuldhulptraject. WerkSaam participeert in het overleg met de gemeente Stede Broec en schuldhulpverlener Zuidweg en partners met als doel ondernemers beter te helpen door de lijnen tussen gemeenten en instanties duidelijker en korter maken.

Resultaat WerkSaam

Met de komst van de Participatiewet (PW) in 2015 is er een nieuw verdeelmodel gekomen voor het inkomensdeel Bundeling Uitkering Inkomensvoorziening Gemeenten (BUIG-budget). Hoewel dit verdeelmodel moest zorgen voor een betere verdeling van de middelen over de gemeenten, kampen veel gemeenten met een tekort op hun bijstandsbudget. Ter compensatie van tekorten groter dan 7,5% van het BUIG-budget voorziet de PW in een vangnetuitkering. Voor 2019 is er in Drechterland sprake van een tekort op het BUIG-budget waardoor we, in principe, in aanmerking komen voor een uitkering uit de vangnetregeling. Aan de toekenning is een aantal voorwaarden verbonden. Een voorwaarde is dat de gemeenteraad instemt met de verklaring van het college. Wanneer de definitieve cijfers van WerkSaam bekend zijn, zal de gemeenteraad worden geïnformeerd over het definitief tekort, de hoogte van de vangnetuitkering, en de maatregelen die de gemeente neemt om het tekort te verminderen.

Gemeenschappelijke regeling - Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hollands Noorden

Doelstelling en openbaar belang:

De basistaken van GGD Hollands Noorden zijn: Kennis hebben van en informatie geven over de gezondheid van de inwoners, het organiseren van collectieve preventie (preventie gericht op alle inwoners), uitvoering van infectieziektebestrijding en uitvoering van de taken op het terrein van jeugdgezondheid. Een belangrijk deel van de taken van de GGD concentreert zich in het 'voorveld' (preventie, signaleren, monitoren), maar de GGD voert ook vangnettaken voor de gemeente uit.

Activiteiten en ontwikkelingen:

De GGD voert haar taken uit volgens de vastgestelde afspraken in de gemeenschappelijke regeling. Deze taken zijn verdeeld in de programma's: 1) Jeugd, 2) Infectieziekten, 3) Kwetsbare Burger, 4) Veilig Thuis en 5) Onderzoek, Beleid en Preventie. Er zijn vier activiteiten die kenbaar zijn voor 2019. Allereerst valt per 1 januari 2019 de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van gemeenten. Tussen de GGD en gemeenten zijn contractuele afspraken gemaakt. Deze afspraken zijn gerealiseerd. Hierdoor voldoet de uitvoering van het RVP aan de gestelde normen en eisen. Ten tweede heeft GGD zich voorbereid op de omgevingswet. Samen met de gemeenschappelijke regelingen VR en OD is gesproken met gemeenten over de mogelijkheden die de omgevingswet biedt. Ten derde heeft de GGD afspraken voorbereid en gemaakt over de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz). Deze wet regelt de rechten van mensen die te maken hebben met verplichte zorg vanwege een psychische aandoening. Deze wet is per 1 januari 2020 van kracht. Tot slot heeft de GGD gewerkt aan ontwikkeling en implementatie van het digitaal dossier Jeugdgezondheidszorg (GGiD).

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2019
Totaal lasten	18.205	19.338	20.013
Totaal baten	-3.350	-3.831	-3.653
Saldo van baten en lasten	14.855	15.507	16.360
Toevoeging aan de reserves	37	427	467
Onttrekking aan de reserves	-214	-608	-1.236
Resultaat	14.677	15.325	15.591

Toelichting op afwijkingen

Toelichting afwijkingen JR2019 t.o.v. B2019 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Kapitaallasten	9 V	
Bijdrage SED	-397 N	
Jeugd en Wmo	-622 N	
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	260 V	
Onderwijshuisvesting	52 V	
Sportaccommodaties	-39 N	
Musea	21 V	
Overheveling opstellen uitvoeringsplan speelvoorzieningen	15 V	
Overige verschillen	26 V	
Baten:		
Jeugd en Wmo	-101 N	
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-64 N	
Sportaccommodaties	20 V	
Onderwijshuisvesting	-34 N	
Overige verschillen	1 V	
Totaal verschil	-853	N

Lasten

Jeugd en WMO (€ 622.000 nadeel)

Het betreft een structureel nadeel op de lasten Jeugdwet en de Wmo. Enerzijds een nadeel op de cliëntgebonden lasten Jeugd en Wmo (-697), de door de zorgaanbieders per cliënt gedeclareerde zorgkosten. Hogere lasten hulp bij het huishouden door een toename van het aantal cliënten, deels als gevolg van het abonnementstarief en deels reguliere vergrijzing.

Anderzijds uit een voordeel op de collectieve lasten (277). Onder de collectieve lasten vallen onder andere advieskosten, cliëntenraad, het gebiedsteam, Veilig thuis, de Regiotaxi, Mantelzorgvergoedingen, vrijwilligers en seniorenbeleid, beschermd wonen en diverse subsidies inzake preventieve voorzieningen.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken (€ 260.000 voordeel)

De gemeente verstrekt een gemeentelijke tegemoetkoming voor het reguliere peuterpeelzaalwerk, VVE-voorzieningen en SMI-kindplaatsen. Er vindt nog een nabetaling van de subsidie plaats omdat op het moment van sluiten van het boekjaar er nog geen subsidievaststelling heeft plaatsgevonden.

In 2019 hebben wij middelen vanuit de specifieke doeluitkering OAB ontvangen. Voor de inzet van deze middelen moeten nog aanvullende afspraken worden gemaakt. Hierdoor zijn de middelen voor 2019 niet volledig ingezet. De OAB middelen vallen onder een specifieke doeluitkering en moeten over een periode van 4 jaar worden afgerekend. Middelen die niet aan de doelen van de OAB-regeling worden uitgegeven, vallen terug naar het Rijk.

Onderwijshuisvesting (€ 52.000 voordeel)

Het voordeel onderwijshuisvesting bestaat uit diverse kleinere voordelen: belastingen, elektra, verzekering, schade, onderhoud en afschrijvingen.

Sportaccommodaties (€ 39.000 nadeel)

De overschrijding heeft te maken met het feit dat in de aanbesteding de schoonmaakwerkzaamheden in sporthal De Sluis zijn aangepast naar de wettelijke schoonmaaknormen. Tevens is er incidenteel meer correctief onderhoud geweest dan begroot. De verwachting is dat we in 2020 weten welke componenten structureel zijn.

Musea (€ 21.000 voordeel)

Dit betreft een overhevelingsbesluit Kerkenvisie (cup).

Uitvoeringsplan speelvoorzieningen (€ 15.000 voordeel)

Dit betreft een overhevelingsbesluit inzake onderhoud van de speelvoorzieningen.

Baten

Jeugd en WMO (€ 101.000 nadeel)

Dit betreft een nadeel op de eigen bijdrage als gevolg van het vaste abonnementstarief. De eigen bijdrage is niet meer afhankelijk van het gebruik, inkomen, vermogen en huishoudsamenstelling, maar is een vast tarief van € 17,50 per vier weken.

Sportaccommodaties (€ 20.000 voordeel)

Dit bestaat uit meerder kleinere voordelen op diverse sportaccommodaties

Onderwijshuisvesting (€ 34.000 nadeel)

Er is een nadeel gerealiseerd op de huurinkomsten.

Toelichting op mutaties reserves

Toelichting afwijkingen JR2019 t.o.v. B2019 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Storting Reserve Kunst en Cultuur	-41	N
Onttrekking Reserve Sociaal Domein	750	V
Onttrekking AR - CUP's samenleving	-107	N
Onttrekking Reserve Vitale dorpen	-19	N
Overige verschillen	5	V
Totaal verschil	588	V

Storting Reserve Kunst en Cultuur (€ 41.000 nadeel)

Het saldo van de geraamde uitgaven voor kunst en cultuur en de werkelijke uitgaven wordt gestort in de reserve Kunst en Cultuur (conform vastgestelde Nota Kunst en Cultuur). De omvang van de storting is pas bekend bij het opmaken van de jaarrekening.

Onttrekking Reserve Sociaal Domein (€ 750.000 voordeel)

Het nadeel op het Sociaal Domein wordt onttrokken aan de egalisatiereserve Sociaal Domein. De omvang daarvan is pas bekend bij het opmaken van de jaarrekening.

Onttrekking Algemene Reserve Cups samenleving (€ 107.000 nadeel)

Vanuit het CUP zijn voor 2019 incidentele middelen beschikbaar gesteld voor diverse onderdelen van het programma Samenleving. Doordat een aantal werkzaamheden later is opgestart dan wel nog niet volledig zijn uitgevoerd, is de onttrekking aan de Algemene Reserve - die als dekking tegenover deze uitgaven is gezet - ook lager. Via het overhevelingsbesluit zijn de restantuitgaven en dekking naar 2020 overgebracht.

Onttrekking Reserve Vitale Dorpen (€ 19.000 nadeel)

Nog niet alle geplande projecten binnen Vitale Dorpen zijn gestart of ingevuld. Daardoor is de onttrekking aan de Reserve Vitale Dorpen ook lager. Via het overhevelingsbesluit zijn de restantuitgaven en dekking naar 2020 overgebracht.

Milieu

Portefeuillehouders: Y. Roos-Bakker en J.H.N. Broeders

Inleiding

Goed en duurzaam leefklimaat.

Wij dragen bij aan een duurzame samenleving, bereiken onze klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen en bevorderen een goed woon-, werk- en leefmilieu. Wij zorgen voor een efficiënte afvalinzameling waarin een afweging is gemaakt tussen milieurendement, kosten en serviceniveau.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

Maatschappelijk effect: Een goed en duurzaam leefklimaat

Doelstelling / Ambitie		Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?
CUP: Maatschappelijke opgave 3: Het streven naar duurzaamheid.			
Vormgeven aan de energietransitie.	11.2	De productie van duurzame energie is verhoogd met behulp van de volgende projecten: - Zonnepanelen op bedrijfsdaken. - Zonnepanelen op agrarische bedrijfsdaken.	- Een aanpak voor zonnepanelen op bedrijfsdaken (buiten de bedrijventerreinen) is opgesteld. - Voor de agrarische bedrijven is specifiek een programma in samenwerking met LTO en de provincie opgesteld. Dit programma is eind 2019 in uitvoering gegaan.
	11.3	Terugdringen van het energieverbruik door stimulering van verduurzaming woningen en bedrijfspanden.	- Een regionaal energiebesparingsprogramma particulier bestaande bouw 2019-2022 is opgesteld. - Een aanpak om de jaren '80 woningen te verduurzamen is opgesteld. De uitvoering (voorlichting, collectieve inkoop) volgt begin 2020. - Een aanpak voor verduurzaming van bedrijfsterreinen is opgesteld. - Met de bedrijventerreinen Westwoud en Zuiderkogge is deze aanpak uitgevoerd om tot verduurzaming te komen. - Op Zuiderkogge wordt met circa 10 bedrijven gezamenlijke inkoop gedaan.

Voorbereiding op de gevolgen van klimaatverandering.	11.4	In regionaal verband is een plan van aanpak opgeleverd waarin is opgenomen hoe de opgaven uit het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) worden opgepakt.	- In 2019 is een start gemaakt met de klimaatstresstest. - Hiervoor is een klimaatatelier georganiseerd waarbij betrokken (semi)overheidsorganisaties input hebben gegeven.
Verduurzamen eigen organisatie.	11.5	Er is inzicht in de mogelijkheden om de gemeentelijke gebouwen te verduurzamen en welke gebouwen onder de informatieplicht energiebesparing vallen.	- Er is onderzoek gedaan naar mogelijkheden tot het verduurzamen van gemeentelijke gebouwen. - De gebouwen die onder de informatieplicht vallen zijn in kaart gebracht.
Minder afval, meer grondstof en optimale afvalinzameling.	11.7 en 11.8	Het afvalbeleidsplan (GGP) draagt bij aan verbetering afvalbeheer.	- Er is een thema-avond georganiseerd ter voorbereiding van het nieuwe afvalbeleidsplan.
Onderzoek circulaire economie in perspectief.	11.9	Door inzicht te verkrijgen in welke bedrijfsmatige materialen en afvalstoffen jaarlijks worden hergebruikt en verwerkt, is een basis gelegd voor beleid op het gebied van grondstoffengebruik.	- Data en materiaalstromen zijn in kaart gebracht en contacten gelegd die een goede basis zijn voor het beleidsdocument en plan van aanpak. - Samen met de regio is de week van de circulaire economie georganiseerd waar verschillende projecten verkend zijn en contacten zijn gelegd met ondernemers en stakeholders.
Samenwerking SED, CAW, Westfriesland en andere partijen verbeteren.	11.10	Contacten in de regio zijn versterkt, waardoor informatie en kennis beter worden uitgewisseld.	- Er zijn gesprekken gevoerd met bedrijven en ondernemers over de mogelijkheden die de markt te biedt op het gebied van duurzame producten. Bij verschillende inkooptrajecten is gebruik gemaakt van de marktkennis. - In samenwerking met regiogemeenten week van de circulaire economie georganiseerd. - Er is een start gemaakt met de opzet van de website Samen en Duurzaam.

Inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners actief betrekken bij verduurzamen van onze gemeente.	12.1	Een met uw raad afgestemd plan van aanpak voor het opwekken van duurzame energie. Dit zal leiden tot het eerste concept (het bod) voor de Regionale Energie Strategie (RES). De regionale organisatie voor de RES en de samenwerking binnen Westfriesland is verder vormgegeven.	- Er is een Startnotitie opgesteld en aan de raad voorgelegd. - Er zijn thema-avonden georganiseerd voor stakeholders en raadsleden. - Er zijn rapportages opgesteld om mogelijke locaties voor het opwekken van duurzame energie in kaart te brengen. - Er heeft afstemming plaatsgevonden met de verschillende regionale werk-, project- en programmagroepen. - In verschillende bijeenkomsten (ateliers) is afgestemd met inwoners, bedrijven, agrariërs en belangenorganisaties.
Uitbreiden capaciteit duurzaamheid.	12.3	De capaciteit duurzaamheid is uitgebreid met 1 fte.	- Er is een nieuwe beleidsmedewerker voor duurzaamheid aangetrokken. - Voorbereiding om uit te breiden naar 2 fte is uitgevoerd.
Begroting: Goed en duurzaam leefklimaat.			
Bevorderen van energiebesparing en duurzaam energiegebruik.		Voor de duurzame energie productie (5%) is het resultaat niet in lijn met de doelstelling van 14% in 2020. Aan de doelstelling voor de energie besparing en CO₂ - uitstoot wordt voldaan.	Het lage resultaat van de duurzame energieproductie komt onder andere omdat de toerekening van de duurzaam opgewekte energie door HVC niet meer meegeteld wordt. Met de RES wordt grootschalige opwek voor de komende jaren in beeld gebracht.
		Er is een eerste inzicht naar mogelijke oplossingen voor een aardgasvrije bestaande bebouwde omgeving. Een met de raad afgestemd plan van aanpak voor het opstellen van een transitievisie Warmte.	- Er is een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden voor een aardgasvrije bestaande omgeving. - Er is een Startnotitie opgesteld om te komen tot een visie in 2021. - Met een thema-avond is de raad geïnformeerd en het rapport van het verkennend onderzoek is met uw raad gedeeld. Zie ook de verantwoording bij CUP 11.2 / 11.3 / 11.5 / 12.1 / 12.2

Voorkomen van onaanvaardbare milieurisico's.	Bedrijven voldoen aan de geldende milieuwet- en regelgeving. Goed opdrachtgeverschap Omgevingsdienst NHN.	- Uitvoering gegeven aan het VTH-beleid omgevingsrecht, onderdeel milieu, conform uitvoeringsprogramma. - Gewerkt volgens de vastgestelde bodemkwaliteitskaart, bodemfunctieklassenkaart en bodembeheernota. - Adequaat invulling gegeven aan het opdrachtgeverschap OD NHN. - Jaarlijkse verantwoording door de omgevingsdienst wordt afgelegd.
Optimale Afvalinzameling.	Kosten, service en milieurendement afgewogen op de verschillende afvaltaken.	- In december is de nieuwe DVO met HVC ondertekend. - De gemeente heeft de regierol verstevigd en haar opdrachtgeverschap versterkt - In SED is het bedrijfsafval uit het gemeentehuis aanbesteed. - Een nieuwe afvalstoffenverordening is opgesteld. Zie ook de verantwoording bij CUP 11.7 en 11.8
Efficiënte afstemming van afvalstromen / Circulaire economie.	Beter inzicht verkregen in de bestaande afvalstromen.	- Samenwerking verbeterd door onder meer regionale afstemming. Zie ook de verantwoording bij CUP 11.9
Anticiperen op droogte en Wateroverlast. (klimaatadaptatie)	Zie de verantwoording bij CUP 11.4	

Indicatoren

Doelstelling	Prestatie-indicator	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019
Bevorderen van energiebesparingen duurzaam energiegebruik.	Duurzame energie productie Doelstelling 14% in 2020. (2017: 5%)**	5%***	10%***	Nog niet bekend
	Energiebesparing sinds 2010: Doelstelling + 2% per jaar. (2017: 19%)**	22%***	24%***	Nog niet bekend
	Besparing CO2-uitstoot van fossiele brandstof sinds 2010. Doelstelling 49% in 2030. (2017: 14,5%)**	11%***	14%***	Nog niet bekend
Voorkomen onaanvaardbare milieurisico's.	Percentage vergunningen en meldingen die tijdig worden afgegeven en genomen.	nieuw	100%	100%
	Percentage vergunningen die stand houden bij de rechter.	nieuw	95%	100%
	Percentage inrichtingen die de milieuregels bij 1e (her)controle naleven.	nieuw	75%	1e controle 81% 1e hercontrole 84%
	Percentage handhavingsbeschikkingen die voldoen aan de wet- en regelgeving.	nieuw	95%	100%
	Percentage adviezen en projecten die tijdig worden verstrekt en uitgevoerd.	nieuw	100%	100%
	Percentage adviezen die voldoen aan de kwaliteitseisen.	nieuw	100%	100%
Optimale afvalinzameling.	Restafval. (kg/inw/jr) (VANG Doelstelling)	159	150	164
	Afvalscheiding. (VANG Doelstelling)	74%	75%	74%
	Aantal oplaadpunten in het openbaar gebied voor elektrisch rijden.	3	3	10

** Gecorrigeerd vanwege niet meer meetellen van door HVC opgewekte duurzame energie.

*** Dit zijn streefwaarden. De werkelijke waarden zijn nog niet bekend.

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Meest recent
Omvang huishoudelijk afval	Kg/inwoner	CBS	2018: 138
Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	2018: 10,3

Met wie hebben we samengewerkt?

Gemeenschappelijke regeling - Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD-NHN)

Doelstelling en openbaar belang:

Het behartigen van de belangen van de deelnemers bij de uitvoering van milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Activiteiten en ontwikkelingen:

In 2019 is de naam van de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD NHN) gewijzigd in Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN). De OD NHN voert sinds 1 januari 2014 de milieutaken voor de gemeente uit. Jaarlijks wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld, waarin de werkafspraken tussen het dagelijks bestuur van de OD NHN en het college van burgemeester en wethouders worden vastgelegd. Het is aan de opdrachtgever om te bewaken of de afspraken conform het programma worden uitgevoerd. De OD NHN levert hiervoor de managementrapportages. De OD NHN legt jaarlijks verantwoording af aan de deelnemers via jaarstukken. De bevoegd gezag-verantwoordelijkheid blijft bij de gemeente. De gemeente blijft daarmee verantwoordelijk voor de taakuitvoering en het beleid.

Gemeenschappelijke regeling - Centraal afvalverwijderingsbedrijf Westfriesland (CAW)

Doelstelling en openbaar belang:

Het CAW verricht activiteiten ten behoeve van het vaststellen en (doen) uitvoeren van het beleid ten aanzien van huishoudelijke en andere afvalstoffen, beheert de voormalige stortplaats te Westwoud en verzorgt de uitoefening van de rechten en plichten zoals verbonden aan het aandeelhouderschap in de HVC.

Activiteiten en ontwikkelingen:

In 2019 is de overdracht van de beleidstaken van het CAW naar de gemeenten voorbereid. Definitieve besluitvorming heeft begin 2020 in de gemeenteraden plaatsgevonden. Daarnaast heeft de gemeente een nieuwe Dienstverleningsovereenkomst (DVO) met HVC afgesloten (deze DVO was voorheen tussen het CAW en HVC afgesloten), waarmee de regie op het afvalbeheer weer bij de gemeente ligt.

De nazorg van de voormalige stortplaats Westwoud valt onder verantwoordelijkheid van de GR-CAW, waarbij de feitelijke werkzaamheden in opdracht van het CAW worden uitgevoerd door Bodemzorg.

In 2019 zijn geen wijzigingen opgetreden in het collectieve aandeelhouderschap. In het afgelopen jaar is onderzoek uitgevoerd naar de toekomstige structuur van het CAW. Dit document is in het AB-CAW besproken. Naar verwachting zal in de raden in 2020 besluitvorming plaatsvinden.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2019
Totaal lasten	4.338	4.592	4.430
Totaal baten	-4.350	-4.284	-4.402
Saldo van baten en lasten	-12	308	28
Toevoeging aan de reserves	0	0	0
Onttrekking aan de reserves	0	-70	0
Resultaat	-12	238	28

Toelichting op afwijkingen

Toelichting afwijkingen JR2019 t.o.v. B2019 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Kapitaallasten	19 V	
Bijdrage SED	29 V	
Afvalinzameling	-47 N	
Klimaat en duurzaamheid	132 V	
Circulaire economie	25 V	
Overige verschillen	4 V	
Baten:		
Afvalstoffenheffing	52 V	
Riolering wzh derden	41 V	
Baten begraaftplaatsen	32 V	
Overige verschillen	-7 N	
Totaal verschil	280	V

Lasten

Afvalinzameling (€ 47.000 nadeel)

In de begroting 2019 is rekening gehouden met minder woonhuisaansluitingen dan waar dienstverlening is uitgevoerd. Om deze reden hebben we meer uitgaven op deze post. Deze uitgaven worden gecompenseerd door hogere inkomsten uit de heffingen (meer aanslagen opgelegd dan geprognosticeerd).

Klimaat en duurzaamheid (€ 132.000 voordeel)

Cup RES (€ 30.000)

De ondertekening van het klimaatakkoord is een aantal malen uitgesteld. Ondertekening was een voorwaarde voor het starten van de Regionale energiestrategie (RES). De uitvoering is onder andere hierdoor niet volledig in 2019 afgerond. In 2020 zullen verschillende activiteiten in het kader van de RES uitgevoerd worden waarvoor de middelen van 2019 noodzakelijk zijn.

Klimaat-duurzaamheid (€ 70.000)

De middelen voor de uitvoering van de verschillende klimaat- en verduurzamingsactiviteiten zijn door het vertragen van de RES en beperkte capaciteit vertraagd. De voorbereidingen voor een verduurzamingscampagne voor de jaren '80 woningen zijn afgerond. Uitvoering vindt plaats vanaf februari 2020.

Cup - Onderzoek zonnepanelen bedrijven (€ 10.000)

Er is eind 2019 een partij gecontracteerd die het plaatsen van zonnepanelen op bedrijfsdaken gaat begeleiden. Die partij zal de bedrijven technisch ondersteunen en gezamenlijke inkoop organiseren. De uitvoering en uitgaven voor dit project vinden grotendeels in 2020 plaats.

PVA Klimaatadaptatie (€ 22.000)

In 2019 zijn we gestart met de uitvoering van het regionale plan van aanpak voor de (wettelijke) opgaven op het gebied van ruimtelijke klimaatadaptatie. Het voorbereidingsproces heeft iets langer geduurd dan vooraf gepland. Een aantal werkzaamheden die voorzien waren voor 2019 zijn doorgeschoven naar 2020. De kosten die we gepland hadden in 2019 te maken worden nu in 2020 gemaakt.

Via het overhevelingsbesluit wordt het benodigde restant meegenomen naar 2020.

Circulaire economie (€ 25.000 voordeel)

Voor dit budget zijn voorbereidingen uitgevoerd op het gebied van planvorming en projecten. Kosten zijn nog niet gemaakt en worden medio 2020 verwacht. Via het overhevelingsbesluit wordt het benodigde restant meegenomen naar 2020.

Baten

Afvalstoffenheffing (€ 52.000 voordeel)

Het verschil wordt veroorzaakt door extra controles binnen de systemen en het hanteren van aanvullende aanslagen bij wijzigingen van het aantal inwoners. In het verleden was de situatie op 1 januari hierin leidend.

Rioleringswerkzaamheden derden (€ 41.000 voordeel)

Inkomsten worden gegenereerd door kleinere ontwikkelingen. Als een ontwikkelaar een nieuwe huisaansluiting nodig heeft, dan wordt deze aangelegd in opdracht van gemeente omdat de werkzaamheden in de openbare ruimte plaatsvinden. Gemaakte kosten worden verhaald op de ontwikkelaar. De hoogte van deze baten zijn niet van te voren in te schatten.

Baten begraafplaatsen (€ 32.000 voordeel)

Jaarlijks wordt een inschatting gemaakt van te verwachten opbrengsten. Dit is nog niet exact te bepalen, waardoor het werkelijke bedrag af kan wijken van het begrootte bedrag.

Toelichting op mutaties reserves

Toelichting afwijkingen JR2019 t.o.v. B2019 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Onttrekking AR - CUP's Milieu	-70	N
Totaal verschil	-70	N

Onttrekking AR - CUP's - Milieu (€ 70.000 nadeel)

Vanuit het CUP zijn voor 2019 incidentele middelen beschikbaar gesteld voor diverse onderdelen binnen het programma Milieu. Doordat een aantal werkzaamheden later is opgestart dan wel nog niet volledig uitgevoerd, is de onttrekking aan de Algemene Reserve die als dekking tegenover deze uitgaven is gezet ook lager. Via het overhevelingsbesluit zijn de restant uitgaven en dekking naar 2020 overgebracht.

Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Portefeuillehouders: Y. Roos-Bakker en J.H.N. Broeders

Inleiding

Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening zijn in 2019 steeds meer verweven. Het woningbouwbeleid, zowel kwalitatief als kwantitatief, is regionaal afgestemd en vormt de onderlegger voor de programmatische keuzes bij gebiedsontwikkelingen en woningbouwprojecten. Het belang van het realiseren van meer woningen op de juiste plek en voor de juiste doelgroep heeft in 2019 aan gewicht gewonnen. Deze integrale benadering heeft ons in 2019 geholpen om zowel actieve als passieve woningbouwprojecten eenduidig, doelmatig en efficiënt te kunnen benaderen en is een van de belangrijkste redenen dat er diverse woningbouwprojecten in de gemeente uitgevoerd kunnen gaan worden (Kerkbuurt 'Sally' te Wijdenes, Reigersborg Zuid 5 te Hoogkarspel). Ook bij plannen in de voorbereidingsfase vindt deze benadering een positieve weerklank, zie Sportvelden Schellinkhout, locatie APK Besseling in Venhuizen en andere kleinschalige inbreilocaties in Hoogkarspel, Venhuizen en Westwoud. Voorgenoemde woningbouwprojecten zijn vrij eendimensionaal gericht op woningbouw. Het centrumplan Venhuizen daarentegen kent vele facetten en daarmee vele stukjes van de puzzel die wij ook weer in 2019 hebben gelegd.

Behalve woningbouw in en rond de kernen is ook het buitengebied stevig in ontwikkeling. De agrarische bedrijven worden steeds sneller steeds groter en de productieketen van het agrarisch product raakt steeds meer geïntegreerd in één bedrijf. Ook de behoefte aan tijdelijke werknemers was in 2019 onverminderd hoog. Deze ontwikkelingen leidden in 2019 tot de conclusie dat met name het oostelijk deel van polder De Drieban een visie behoeft op het gebied van ontwikkelingsmogelijkheden voor (agrarische) bedrijven en de daarvoor geldende randvoorwaarden op het gebied van huisvesting van arbeidsmigranten, infrastructuur en landschappelijke kwaliteit. Met het opstellen van deze visie zijn wij in 2019 gestart en deze wordt aan de raad voorgelegd in 2020.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

Maatschappelijk effect: Een kwalitatief goede woon- en leefomgeving, waarin het landschap geldt als belangrijkste omgevingskwaliteit voor de functies wonen, werken en recreëren

Doelstelling	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?
Behoud van een open en landelijk karakter met behoud (cultuur-) historische lintbebouwing		
Instandhouding van de leefbaarheid in de kernen		
Burgers laten meebeslissen over de vitaliteit van hun dorp.	Diverse projecten zijn opgestart in co-creatie met inwoners, voortkomend uit 'Vitale Dorpen'.	Participatie borgen in werk- en denkprocessen.
Woningbouw voor alle doelgroepen en - zo mogelijk - in alle kernen.		
Ontwikkelen en uitvoeren van een visie op actief grondbeleid.	Ontwikkeling visie opgestart in 2019.	Visie op actief grondbeleid volgt in de loop van 2020, nadat ambities zijn vastgesteld over de woningbouw ontwikkelingen in Drechterland.

Realiseren breed gedragen omgevingsvisie		
Implementatie Omgevingswet.	Projectstructuur is vormgegeven.	Extra middelen vrijgemaakt, externe projectleiders aangetrokken.
Economische ontwikkelingen stimuleren door (agrarische) bedrijven de mogelijkheid te geven zich te blijven ontwikkelen.	We hebben in 2019 een belangrijk punt bereikt waarop we middels een visie op polder De Drieban kunnen bezien of het huidige ruimtelijke beleid hiervoor voldoende ruimte laat.	Vorbereiding visie opgestart.
Economische ontwikkelingen stimuleren door bedrijven de mogelijkheid te bieden zich verder te ontwikkelen.	In combinatie met programma 4, onder andere bijna volledige uitgifte bedrijventerrein 'Zuiderkogge'.	Zie programma 4.

Maatschappelijk effect: Goede kwaliteit van de fysieke leefomgeving

Doelstelling	Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?
Het in toeristisch opzicht vervullen van een belangrijke positie binnen de historische driehoek.		
Vergroten van de bekendheid van het historisch belang van Drechterland.	Erfgoed is integraal geborgd binnen ruimtelijke afwegingskaders. Verdere borging volgt in 2020.	Beleidskaart archeologie vastgesteld. Aanwijzing gemeentelijke monumenten Westwoud. Alle kerkeigenaren gesproken in het kader van de Kerkenvisie.
Bevorderen dat gebouwen veilig zijn en op een juiste wijze gebruikt worden.		
(Ver-)bouwen, slopen en gebruik volgens geldende wet- en regelgeving.	Bouw-/sloop-/gebruiksvoornemens waar medewerking aan kan worden verleend faciliteren door verlenen van de wettelijk vereiste vergunningen.	We hebben 157 activiteiten vergund en 83 sloopmeldingen verwerkt en geaccepteerd.
Bewaren erfgoed (archeologie).		
Beheer/wijziging erfgoed volgens geldende wet- en regelgeving.	Het aanbrengen van een verandering aan een rijks-, provinciaal of gemeentelijk monument is in de basis vergunningplichtig. In 2019 is hiervoor één omgevingsvergunning verleend.	In 2019 is er op grond van de "Subsidieregeling gemeentelijke monumenten Drechterland 2015" aan 9 eigenaren een bijdrage toegekend voor instandhouding van hun gemeentelijk monument. De totale subsidiebijdrage bedroeg € 9.814 van de beschikbare € 10.000.

Indicatoren

Doelstelling	Prestatie-indicator	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019
Verbeteren woonomstandigheden en arbeidsmigranten.	Aantal avonden kompascontroles	5	7	6
Verbeteren snelheid vergunningverlening, toezicht en handhaving conform VTH-beleid.	Percentage aanvragen omgevingsvergunning waarop binnen een week een besluit wordt genomen.	3%	12%	5%*
Verhogen kwaliteit handhaving.	Percentage onherroepelijke handhavingsbesluiten.	94,2%	99%	98%

* administratieve doorlooptijd van de verwerking van de aanvragen neemt toe.

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Meest recent
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	2019: 267
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	2017: 4,9
Demografische druk	%	CBS	2019: 59,8
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	2019: 679
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	2019: 784

Met wie hebben we samengewerkt?

Gemeenschappelijke regeling - Archeologie Westfriese Gemeenten (AWF)

Doelstelling en openbaar belang:

Het doel van deze gemeenschappelijke regeling is om op beleidsmatig en uitvoerend niveau gezamenlijke belangen te behartigen op het gebied van archeologie.

Activiteiten en ontwikkelingen:

Het uitbrengen van pre-adviezen of quick scans om in geval van projectvoorbereiding een indicatie te geven of, en zo ja in welke mate, nader archeologisch onderzoek nodig is. Ook daar waar een opdracht wordt gegund door derden of de gemeente het onderzoek uitvoert.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2019
Totaal lasten	5.274	6.220	3.844
Totaal baten	-4.935	-5.250	-3.266
Saldo van baten en lasten	339	969	578
Toevoeging aan de reserves	647	647	762
Onttrekking aan de reserves	-209	-751	-371
Resultaat	777	865	969

Toelichting op afwijkingen

Toelichting afwijkingen JR2019 t.o.v. B2019 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Kapitaallasten	16 V	
Bijdrage SED	110 V	
Omgevingswet	145 V	
Vitale dorpen	26 V	
Geografische informatie	27 V	
Optieovereenkomst grondaankopen	87 V	
Reigersborg Noord 3	201 V	
Reigersborg Zuid V	725 V	
Kerkbuurt	714 V	
Hemschool	322 V	
Overige verschillen	2 V	
Baten:		
Planschades	-96 N	
Reigersborg Noord 3	-106 N	
Reigersborg Zuid V	-748 N	
Kerkbuurt	-714 N	
Hemschool	-250 N	
Bouwleges	-63 N	
Overige verschillen	-7 N	
Totaal verschil	391	V

Lasten

Omgevingswet (€ 145.000 voordeel)

Niet bestede middelen vanwege trage opstart programma's. Voor 2020 zijn deze middelen hard nodig.

Vitale dorpen (€ 26.000 voordeel)

Het budget dat in 2017 beschikbaar is gesteld voor vitale dorpen is in 2019 verder benut. Nog niet het hele bedrag is besteed. Het programmabudget wordt daarom overgeheveld naar 2020.

Geografische informatie (€ 27.000 voordeel)

De kosten voor het digitaliseren van bouwdoSSIers zijn niet gemaakt. Daarnaast is minder uitgegeven aan ondersteuning van servicediensten voor de BGT. Ook is op de uitgaven voor kwaliteitsverbetering van de BAG en WOZ bespaard. Voor 2020 wordt er volledig ingezet om aan de BAG-verbetering uitvoering te geven. Daarom wordt er € 20.000 overgeheveld naar 2020.

Optie overeenkomst grondaankopen (€ 87.000 voordeel)

De budgetten zijn nodig voor 3 jaar. Restantbudget is nodig voor zowel 2020 als 2021. Via het overhevelingsbesluit wordt het benodigde restant meegenomen naar 2020.

Bouwgrondexploitaties (€ 1.962.000 voordeel)

Jaarlijks wordt het saldo van lasten en baten geactiveerd en verantwoord op de balans. Op deze wijze ontstaat op de balans een boekwaarde per project. Deze lasten en baten hebben dus in eerste instantie geen invloed op begroting en jaarrekening. Pas wanneer een exploitatie is afgerond wordt een financiële afwikkeling gemaakt en komt een eventueel eindresultaat ten gunste of ten laste van de begroting en de jaarrekening van dat jaar.

Baten

Bouwgrondexploitaties (€ 1.818.000 voordeel)

Zie toelichting op de lasten. Het verschil tussen beide betreft de storting van de winstneming in de AR en de omslagheffingen BGE (zie mutatie reserves hieronder).

Bouw- en welstandsleges (€ 63.000 nadeel)

De geplande projecten voor seriematige woningbouw in Reigersborg-Noord, Centrumlocatie Venhuizen, Hemschool en de Kerkbuurt in Wijdenes zijn doorgeschoven naar 2020. Dit heeft geleid tot een lagere legesopbrengst.

Toelichting op mutaties reserves

Toelichting afwijkingen JR2019 t.o.v. B2019 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Onttrekking AR - CUP's Volkshuisvesting en RO	-22	N
Onttrekking AR - Omgevingswet	-103	N
Onttrekking AR - Omslagheffingen BGE	-37	N
Onttrekking AR - Verwerving onroerende zaken	-88	N
Onttrekking AR - Kwaliteitsverbetering BAG	-31	N
Onttrekking AR - Verliesvoorziening Hemschool	-72	N
Storting AR - Winstneming en omslagheffing	-118	N
Overige verschillen	-24	N
Totaal verschil	-495	N

Onttrekking AR - CUP's - Volkshuisvesting en RO (€ 22.000 nadeel)

Vanuit het CUP zijn voor 2019 incidentele middelen beschikbaar gesteld voor onderdelen binnen het programma Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. Doordat een aantal

werkzaamheden later is opgestart dan wel nog niet volledig uitgevoerd, is de onttrekking aan de Algemene Reserve die als dekking tegenover deze uitgaven is gezet ook lager. Via het overhevelingsbesluit zijn de restantuitgaven en dekking naar 2020 overgebracht.

Onttrekking AR - Omgevingswet (€ 103.000 nadeel)

Vanwege een tragere opstart van de programma's zijn er 2019 minder uitgaven gedaan met betrekking tot de invoering van de Omgevingswet. Tegenover de uitgaven staat een incidentele dekking van de Algemene Reserve. Nu de uitgaven lager zijn, is ook de onttrekking aan de Algemene Reserve lager. Via het overhevelingsbesluit zijn de restantuitgaven en dekking naar 2020 overgebracht.

Onttrekking AR - Omslagheffingen Bouwgrondexploitatie (€ 37.000 nadeel)

Tegenover de omslagheffingen die gestort worden in de betreffende bestemmingsreserves staat een onttrekking aan de Algemene Reserve. Nu het aantal m2 verkochte gronden is achtergebleven, zijn ook de omslagheffingen die in de bestemmingsreserves worden gestort lager. Als gevolg daarvan is ook de onttrekking aan de Algemene Reserve lager.

Onttrekking AR - Verwerving onroerende zaken (€ 88.000 nadeel)

De uitgaven voor de verwerving van onroerende zaken doen zich voor over een periode van 3 jaar. Het budget is daardoor in 2019 niet volledig benut, net als de hiertegenover staande dekking van de Algemene Reserve. Via het overhevelingsbesluit zijn de restantuitgaven en dekking naar 2020 overgebracht.

Onttrekking AR - Kwaliteitsverbetering BAG (€ 31.000 nadeel)

Tegenover de lagere uitgaven inzake de kwaliteitsverbetering BAG staat ook een lagere onttrekking aan de Algemene Reserve die als incidentele dekking beschikbaar is gesteld. Via het overhevelingsbesluit zijn de restantuitgaven en dekking naar 2020 overgebracht.

Verliesvoorziening Hemschool (€ 72.000 nadeel)

Het geraamde verlies op de grondexploitatie van de locatie Hemschool bedroeg € 246.000. Bij het opmaken van de jaarrekening is de verliesvoorziening vastgesteld op € 174.000. De onttrekking aan de AR als dekking voor dit verlies is dus ook lager dan geraamd.

Storting AR - Winstneming en omslagheffing (€ 118.000 nadeel)

De winstneming voor Reigersborg Noord 3 is in 2019 op basis van de voorgeschreven methode hoger dan vooraf ingeschat. Hierdoor heeft er een hogere storting plaatsgevonden in de Algemene Reserve.

Algemene dekkingsmiddelen

Portefeuillehouder: J.H.N. Broeders

Inleiding

In dit hoofdstuk lichten we de algemene dekkingsmiddelen toe. Dit zijn inkomsten die geen specifiek bestedingsdoel hebben. Voor een aantal dekkingsmiddelen verwijzen we voor een uitgebreidere toelichting naar andere onderdelen in deze jaarrekening.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Jaarrekening
Lokale heffingen	2.393	2.393	2.419
Gemeentefonds (algemene uitkering)	23.888	24.366	24.703
Dividenden en rente op obligaties	105	226	237
Grondexploitatie	627	627	352
Saldo financieringsfunctie	0	0	11
Totaal	27.013	27.612	27.722

Voor een toelichting op de lokale heffingen wordt verwezen naar paragraaf 1 Lokale heffingen.

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

In de primaire begroting 2019 is uitgegaan van een algemene uitkering met een totale omvang van € 23.888.000. Bij de Najaarsnota 2018, Kadernota 2019-2023 en de Najaarsnota 2019 is de raming op basis van onder andere de juni en septembercirculaire bijgesteld tot een bedrag van € 24.366.000.

Het uiteindelijke bedrag dat in 2019 is ontvangen als algemene uitkering bedraagt € 24.703.000, een positief verschil van € 337.000. Dit is enerzijds veroorzaakt door nagekomen afrekening van oude jaren (€ - 16.000), en anderzijds door een positieve bijstelling als gevolg van de decembercirculaire 2019 (€ 353.000). Verschillen die als gevolg van het tijdstip van bekendmaking niet meer tot een bijstelling van de raming in de begroting hebben geleid. De positieve bijstelling van € 353.000 die is voortgekomen uit de decembercirculaire 2019 is voornamelijk ontstaan vanuit de ontvangen klimaatmiddelen (€ 237.000 taakmutatie). Middelen die op de jaarrekening 2019 een positief effect hebben, maar in 2020 in de gemeentelijke begroting nog moeten worden opgenomen en daar dus tot een extra last leiden. Daarnaast is er sprake van een positieve bijstelling van € 116.000 als gevolg van aanpassingen in de maatstaven en gewichten op basis van de meest recente informatie en een incidentele bijstelling van de suppletie-uitkering integratie sociaal domein.

Met wie hebben we samengewerkt?

Deelneming - NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Doelstelling en openbaar belang:

De uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden. Draagt bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Activiteiten en ontwikkelingen:

BNG Bank wil haar positie als bankier van en voor overheden en voor instellingen met een

maatschappelijk belang onverkort handhaven. Daarnaast wil de bank zich explicieter profileren op het gebied van duurzaamheid.

De BNG Bank heeft toegang tot financieringsmiddelen tegen scherpe prijzen die weer door worden gegeven aan de decentrale overheden en aan instellingen met een maatschappelijk belang. Dit leidt uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.

Deelneming - Alliander N.V.

Doelstelling en openbaar belang:

Alliander is een netwerkbedrijf dat zorgt voor een betrouwbare, betaalbare en bereikbare energievoorziening in een groot deel van Nederland. Door hun netwerk continu te verbeteren bereiden ze zich voor op de toekomst waarin iedereen duurzame energie kan gebruiken, produceren en delen. Drechterland heeft aandelen in Alliander, waarvan het dividend op Algemene dekkingsmiddelen wordt ontvangen.

Activiteiten en ontwikkelingen:

De overgang naar een duurzame energievoorziening brengt nieuwe technische uitdagingen en nieuwe wensen van klanten met zich mee. In nauwe samenwerking met onder andere gemeenten, provincies en woningcorporaties vertaalt Alliander wensen, mogelijkheden en kaders in beleid en planning om de dagelijkse energievoorziening nu en in de toekomst te garanderen. In 2019 heeft Drechterland over 2018 € 124.000 aan dividend ontvangen van Alliander.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2019
Totaal lasten	272	325	373
Totaal baten	-26.403	-27.105	-27.566
Saldo van baten en lasten	-26.131	-26.780	-27.193
Toevoeging aan de reserves	0	926	926
Onttrekking aan de reserves	-1.248	-2.209	-2.047
Resultaat	-27.380	-28.064	-28.314

Toelichting op afwijkingen

Toelichting afwijkingen JR2019 t.o.v. B2019 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Renteresultaat	-56	N
Bijdrage SED	-46	N
Uitvoering WOZ woningen	-56	N
Vitale dorpen	35	V
Onvoorzien	19	V
Prijsindexatie	47	V
Overige verschillen	9	V

Baten:		
Algemene uitkering	336	V
Renteresultaat	69	V
Overige verschillen	55	V
Totaal verschil	412	V

Lasten

Renteresultaat (€ 56.000 nadeel)

Bij de begroting wordt het renteomslagpercentage berekend. Indien het renteomslag niet al te veel afwijkt van de begroting, wordt het bij de begroting berekende renteomslagpercentage ook bij de jaarrekening gehanteerd. Gevolg hiervan is dat er een renteresultaat op dit programma ontstaat. Het renteresultaat bedraagt € 13.000 voordelig. (baten minus lasten)

Uitvoering WOZ woningen (€ 56.000 nadeel)

Door de grote stijging in het aantal bezwaren op de WOZ-aanslag zijn de kosten met betrekking tot de WOZ ook gestegen.

Vitale dorpen (€ 35.000 voordeel)

In het project Vitale dorpen is een bedrag van € 35.000 opgenomen voor onvoorziene zaken. In 2019 is hierop geen beroep gedaan. Het bedrag is via het overhevelingsbesluit doorgeschoven naar 2020.

Onvoorzien (€ 19.000 voordeel)

Het bedrag aan onvoorzien is bepaald op € 1 euro per inwoner. Voor 2019 is het bedrag voor onvoorzien vastgesteld op € 19.000. Gedurende het jaar zijn er geen besluiten genomen die ten laste van het budget onvoorzien zijn gekomen.

Prijsindexatie (€ 47.000 voordeel)

Bij het opstellen van de uitgangspunten van de begroting 2019 is van een ingeschat bedrag aan prijsindexatie uitgegaan. Het uiteindelijk doorgerekende bedrag aan prijsindexatie bleek uiteindelijk lager dan vooraf ingeschat. Het resterende bedrag aan prijsindexatie bleef daardoor in 2019 onaangetast.

Baten

Algemene uitkering (€ 336.000 voordeel)

Zie toelichting in de inleiding onder het kopje Algemene uitkering en overige uitkeringen uit het gemeentefonds.

Renteresultaat (€ 69.000 voordeel)

Zie toelichting lasten.

Toelichting op mutaties reserves

Toelichting afwijkingen JR2019 t.o.v. B2019 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Onttrekking AR - SED perspectief	-127	N
Onttrekking Reserve Vitale dorpen (onvoorzien)	-35	N
Totaal verschil	-162	N

Onttrekking AR - SED-perspectief (€ 127.000 nadeel)

Doordat de uitgaven voor het SED perspectief in de SED organisatie in 2019 lager zijn uitgevallen, is ook de werkelijke onttrekking aan de Algemene Reserve bij de gemeente lager.

Onttrekking Reserve Vitale dorpen (onvoorzien) (€ 35.000 nadeel)

In het project Vitale dorpen is een bedrag van € 35.000 opgenomen voor onvoorziene zaken. In 2019 is hierop geen beroep gedaan. De hier tegenover staande onttrekking aan de Reserve Vitale dorpen hoefde daardoor ook niet plaats te vinden.

Overhead

Inleiding

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2019
Totaal lasten	4.418	4.994	4.982
Totaal baten	-11	-11	-17
Saldo van baten en lasten	4.406	4.983	4.965
Toevoeging aan de reserves	0	0	0
Onttrekking aan de reserves	0	-68	-45
Resultaat	4.406	4.983	4.965

Overhead

	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
Overhead	4.547	
Kapitaallasten (automatisering)	59	
Ondersteuning organisatie	165	
Communicatie	35	
Juridische Zaken	10	
Algemene kosten bedrijfsvoering	145	1
Werkplaats	21	16
Totaal Overhead	4.982	17

Toelichting op afwijkingen

Toelichting afwijkingen JR2019 t.o.v. B2019 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Bijdrage SED	33	V
Gemeentesecretaris	-29	N
Pact van Westfriesland	20	V
Digitale dienstverlening	-34	N
Overige verschillen	22	V
Baten:		
Overige verschillen	6	V
Totaal verschil	18	V

Lasten

Gemeentesecretaris (€ 29.000 nadeel)

Er heeft gedurende de eerste 3 maanden van 2019 inhuur plaatsgevonden voor tijdelijke invulling van de vacature gemeentesecretaris. Deze kosten overstijgen de hiervoor beschikbare loonsom voor de betreffende periode.

Pact van Westfriesland (€ 20.000 voordeel)

Voor het Pact van Westfriesland 7:1 is gedurende de looptijd van vier jaar € 1 euro per inwoner beschikbaar gesteld voor het aanstellen van een regionale programmamanager en communicatieve ondersteuning. Doordat de planning in het proces om te komen tot een nieuw pact is bijgesteld, is de aanstelling van de programmamanager verplaatst naar begin 2020. Zodoende is het budget van 2019 niet ingezet. Via het overhevelingsbesluit wordt het benodigde restant meegenomen naar 2020.

Digitale dienstverlening (€34.000 nadeel)

Als gevolg van de eisen op het gebied van informatiebeveiliging en ter voorkoming van identiteitsfraude moest er software worden aangeschaft met bijbehorende licenties. Deze eenmalige lasten komen voor rekening van de gemeente, maar omdat de aanschaf voor alle drie SED-gemeenten noodzakelijk is, is de structurele component meegenomen in de SED-begroting. Daarnaast moest er eenmalig geïnvesteerd worden in de oude archiefsoftware ten behoeve van onze gemeente.

Toelichting op mutaties reserves

Toelichting afwijkingen JR2019 t.o.v. B2019 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Overige verschillen	-23	N
Totaal verschil	-23	N

Vennootschapsbelasting

De gemeente Drechterland hoeft geen rekening te houden met een belastinglast. Er wordt een negatief resultaat behaald met de grondexploitatie. Voor de overige activiteiten geldt dat geen onderneming wordt gedreven, doordat niet wordt voldaan aan een of meerdere ondernemingscriteria. Met één activiteit wordt wel winst behaald. Het resultaat behaald met deze activiteit is echter waarschijnlijk vrijgesteld van belastingen. Indien de Belastingdienst de positie van de gemeente niet zal volgen, zal dit niet leiden tot een last voor de gemeente vanwege beschikbare compensabele verliezen.

Onvoorzien

Het bedrag aan onvoorzien is bepaald op € 1 euro per inwoner. Voor 2019 is het bedrag voor onvoorzien vastgesteld op € 19.000. Gedurende het jaar zijn er geen besluiten genomen die ten laste van het budget onvoorzien zijn gekomen.

Onvoorzien

Omschrijving	Saldo	Raadsbesluit
Primitieve begroting 2019	19.000	5-11-2018
Totaal	19.000	

Paragrafen

Lokale heffingen

Inleiding

In de Gemeentewet en in enkele bijzondere wetten is geregeld welke lokale heffingen de gemeente aan inwoners en bedrijven mag opleggen. De raad heeft bepaald dat in 2019 de volgende heffingen daadwerkelijk worden geheven in Drechterland:

- Belastingen waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is. Hiertoe behoren de onroerendezaakbelastingen (OZB), forensenbelasting en toeristenbelasting.
- Belastingen om kosten mee te verhalen: de heffingen en rechten. De opbrengst is niet vrij besteedbaar maar is gerelateerd aan de betreffende gemeentelijke zorgplicht of specifieke dienstverlening. Hiertoe behoren de rioolheffing, afvalstoffenheffing, secretarieleges, begrafenisrechten, marktgelden en pachtsommen kermissen.
-

De paragraaf lokale heffingen bevat op grond van artikel 10 BBV ten minste:

- de geraamde inkomsten;
- het beleid ten aanzien van lokale heffingen;
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd;
- een aanduiding van de lokale lastendruk;
- een beschrijving van het kwijscheldingsbeleid.

Overzicht lokale heffingen

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de heffingen en de verwachte opbrengsten in de begroting 2019 en de daadwerkelijke inkomsten.

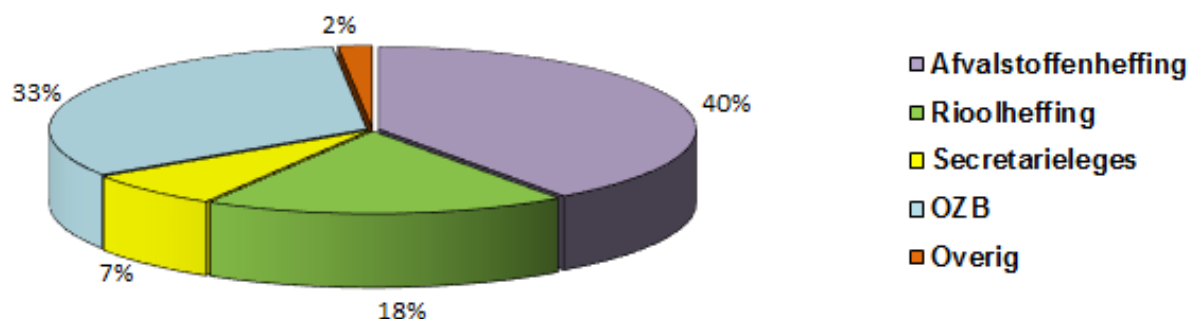
Belastingen	Begroting	Begroting	Jaarrekening
	primitief	na wijziging	
OZB eigenaren woningen	1.760	1.760	1.777
OZB eigenaren niet-woningen	362	362	357
OZB gebruikers niet-woningen	243	243	244
Forensenbelasting	15	15	19
Toeristenbelasting	13	13	22
Saldo 31-12-2019	2.393	2.393	2.419

Overige heffingen

	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Jaarrekening
Secretarieleges	724	633	517
Begraffenisrechten	35	35	61
Rioolheffing	1.350	1.350	1.343
Afvalstoffenheffing	2.870	2.870	2.922
Staangelden markten	7	7	4
Pachtsommen kermissen	20	20	20
Saldo 31-12-2019	5.006	4.915	4.867

Het totaal aan belastingen en heffingen bedraagt circa € 7,3 miljoen. Onderstaande grafiek laat de verdeling van de opbrengsten uit de belastingen en heffingen voor 2019 zien:

Opbrengst 2019 lokale heffingen

Beleid ten aanzien van lokale heffingen

Onroerendezaakbelasting (OZB)

De OZB wordt geheven van onroerende zaken die binnen de gemeente zijn gelegen, te weten een gebruikersbelasting en eigenarenbelasting op niet-woningen (dit zijn vooral kantoor- en bedrijfspanden) en een eigenarenbelasting op woningen. Voor 2019 heeft de gemeenteraad de volgende tarieven vastgesteld:

Tarieven

Omschrijving	2018	2019
<u>Heffingseenheid: percentage van de waarde</u>		
Woningen:	0,0935	0,0846
Niet woningen - eigenaar:	0,1876	0,1494
Niet woningen - gebruiker:	0,1500	0,1206

De berekening van de OZB-tarieven wordt gedaan aan de hand van de door de raad goedgekeurde methode. De tarieven voor de onroerendezaakbelastingen (OZB) worden berekend naar een percentage van de WOZ-waarde van het onroerend goed in de gemeente. Bij het bepalen van dit tarief wordt een relatie gelegd met de waardeontwikkeling van het onroerend goed. Ten opzichte van 2018 hebben de OZB-tarieven voor woningen een verlaging ondergaan.

Toeristenbelasting

Deze belasting wordt geheven naar het aantal overnachtingen. Het tarief bedraagt in 2019 € 1,07 per overnachting.

Forensenbelasting

Forensenbelasting wordt geheven van degene die voor zichzelf of voor zijn gezin meer dan 90 dagen per jaar een gemeubileerde woning beschikbaar houdt zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben. Onder gemeubileerde woningen vallen ook zomerhuisjes, chalets en caravans. Het tarief voor de forensenbelasting is voor 2019 vastgesteld op € 240,50 per woning per jaar.

Rioolheffing

De rioolheffing wordt geheven van de eigenaar van een eigendom van waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De uitgangspunten voor de heffing zijn het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2016-2021 (vGRP) en volledige kostendekking. Voor 2019 is het basistarief berekend op € 160,05.

De rioolheffing mag maximaal 100% kostendekkend opgelegd worden. Het percentage kostendekkendheid is in 2019 100%.

Hieronder vindt u een overzicht met betrekking tot de kostendekkendheid van de riolering:

	2019
Kosten riolering	1.067
Inkomsten riolering (exclusief heffingen)	41
Netto kosten riolering	1.026
Toe te rekenen kosten:	
Bijdrage SED (overhead)	154
BTW	162
Totale kosten	1.342
Opbrengst heffingen	1.342
Dekking	100%

Afvalstoffenheffing

De tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn afhankelijk van de kosten die de Huisvuilcentrale (HVC) te Alkmaar aan de gemeente in rekening brengt. Met HVC is overeengekomen dat de kostprijs per huishouden met een jaarlijkse indexering wordt aangepast voor de tariefstelling op lokaal niveau. In het kader van kostendekkendheid worden aan de afvalkosten de kosten van administratie en inning (de zogenaamde perceptiekosten) toegevoegd. Tevens wordt rekening gehouden met de doorwerking van het BTW compensatiefonds.

De tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn in 2019 verhoogd en bedragen respectievelijk € 293 en € 398 voor eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens.

Afvalstoffenheffing mag maximaal 100% kostendekkend opgelegd worden. Het percentage kostendekkendheid is in 2019 94%.

Hieronder vindt u een overzicht met betrekking tot de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing:

	2019
Kosten afvalinzameling	2.508
Inkomsten afvalinzameling (exclusief heffingen)	0
Netto kosten afvalinzameling	2.508
Toe te rekenen kosten:	
Bijdrage SED	28
BTW	558
Totale kosten	3.094
Opbrengst heffingen	2.922
Dekking	94%

Leges

Leges zijn betalingen aan de gemeente waar een individueel aanwijsbare tegenprestatie van die gemeente tegenover staat. Het gaat om een bedrag dat betaald moet worden aan de gemeente voor het gebruik van haar diensten of producten. De leges worden geheven van de aanvrager van de dienst dan wel van degene ten behoeve van wie de dienst is verleend.

De leges mogen per titel maximaal 100% kostendekkend zijn. Hieronder vindt u een overzicht met betrekking tot de kostendekkendheid van de leges:

Titel 1 Algemene dienstverlening	Taakveld	Overhead	Kosten	Baten	Dekking
hoofdstuk 1 Burgerlijke stand	11	13	23	15	66,16%
hoofdstuk 2 Reisdocumenten	72	35	107	84	78,89%
hoofdstuk 3 Rijbewijs	77	57	134	102	76,59%
hoofdstuk 4 Verstrekkingen uit de basisregistratie personen	4	5	9	5	58,98%
hoofdstuk 9 Overige publiekszaken	9	2	11	9	81,45%

hoofdstuk 16 Kansspelen	1	1	1	1	58,44%
hoofdstuk 18 Kabels en leidingen AVOI	15	8	23	13	56,24%
hoofdstuk 19 Verkeer en vervoer	14	5	20	3	13,14%
hoofdstuk 21 Diversen	2	2	4	2	44,55%

Kostendekking Titel 1	204	128	332	235	70,64%

Titel 2 Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning

Taakveld Overhead Kosten Baten Dekking

hoofdstuk 3 Omgevingsvergunning	139	138	277	263	94,73%
hoofdstuk 5 Teruggaaf				-3	0,00%
hoofdstuk 7 Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project	0	0	0	0	70,74%
hoofdstuk 8 Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	29	35	64	13	20,52%

Kostendekking Titel 2	168	173	341	273	79,92%

Titel 3 Europese dienstenrichtlijn

Taakveld Overhead Kosten Baten Dekking

hoofdstuk 1 Horeca	4	5	9	3	39,04%
hoofdstuk 2 Organiseren evenementen of markten	7	8	14	3	19,48%
hoofdstuk 7 In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	3	3	6	3	54,97%

Kostendekking Titel 3	14	15	29	9	32,57%

Begraaf- en grafrechten

Grafrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor door de gemeente verleende diensten in verband met de begraafplaats. Daarbij mogen de baten niet hoger zijn dan de kosten. Het tarief mag maximaal 100% kostendekkend zijn.

Markten en kermis

De staangelden voor markten zijn structureel lager dan de raming die hiervoor is opgenomen. De kermisgelden zijn gelijk aan de raming.

Een aanduiding van de lokale lastendruk

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo) heeft de cijfers van de gemeentelijke belastingdruk voor 2019 bekend gemaakt. Tot de gemeentelijke woonlasten worden gerekend de bedragen die huishoudens betalen aan OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De gemiddelde woonlasten in 2019 voor een meerpersoonshuishouden in Nederland bedraagt € 740.

Onderstaande tabel laat zien wat de gemiddelde bruto woonlasten in de omringende gemeenten zijn. De gemeente met de laagste gemiddelde lastendruk in onze regio staat op nummer één in de rangorde.

Woonlasten per huishouden

Rangorde	Gemeente	Bruto woonlasten eenpersoonshuishouden		Bruto woonlasten meerpersoonshuishouden	
		2019	2018	2019	2018
1	Koggenland	618	609	713	691
2	Hoorn	657	625	750	709
3	Enkhuizen	659	630	779	744
4	Drechterland	679	661	784	762
5	Medemblik	712	702	808	799
6	Opmeer	738	740	837	839
7	Stede Broec	745	700	865	798

Bedragen in €'s

Conclusie

Op basis van de aangegeven cijfers stijgen de woonlasten voor gezinnen in Drechterland in 2019 met 2,8%. Uit deze cijfers blijkt dat de gemeente Drechterland voor deze regio een gemiddelde lastendruk kent en boven het Nederlandse gemiddelde zit met gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden van € 784.

Kwijtschelding

Als een belastingplichtige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen, dan kan onder bepaalde voorwaarden aan deze belastingplichtige kwijtschelding worden verleend.

Systematiek kwijtscheldingsberekening

Voor beantwoording van de vraag of een belastingschuldige voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding in aanmerking komt, vindt een vermogens- en een inkomenstoets plaats. Met de vermogenstoets wordt bekeken of er op het moment van de aanvraag voldoende middelen (bezittingen) aanwezig zijn om de openstaande belastingschuld te betalen. Zijn deze middelen aanwezig, dan wordt geen kwijtschelding verleend. Ontbreken deze middelen of zijn deze onvoldoende, dan wordt met de inkomenstoets gekeken of er in de nabije toekomst alsnog betalingscapaciteit zal ontstaan waaruit de belastingschuld kan worden voldaan.

Samenwerkingsverband

De gemeente heeft voor de behandeling van kwijtscheldingsverzoeken een samenwerkingsverband gesloten met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). Indien iemand in aanmerking wil komen of denkt te komen voor kwijtschelding van gemeentelijke heffingen of waterschapsbelastingen, dan kan volstaan worden met het indienen van een kwijtscheldingsverzoek bij een van deze twee organisaties. De organisatie waar het verzoek wordt ingediend, zorgt ervoor dat het verzoek ook bij de andere organisatie wordt behandeld.

Wat kan worden kwijtscholden?

De gecombineerde belastingaanslag (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) komt in aanmerking voor kwijtschelding. Hieraan verwante kosten, zoals aanmanings- en dwangbevelkosten, kunnen ook worden kwijtscholden.

Hoogte kwijtschelding

In 2019 is voor € 64.000 aan kwijtschelding verleend.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn er nodig om alle risico's op te kunnen vangen). Beide komen in het vervolg van deze paragraaf aan de orde.

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat op grond van artikel 11 BBV ten minste:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- een kengetal voor de:
  - netto schuldquote
  - netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
  - solvabiliteitsratio
  - grondexploitatie
  - structurele exploitatieruimte
  - belastingcapaciteit
  - een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel middelen beschikbaar zijn om eventuele risico's op te kunnen vangen. De volgende onderdelen maken deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit:

- de onbenutte belastingcapaciteit;
- onvoorzien;
- de vrij aanwendbare reserves;
- stille reserves.

	2019	
Berekening weerstandscapaciteit		
<i>Onbenutte belastingcapaciteit</i>	2.306	
<i>Onvoorzien</i>	19	
Totale weerstandscapaciteit (exploitatie)		2.325
 <i>Weerstandsvermogen</i>		
Vrij aanwendbare reserves	8.436	
Stille reserves	385	
Subtotaal		8.821
 Totale weerstandscapaciteit		11.146

Onbenutte belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij een financiële tegenvaller deze in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of dat er ruimte is voor nieuw beleid. Wanneer het berekende gemiddelde OZB-tarief voor de gemeente lager is dan het percentage voor toelating tot artikel 12, dan is er in principe sprake van een onbenutte belastingcapaciteit. In navolgende berekening is bij benadering aangegeven welke opbrengst deze verhoging genereert. Er is voor gekozen het verschil in percentages te vermenigvuldigen met de WOZ-waarde van de woningen + de WOZ-waarde van de niet-woningen.

OZB-percentage van de Woz-waarde voor toelating art.12	0,19%
Werkelijk gewogen % Woz-waarde gemeente	0,10%
Vershil	0.0951%
 Onbenutte belastingcapaciteit	 2.306

Onvoorzien

De post onvoorzien bedraagt per 31 december 2019 € 19.000.

Vrij aanwendbare reserves

Onder de vrij aanwendbare reserves vallen de algemene reserve en de bestemmingsreserves waarvan de bestemming kan worden gewijzigd zodat deze kunnen worden ingezet voor onverwachte financiële tegenvallers.

De stand van de vrij aanwendbare reserves bedraagt per 31 december 2019 € 8.436.000.

Stille reserves

Stille reserves hebben te maken met activa die te laag of tegen nul zijn gewaardeerd. De stille reserves maken alleen deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit als de betrokken activa op korte termijn (binnen 1 jaar) verkoopbaar zijn, verkoop van de stille reserves niet leidt tot een gat in de gemeentebegroting en verkoop de taakuitoefening van de gemeente niet aantast.

De volgende objecten kunnen tot de stille reserves worden gerekend:

- Garagebox aan de Dahliastraat te Hoogkarspel	€ 9.000
- Woning Dorpsweg 104 te Schellinkhout	€ 376.000
Totaal	€ 385.000

Risicomanagement

Aanleiding en achtergrond

De gemeente voert een actief beleid op de beheersing van de risico's die we gezamenlijk lopen. Door een scherp inzicht in de actuele risico's worden de betrokken partijen in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen.

Het uitgangspunt voor de deelnemende gemeentes in de SED organisatie is dat de gemeenschappelijke regeling de rekeningresultaten volledig afwikkelt op de deelnemende gemeenten. De gemeenschappelijke regeling kent, als beschikbare weerstandscapaciteit, geen reserves. Voor de beschikbare weerstandscapaciteit kan alleen de post onvoorzien worden meegenomen. Indien zich dus tegenvallers voordoen die niet opgevangen kunnen worden in de reguliere begroting of uit de post onvoorzien, dan komen deze tegenvallers ten laste van de gemeenten. In evenredigheid van de verdeelsleutel dient deze benodigde

weerstandscapaciteit meegenomen te worden in de jaarrekening van onze gemeente als risico's bij de verbonden partij.

Risico's

Volgens de toelichting op artikel 11 BBV zijn de risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen de risico's die niet anderszins te ondervangen zijn. Reguliere risico's - risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn - maken geen deel uit van de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen. Hiervoor zijn immers verzekeringen afgesloten of voorzieningen voor gevormd. De risico's worden tweemaal per jaar uitgevraagd. De bedrijfsvoeringsrisico's zijn risico's voor de SED organisatie.

De risico's zijn eind 2019 opnieuw geïnventariseerd. Deze risico's, met een hoge kans x effect, zijn in onderstaande tabel uiteengezet. Daarbij is onderscheid gemaakt in de beschrijving van het risico en de getroffen/gewenste beheersmaatregel. De kolom daarnaast geeft het maximaal financieel gevolg in duizenden euro's. Vervolgens wordt de kans en impact weergegeven. De laatste kolom geeft inzicht in het beslag dat het risico legt op de benodigde weerstandscapaciteit. De risico's zonder hoge kans x effect zijn opgenomen onder "overige risico's"

Onderwerp	Volledige beschrijving risico	Gewenste beheersmaatregel	Maximaal risico-omvang in €1.000	Kans op optreden	Impact	Bedrag x kans in €1.000
WMO	Een stijging van het aantal Wmo-meldingen door de mogelijke invoering van een abonnementstarief Wmo in 2019: maximaal € 17,50 per maand, ongeacht inkomen en/of indicatie.		€ 175	4	4	€ 123
Personeel	Door de beperkte personele bezetting leidt afwezigheid (bijvoorbeeld door ziekte en vetrekken van gekwalificeerd personeel) tot een bezettingsprobleem. Dat maakt dat het opvangen van de werkzaamheden leidt tot het niet uitvoeren van taken of extra kosten door inhuur. Door krapte op de arbeidsmarkt wordt het steeds moeilijker gekwalificeerd personeel aan te trekken	Strategisch personeelplan en nieuwe topstructuur	€ 154	4	4	€ 107
Uitblijven verkoop objecten	Extra onderhoudskosten door het niet (tijdig) realiseren van de verkoop van diverse objecten. Bij het opstellen van de meerjaren onderhoudsplannen is de verkoop van diverse objecten meegenomen als besparing.	Actieve verkoop- en herontwikkelingsstrategie en akkoord extra budget voor onderhoud.	€ 200	4	4	€ 140
Garantie	Financieel risico, omdat de gemeenten financieel garant staan voor gemeenschappelijke regelingen waarin we deelnemen. Tegelijkertijd zijn de organisaties autonoom in hun beleid.	Meer invloed uitoefenen op de begroting en het beleid van de gemeenschappelijke regelingen waarin we deelnemen.	€ 150	4	4	€ 105
Datalek en cybercrime	Financieel risico en imagoschade door datalekken en dat gegevens niet beschikbaar zijn door hacker-activiteiten (vb. Ransomware) en systemen moeten uitzetten om hackersactiviteiten te voorkomen	Periodieke restore-testen, backup faciliteiten en organisatorische/technische uitwijk	€ 461	4	4	€ 322
Aansprakelijkheid	Aansprakelijkheid openbare buitenruimte door incidenten in de buitenruimte (bijvoorbeeld loszittende tegels, loshangende takken, onjuiste bebording etc.), waardoor een beroep wordt gedaan op het eigen risico.	Beheerplannen onderhoud wegen en groen.	€ 50	5	3	€ 45
Algemene uitkering	Begrotingstekort omdat de algemene uitkering lager uitvalt dan verwacht. De ontwikkeling van de algemene uitkering is moeilijk te voorspellen en afhankelijk van de economische situatie.	Het binnen de organisatie houden van expertise op dit gebied.	€ 500	3	5	€ 250
Gronden	Voor grondexploitaties worden project specifieke en algemene (conjuncturele) risico's geïdentificeerd en gekwantificeerd.		€ 613	3	5	€ 306
					Overige risico's	€ 428
Totaal						€ 1.827

In 2019 hebben zich geen significante problemen voorgedaan. De opgesomde risico's uit de risicoparagraaf van de begroting 2019 hebben zich niet geopenbaard. Bij de risico-inventarisatie eind 2019 is vastgesteld dat de stijging van het risicobedrag in de jaarrekening 2019 ten opzichte van de begroting 2019 voornamelijk wordt veroorzaakt door:

- stijging WMO-meldingen door invoering vast abonnementsstarief van € 17,50 per maand;
- hoger risico datalek en cybercrime door het uitzetten van systemen om hackersactiviteiten te voorkomen.

Voor het risico betreffende het COVID-19 (Corona) virus verwijzen we u naar de niet uit de balans blijkende verplichtingen.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Voor het bepalen van het benodigde weerstandsvermogen moet een keuze worden gemaakt over het zekerheidspercentage. Met welke mate van zekerheid worden de geïdentificeerde risico's afgedekt? In de beleidsnota weerstandsvermogen is bepaald dat dit percentage minimaal 75% van het risicobedrag betreft en maximaal 90%. De kans dat alle genoemde risico's tegelijkertijd en met een maximale omvang optreden is immers nihil.

Het totaalbedrag van alle risico's bedraagt € 1.827.000. De benodigde weerstandscapaciteit bij de minimale en maximale zekerheidspercentage bedraagt:

Percentage	Bedrag
75%	€ 1.371.000
90%	€ 1.644.000

De beschikbare weerstandscapaciteit is € 10.713.000. De benodigde maximale weerstandscapaciteit is € 1.644.000. Daarmee beschikken wij over een ratio weerstandsvermogen van 6,5 (beschikbaar in relatie tot benodigd).

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen is er een normtabel (zie onderstaande tabel) ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van de berekende ratio. Ons weerstandsvermogen krijgt als waarderingscijfer A: Uitstekend.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Financiële kengetallen en toelichting kengetallen

Om de financiële positie van de gemeente inzichtelijker te maken schrijft het rijk een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen voor. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente.

De opgenomen kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel financiële ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven inzicht

in de financiële wend- en weerbaarheid. De kengetallen moeten daarbij in samenhang en in onderlinge verhouding beoordeeld worden.

Onderstaande tabel geeft de berekende kengetallen van Drechterland weer.

Jaar 2019		Verloop van de kentallen		
Kengetallen:		Jaarrekening	Begroting	Jaarrekening
		2018	2019	2019
1	netto schuldquote			
	a. zonder correctie doorgeleende gelden	17%	40%	29%
	b. met correctie doorgeleende gelden	-1%	24%	13%
2	solvabiliteitsratio	64%	52%	55%
3	grondexploitatie	23%	29%	22%
4	structurele exploitatieruimte	1%	0%	-5%
5	belastingcapaciteit	105%	107%	109%

Bij de beoordeling van de kengetallen maken we gebruik van zogeheten 'signaleringswaarden' die afkomstig zijn uit onder meer de stresstest voor gemeenten en die door meerdere gemeenten worden gehanteerd. In de tabel hieronder is te zien welke waarden bij welke categorie (A, B of C) behoren. Wij zullen de kengetallen opnemen en indelen in onderstaande drie categorieën waarbij categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

Specificering kengetal naar categorie	Cat. A	Cat. B	Cat. C
1. Netto schuldquote:			
a. zonder correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130 %	> 130 %
b. met correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130 %	> 130 %
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50 %	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35 %	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%		0 < 0 %
5. Belastingcapaciteit	< 95 %	95 - 105 %	> 105 %

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en zegt het meest over de financiële vermogenspositie van de gemeente. De netto schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op haar tellen moet passen. Het kengetal wordt berekend door het totaal van de geleende gelden weer te geven als percentage van de totale baten. Hoe lager het percentage des te gunstiger en minder risicovol.

Toelichting percentages

De netto schuldquote van een gemeente ligt meestal tussen de 0% en 90% (bron: ministerie van BZK). Bij een hogere netto schuldquote is de gemeenteschuld relatief hoog. Als de netto schuldquote boven de 130% uitkomt, dan bevindt de gemeente zich in de gevarenzone. De

genoemde percentages zijn grove vuistregels. Drechterland heeft een netto schuldquote van 29% in 2019. Dit impliceert dat de gemeente een lage schuldenlast heeft.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager dit percentage, hoe beter.

Toelichting percentages

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen bedraagt 13%. Drechterland zit ruim onder de signaleringswaarde van categorie A. Het getal impliceert dat de gemeente goed in staat is om de rentelasten en de aflossingen te voldoen.

De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Het gemiddelde voor alle gemeenten is circa 40% (bron: CBS). Hoe hoger dit percentage is, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer.

Toelichting percentages

De solvabiliteitsratio van Drechterland ligt met een percentage van 55% boven het gemiddelde van 40% en is dan ook goed te noemen.

Kengetal grondexploitatie

In de crisisjaren is gebleken dat de grondexploitatie forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden is van belang omdat deze moet worden terugverdiend bij verkoop. De accountant beoordeelt ieder jaar of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten en is een indicatie van het risico. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Een grondexploitatie van 35% of hoger wordt als zeer risicovol beschouwd (bron: ministerie van BZK). Hoe lager het percentage, des te geringer het risico.

Toelichting percentages

Drechterland zit met haar kengetal op 23% in 2019. Dit komt omdat er vier grondexploitaties actief zijn of binnenkort opgestart worden.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt een onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Wanneer het percentage negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Toelichting percentages

Dit percentage is in Drechterland voor 2019 negatief. De structurele baten zijn lager dan de structurele lasten.

Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishoudens

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen om bijvoorbeeld opgetreden risico's op te vangen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Een belastingcapaciteit van 100% is gelijk aan het landelijk gemiddelde. Een lage belastingcapaciteit houdt in dat de gemeente nog ruimte heeft om structurele baten te genereren.

Toelichting percentages

De gemeentelijke tarieven zijn iets hoger dan de landelijke tarieven. Dit betekent dat de mogelijkheid om extra baten te genereren door de belastingen te verhogen beperkter zijn dan gemiddeld.

Samenhang kengetallen

De gemeente Drechterland heeft ten opzichte van de VNG-norm een lage schuldpositie. Dit komt doordat Drechterland weinig leningen heeft. De solvabiliteitsratio is goed maar de structurele exploitatieruimte is in 2019 negatief.

Het weerstandsvermogen van de gemeente Drechterland is voldoende om financiële tegenvallers op te vangen. Op basis van de vijf kengetallen kan de conclusie getrokken worden dat er geen maatregelen genomen hoeven te worden.

Onderhoud kapitaalgoederen

Beleidsverantwoording

De gemeente heeft het eigendom en beheer van de openbare ruimte. De openbare ruimte is voor een ieder toegankelijk en speelt een belangrijke rol in het publieke leven. In de openbare ruimte zijn voorzieningen aanwezig zoals verhardingen, groen, verlichting, water en civiele kunstwerken. Deze voorzieningen hebben een grote invloed op de leefbaarheid en belevingskwaliteit van de openbare ruimte. Ze zijn van groot belang voor inwoners, ondernemers en bezoekers. Het in stand houden van deze voorzieningen is een van de kerntaken van de gemeente.

De gemeente streeft naar een betaalbare, functionele, veilige en duurzame openbare ruimte. In 2018 zijn de financiële consequenties van de kapitaalgoederen door de gemeenteraad voor het beheer van de openbare ruimte vastgesteld: de openbare ruimte wordt degelijk en voldoende onderhouden. Over het algemeen is het heel, veilig en redelijk schoon. Uitzonderingen hierop vormen het centrum van Hoogkarspel en de Parels. Hier is sprake van een plus: goed, mooi en comfortabel. De openbare ruimte wordt daar goed onderhouden; het is er vrijwel geheel schoon en netjes. Op basis van de financiële consequenties zijn in 2018 door het college de beheerplannen vastgesteld.

Financiële consequenties

De volgende tabel laat zien welke middelen in 2019 zijn gereserveerd voor het dagelijks en groot onderhoud van de kapitaalgoederen.

Onderdeel	Omschrijving	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	verschil
<u>Reserve</u>					
Wegen	Dagelijks onderhoud	108.000	180.000	185.000	-5.000
	Storting reserve	-	-	-	-
	Onttrekking reserve	340.000	680.000	680.000	-
<u>Voorzieningen</u>					
Bruggen	Dagelijks onderhoud	46.000	46.000	43.000	3.000
	Storting voorziening	22.000	22.000	22.000	-
	Aanwending voorziening	26.000	26.000	7.000	19.000
Openbare verlichting	Dagelijks onderhoud	56.000	56.000	46.000	10.000
	Groot onderhoud	66.000	66.000	70.000	-4.000
Openbaar groen	Dagelijks onderhoud	567.000	581.000	634.000	-53.000
Begraafplaatsen	Dagelijks onderhoud	25.000	25.000	22.000	3.000
	Storting voorziening	29.000	29.000	35.000	-6.000
	Aanwending voorziening	16.000	16.000	31.000	-15.000

Waterwegen	Dagelijks onderhoud	65.000	65.000	38.000	27.000
	Storting voorziening	38.000	38.000	38.000	-
	Aanwending voorziening	34.000	34.000	16.000	18.000
Riolering	Dagelijks onderhoud	275.000	275.000	340.000	-65.000
Gebouwen	Dagelijks onderhoud	85.000	89.000	192.000	-102.339
	Storting voorziening	116.000	116.000	116.000	-
	Aanwending voorziening	67.000	67.000	164.000	-97.000

Stand van zaken kapitaalgoederen

Wegen

De verhardingen voldoen voor 80% aan de gestelde beeldkwaliteit. Uit wegininspecties die zijn uitgevoerd in 2019 is gebleken dat er sprake is van achterstallig onderhoud. Het achterstallig onderhoud, met name aan elementenverharding, wordt de komende 5 jaar weggewerkt. Voor asfaltverharding is dit percentage nihil. Hiermee wordt voldaan aan de norm van 90%.

Riolering

Zie programma 6 voor de verantwoording

Water

Op het onderhoud van de watergangen is geen achterstallig onderhoud

Groen

Op basis van vier metingen kan gesteld worden dat de huidige kwaliteit op hoofdlijnen op een ruim B-niveau ligt. Enkele onderdelen scoren minder goed. Dit betreft voornamelijk de hoogte van het gras en het onkruid in de beplanting. Diverse plantvakken zijn omgevormd waarmee de technische kwaliteit van deze vakken is verbeterd.

Een probleem voor de komende jaren is de aantasting van diverse essen door de essentaksterfte. Dit heeft tot nu toe nog niet tot een grote sterfte van de essen geleid. Er worden geen preventieve maatregelen genomen om verdere aantasting te voorkomen, behoudens dat bij vervangingen van verloren gegane bomen meer resistente boomsoorten terug worden geplant.

De bestrijding van bereklauw en Japanse duizendknoop heeft geresulteerd in een afname van het areaal.

Afgelopen jaar heeft de eikenprocessierups haar intrede gedaan. Voor de beheersing van de overlast is een plan van aanpak opgesteld.

Spelen

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Gebouwen

Het gemeentelijk vastgoed voldoet aan de daaraan gestelde kwaliteitseisen, conditieniveau 3 (redelijk).

Voor het meerjarenonderhoud van het gemeentelijk vastgoed wordt gewerkt met een MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP). Het onderhoud van de gebouwen is vanaf 2016 gebaseerd op het vastgestelde MJOP 2016-2019. In 2019 is deze herzien en per 2020 dient deze opnieuw te worden vastgesteld.

Bruggen

De bruggen en steigers voldoen over het algemeen aan de eisen functioneel en veilig; er is geen beeldkwaliteitsnorm voor deze drie groepen objecten. Bij de verkeersbruggen en enkele steigers is evenwel sprake van achterstallig onderhoud; op korte termijn zijn gedeeltelijke of gehele vervangingen voorzien, zoals nadere inspecties in 2019 hebben uitgewezen. Voor de vervanging van houten fiets- en voetgangersbruggen wordt ingezet op de vervanging met duurzame materialen zoals composiet. In 2020 wordt hier een plan voor opgesteld.

De constructieve herberekeningen van de bruggen zijn voor 85% gereed.

Bij de beschoeiing is sprake van achterstallig onderhoud. De komende jaren wordt ingezet op het vervangen van beschoeiing en inrichten van natuurvriendelijke oevers, conform het Waterplan 2011-2021.

Verkeer

Voor het verkeerskundig meubilair is er geen sprake van achterstallig onderhoud.

Openbare verlichting

Er is achterstallige vervanging van armaturen. In 2019 is vervanging planmatig opgestart. Achterstand wordt in de komende drie jaar weggewerkt.

Financiering

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeheer van de gemeente. Volgens artikel 13 van het BBV bevat de paragraaf betreffende de financiering in ieder geval beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Financieringsfunctie

De financieringsfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. Deze functie omvat de financiering van het beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn. De Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) schrijft de decentrale overheden een aantal zaken voor op het gebied van financiering. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De belangrijkste verplichtingen die uit deze wet voortvloeien zijn:

- het opstellen van een financieringsstatuut;
- het opnemen van een financieringsparagraaf in de begroting en de jaarrekening;
- het voldoen aan de kasgeldlimiet;
- het voldoen aan de renterisiconorm.

Financieringsstatuut

Treasury is het sturen op, beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Het Treasurystatuut is in 2017 vastgesteld.

Financieringsbeleid

Door middel van een liquiditeitsplanning wordt de financieringsbehoefte van de gemeente gedurende een bepaalde periode bepaald: Op basis van te verwachten uitgaven en inkomsten wordt een schatting gemaakt van het verwachte verloop van het liquiditeitssaldo.

De financieringsportefeuille bestaat uit:

- opgenomen langlopende leningen;
- eigen vermogen welk als financieringsmiddel is ingezet (reserves);
- in beheer gekregen waarborgsommen.

Opgenomen langlopende leningen en waarborgsommen

Het onderstaande overzicht geeft de ontwikkeling aan van langlopende opgenomen leningen.

	2019
Stand langlopende leningen per 1 januari	9.893
Stand Waarborgsommen per 1 januari	0
Nieuwe leningen	5.000
Reguliere aflossingen	426
Stand totaal per 31 december	14.468

Uitgezette leningen

De gemeente verstrekt langlopende leningen aan lokale- en regionale instellingen en verenigingen. De basis voor verstrekking is het Treasurystatuut.

Onderstaand overzicht geeft de ontwikkeling aan van langlopende uitgezette leningen.

	2019
Stand uitgezette leningen per 1 januari	6.774
Nieuwe leningen	12
Reguliere aflossingen	204
Extra of vervroegde aflossingen	
Stand totaal per 31 december	6.582

Indicatoren

Om de financieringsrisico's (renterisico's) te beperken, staan in de Wet Fido twee instrumenten: renterisiconorm en kasgeldlimiet. Daarnaast is met het schatkistbankieren een drempelbedrag bepaald. De provincie toetst of de gemeente aan deze normen voldoet.

Middels het schema onder Rentetoerekening wordt inzicht gegeven in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten.

Renterisiconorm

De norm voor het renterisico stelt een grens aan financiering op lange termijn. Het doel is om overmatige renterisico's op de vaste schuld (met een looptijd gelijk of langer dan 1 jaar) te vermijden. Het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden.

De norm wordt berekend door het begrotingstotaal te vermenigvuldigen met een door het Rijk vastgesteld percentage (20%). Het totaal van renteaanpassingen en de herfinanciering van de aflossingen in een begrotingsjaar mag deze norm niet overschrijden.

In cijfers betekent dit het volgende:

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Renterisico				
1. Renteherzieningen	-		-	-
2. Te betalen aflossingen	426	930	934	938
3. renterisico (1+2)	426	930	934	938
Renterisiconorm				
4a. Omvang begroting 1 januari	42.344	46.453	42.084	39.905
4b. Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
4. Renterisiconorm (4a x 4b)	8.469	9.291	8.417	7.981

Toets renterisiconorm

Renterisico op vaste schuld (3)	426	930	934	938
Renterisiconorm (4)	8.469	9.291	8.417	7.981
Ruimte (3-4)	-8.043	-8.361	-7.483	-7.043

(4 > 3) Ruimte onder renterisiconorm

(3 > 4) Overschrijding renterisiconorm

De tabel laat zien dat binnen de norm wordt gebleven.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft voor de gemeente de maximale toegestane omvang van de kortlopende schuld (met een looptijd korter dan 1 jaar) aan. Wettelijk moet worden overgegaan tot omzetting naar langlopende schulden zodra de limiet meer dan twee achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden.

Het doel van deze limiet is het renterisico op korte financiering te beperken. Fluctuaties in korte rente kunnen namelijk een relatief grote invloed hebben op de rentelasten.

De kasgeldlimiet wordt uitgedrukt in een percentage van het begrotingstotaal (8,5%) en bedraagt voor de gemeente Drechterland voor 2019 € 3.599.000.

Bij het financieerbeleid in 2019 wordt rekening gehouden met deze limiet.

	Omschrijving	
1.	Toegestane kasgeldlimiet	
	Omvang begroting (lasten) per 1 januari 2019	42.344
	Percentage kasgeldlimiet	8,50%
	Omvang kasgeldlimiet	3.599
2.	Omvang vlottende schuld (gemiddeld 2019)	
	Opgenomen gelden < 1 jaar	458
	Schuld in rekening courant	0
	Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0
	Overige geldleningen (geen vaste schuld)	0
		458
3.	Vlottende middelen (gemiddeld 2019)	
	Contante gelden in kas	2
	Tegoeden in rekening courant	276
	Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0
		278
4.	Toets kasgeldlimiet	
	Toegestane kasgeldlimiet	3.599
5.	Totaal netto vlottende schuld (2-3)	180
	Ruimte (4-5)	3.419

Rentetoerekening

De paragraaf financiering moet inzicht geven in:

- De rentelasten;
- Het renteresultaat;
- De wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten.

Onderstaand schema geeft hier invulling aan.

De externe rentelasten over de korte en lange financiering	162	
De externe rentebaten (idem)	18 -/-	
Totaal door te rekenen externe rente		144
De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	48 -/-	
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0 -/-	
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0 +/+	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-48
Rente over eigen vermogen		0 +/+
Rente over voorzieningen		0 +/+
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		97
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		108 -/-
Renteresultaat op het taakveld Treasury		-11

Schatkistbankieren

Met ingang van 31 december 2013 worden tijdelijk overtollige middelen verplicht ondergebracht bij het ministerie van Financiën. Het doel van de deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren is om de Europese Monetaire Unie schuld van de collectieve sector te verlagen.

Bedrijfsvoering

Personeel en organisatie

We hebben in 2019 geïnvesteerd in kennis om onze organisatie verder te professionaliseren. Zo hebben we in 2019 uitgebreid aandacht besteed aan strategische personeelsplanning. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor de verdere ontwikkeling van de SED medewerkers en de organisatie in het licht van onze ontwikkelingsplannen. Ook hebben we in 2019 een medewerkers tevredenheidsonderzoek gehouden. De resultaten van dit onderzoek en de signalen die afgegeven zijn, nemen we mee in de ontwikkeling van onze organisatie.

Daarnaast hebben we in 2019 een slag gemaakt met de herstructurering van de SED organisatie door in te zetten op de topstructuur. Een nieuwe indeling van de organisatie met nieuwe leidinggevenden en een organisatieplan voor de jaren 2020-2024 moet zorgen voor meer grip op kwaliteit en kwantiteit. Ook de resultaten van de benchmark die we eind 2019 gehouden hebben nemen we mee in de verdere groei van de SED organisatie.

Juridisch

We zien in 2019 een stijging van het aantal bezwaarschriften, die met name binnen het domein van Samenleving zijn binnengekomen. Ondanks de stijging van het aantal aanvragen hebben we 99% van de bezwaarschriften binnen de wettelijke termijn afgehandeld. We hebben in 2019 ingezet op kennis en vaardigheden van de medewerkers bij Samenleving, waardoor er een daling van het aantal gegrond verklaarde bezwaarschriften te zien is. Bij Samenleving is 3,4% gegrond verklaard, ten opzichte van 29,2% in 2018. Bij klachten zetten we in op een vroegtijdige persoonlijke afhandeling. Hierdoor zijn 11 van de 13 klachten in 2019 informeel afgehandeld.

Om de kwaliteit van onze besluiten te verbeteren, zijn we in 2019 gestart met meer inzet op juridische kwaliteitszorg. Dit zetten we in 2020 voort.

Informatie

Informatiebeheer

Toegankelijke en betrouwbare overheidsinformatie is essentieel voor goed bestuur. Het op orde zijn van de digitale en papieren informatiehuishouding en archivering bij de overheid is een voorwaarde om alle andere taken blijvend goed te kunnen uitoefenen.

Er zijn stappen gezet voor het op termijn duurzaam bewaren van digitale informatie in de digitale archiefbewaarplaats (e-depot). Blijvend te bewaren digitale informatie dient over een aantal jaar, binnen de gestelde wettelijke termijnen, namelijk daarnaar overgebracht te worden, waaronder ook de hotspots, opvallende gebeurtenissen waar het handelen van de overheid en de samenleving elkaar intens raken.

In 2019 is uitvoering gegeven aan het project Centrale Digitalisering Documenten (CDD). Alle Westfriesse gemeenten, het Westfries Archief, SSC DeSom en WerkSaam nemen hieraan deel. Het project zorgt ervoor dat alle ingekomen documenten centraal en digitaal worden verwerkt. Daarna komen de gescande documenten in het eigen registratiesysteem terug. Met de inzet van 'slim scannen' software borgen we de verwerking van juiste en goede registratie van gegevens

Conclusie en vooruitblik

In 2019 zijn belangrijke aanvullende stappen gezet richting duurzaam en effectief informatiebeheer. De gemeente heeft dit jaar een aanzienlijke inhaalslag gemaakt op de openstaande aanbevelingen vanuit de archiefrapportage van de gemeentearchivaris. De nog openstaande aanbevelingen hebben vooral betrekking op versterken informatiebeheer en het implementeren van een kwaliteitssysteem.

Daarom wordt in 2019 verder gewerkt aan het versterken van het digitale informatiebeheer en digitaal archiveren. Ook sturing en monitoring op informatiebeheer krijgt de nodige aandacht. Ook wordt gewerkt aan de versterking van onderlinge samenhang van de informatiebelevingsvelden beheren, beschermen, beveiligen en beschikbaar stellen van informatie. Zodat we continu onze informatiehuishouding blijven verbeteren en in staat zijn om goed in te spelen op de invoering van de Omgevingswet, de aangekondigde aanpassing van de Archiefwet 1995 (vervroegde overbrengingstermijn), en de aankomende Wet Open Overheid (WOO).

De gemeente stelt daarom voldoende middelen beschikbaar om de kosten te dekken die zijn verbonden aan de uitoefening van de zorg voor het beheer van de archiefbescheiden. Door de gemeente dienen er voldoende (financiële) middelen beschikbaar gesteld te worden om de digitale omslag verder vorm te geven.

Dienstverlening

In 2019 hebben we de conceptvisie op dienstverlening uitgewerkt en afgerond. Deze wordt begin 2020 aangeboden aan het DB. Ook hebben we ons het afgelopen jaar ingezet om het Klantcontactcentrum verder te professionaliseren, zodat we meer vragen aan de telefoon kunnen beantwoorden en de organisatie kunnen ontlasten. Zo wordt inmiddels 85% van de vragen over belastingen direct bij eerste contact aan de telefoon beantwoord.

Planning en control

De documenten in de Planning & Controlcyclus worden opgemaakt via het programma LIAS. Het voordeel hiervan is dat vanuit de gehele organisatie interactief op meerdere plekken tegelijk in een centraal document kan worden gewerkt, waarbij ieder zijn eigen rol oppakt (schrijver, redacteur, bestuurlijke dekking). Dit document kan vervolgens eenvoudig op de gemeentelijke website worden geplaatst.

Inkoop

Inkoop is als adviserend team faciliterend aan de organisatie. Het team bestaat uit de onderdelen aanbestedingen, subsidies, verzekeringen, nutskosten en contractbeheer. Vanuit deze rol speelt inkoop in op ontwikkelingen in de omgeving. Gevraagd en ongevraagd is er advies gegeven binnen de diverse vakafdelingen.

In 2019 is onder meer het volgende gerealiseerd:

- Voor cv-onderhoud is een Europese aanbesteding doorlopen;
- De aanbesteding voor buurtbemiddeling is succesvol verlopen;
- Er is begonnen met het gefaseerd inpassen van slimme meters;
- De rapportage energieverbruik is verbeterd;
- Er is een instandhoudingssubsidie voor de komende 6 jaar toegekend voor monumentale kerktorens;
- Aan het project Contractenbank is actief deelgenomen. Dit project nadert de eindfase. Vanaf eind 2019 is gestart met testen van de nieuwe applicatie.

Verbonden partijen

Gemeenten brengen steeds meer taken onder bij verbonden partijen. Verbonden partijen stellen beleid op en/of voeren vaak beleid uit dat de gemeente in principe ook in eigen beheer kan doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partijen, maar houdt wel de eindverantwoordelijkheid voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's.

Van belang is te controleren of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen zijn gerealiseerd. Een ander belang is het kostenbeslag en de financiële risico's die de gemeente met verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

Voor het adequaat invullen van de toezichthoudende rol door de gemeenteraad is het belangrijk dat de begroting en de jaarrekening inzicht geven in de verbonden partijen waarin de gemeente deelneemt, het belang dat de gemeente hierin heeft, en de financiële positie van de verbonden partijen.

In deze paragraaf wordt enkel gerapporteerd over de partijen waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Gekozen is voor de indeling: gemeenschappelijke regelingen, deelnemingen en regionale samenwerking.

De beleidsinformatie van de verbonden partijen is conform de BBV opgenomen in het desbetreffende programma onder het kopje 'Met wie werken wij samen?'. De paragraaf Verbonden partijen beperkt zich tot het geven van een totaalbeeld van de participaties in de verbonden partijen. Vervolgens wordt per verbonden partij enkele specifieke informatie gegeven.

Ontwikkelingen

Ten opzichte van 2018 hebben er zich geen belangrijke ontwikkelingen voorgedaan. Er zijn geen verbonden partijen opgeheven en er zijn geen nieuwe verbonden partijen bijgekomen. De naam van de Regionale Uitvoeringsdienst N-H Noord is gewijzigd in Omgevingsdienst N-H Noord.

Verbonden partijen

	rekening 2018	begroting 2019	rekening 2019
Westfries Archief	133	156	157
WerkSaam Westfriesland	479	554	551
Ondersteuning Bestuurlijke Samenwerking West-Friesland	34	38	37
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	1.087	1.108	1.192
Recreatieschap Westfriesland	106	106	106
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden	703	767	888
Archeologie Westfriesse gemeenten	19	17	16
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	467	443	532
SED organisatie	9.327	9.753	10.471
SSC DeSom (ICT)	706	947	1.086
Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord NV	45	42	54
Totale bijdrage	13.106	13.931	15.088

Gemeenschappelijke regelingen

Programma 1	Westfries Archief
Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	€ 157.000
Bedrag per inwoner	€ 7,96
Doel / openbaar belang	De zorg, bewaring en het beheer van archiefbescheiden van de aangesloten overheidsorganisaties, alsmede het bevorderen van de lokale regionale geschiedbeoefening
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis van het aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Risico's	• Omvang algemene reserve. • Achterstanden in werkzaamheden zoals restauratie, zuurvrije verpakking en andere beheersmaatregelen. • Verlaging fysieke dienstverlening.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	514	365	421	147	32 V
2015	421	147	449	401	38 V
2016	449	401	491	63	42 V
2017	491	63	387	41	105 N
2018	387	41	358	41	29 N

Programma 1 en 5	Ondersteuning Bestuurlijke Samenwerking West-Friesland (OBS)
Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	€ 37.000
Bedrag per inwoner	€ 1,38 OBSW € 0,46 Leerlingenvervoer
Doel / openbaar belang	Ondersteuning samenwerking op het gebied van bestuurlijk overleg in de regio Westfriesland. Periodiek worden er bestuurlijke overleggen georganiseerd, gefaciliteerd en gecoördineerd op een aantal werkterreinen in de vormen van portefeuillehoudersoverleggen. De OBS kent de volgende portefeuillehoudersoverleggen: Madivosa (Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale

aangelegenheden), VVRE (verkeer en vervoer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Economie) en ABZ (Algemeen Bestuurlijke Zaken).

Financieel belang Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.

Risico's

- Er zijn voor 2019 geen risico's bekend.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	2 V
2015	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	17 V
2016	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	31 V
2017	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	7 V
2018	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Programma 2 en 5 Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Vestigingsplaats Alkmaar

Rechtsvorm Gemeenschappelijke regeling

Vertegenwoordiging Lid van het Algemeen Bestuur

Deelnemers Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel

Deelname verplicht Ja

Bijdrage (afgerond) € 1.095.000 Crisisbeheersing en brandweer

€ 9.200 Veiligheidshuis

€ 5.000 Ambulancezorg

Bedrag per inwoner € 0,25 voor de Ambulancezorg. Voor de overige bijdragen wordt uitgegaan van een verdeelsleutel

Doel / openbaar belang Het behartigen van de belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied. De Veiligheidsregio zorgt voor verkleining van de risico's op crises, betere voorbereiding op het bestrijden van incidenten en een vlotte en adequate aansturing van de hulpverlening bij een ramp.

Financieel belang Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners voor de ambulancezorg. De overige bijdrage is gebaseerd op een verdeelsleutel. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.

Risico's

- Verwachte project- / frictiekosten 2017-2020 regionale meldkamer o.b.v. concept samenvoegingsplan.
- Langdurige uitval.
- Onvoldoende dekkingsmaatregelen financieel tekort 2018.
- IT dreigingen (bijv. virus, cyberaanval enz.).
- Niet geheel halen van de prestatieafspraken (vlg. staffel) zorgverzekeraars.
- Tekort ambulanceverpleegkundigen.
- Materiële en personele schade bij omvangrijke incidenten.
- Aanbestedingsclaim.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	1.563	61.690	1.370	63.370	146 N
2015	1.370	63.370	4.078	60.747	2.638 V
2016	4.078	60.747	6.568	52.672	2.725 V
2017	6.568	52.672	5.269	55.995	106 V
2018	5.269	55.995	5.010	53.311	521 V

Programma 4 Recreatieschap Westfriesland	
Vestigingsplaats	Stede Broec
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	€ 106.000
Bedrag per inwoner	€ 5,46
Doel / openbaar belang	Behartigt voor de Westfriese gemeenten de belangen van de openluchtrecreatie en het landschap in het samenwerkingsgebied. Inzet voor een rijkere, gevarieerdere natuur met meer recreatiemogelijkheden, beheer en onderhoud van terreinen.
Financieel belang	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Risico's	• Langdurige afwezigheid van een werknemer door ziekte. • Het ontbreken van vastgestelde beheerplannen. • Het uittreden van één van de gemeenten uit gemeenschappelijke regeling. • Imagoschade.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	1.186	2.894	1.054	3.023	109 V
2015	1.054	3.023	1.254	2.959	248 V
2016	1.254	2.959	2.835	3.000	1.288 V
2017	2.835	3.000	2.687	2.373	42 V
2018	2.687	2.373	2.534	2.088	33 V

Programma 5 Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)	
Vestigingsplaats	Alkmaar
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel
Deelname verplicht	Ja

Bijdrage (afgerond) € 887.726

Bedrag per inwoner € 19,06 Algemeen

€ 14,19 0-4 jarigen & adolescenten

€ 132.000 bijdrage huisvesting JGZ (totaal)

€ 60.000 bijdrage Veilig Thuis (totaal)

Doel / openbaar belang Het behartigen van belangen, die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de gezondheid en veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.

Financieel belang Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.

Risico's

- Taakstelling begroting 2019.
- Bedrijfsondersteuning GGD en Veilig Thuis.
- GGD Rampen Opvang Plan
- Kosten invoering GGD-dossier.
- Afname aanvullende taken door gemeenten (o.a. door concurrentie).

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	497	3.299	744	3.616	285 V
2015	744	3.616	536	7.766	176 N
2016	536	7.766	57	10.099	451 N
2017	57	10.099	-133	10.490	213 N
2018	-133	10.490	241	12.542	328 V

Programma 5 | Archeologie Westfriese Gemeenten

Vestigingsplaats Hoorn (centrumgemeente)

Rechtsvorm Gemeenschappelijke regeling

Vertegenwoordiging Lid van het Algemeen Bestuur

Deelnemers Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Texel en Stede Broec

Deelname verplicht Nee

Bijdrage (afgerond) € 16.047

Bedrag per inwoner Niet van toepassing

Doel / openbaar belang Het doel van deze gemeenschappelijke regeling is om op beleidsmatig en uitvoerend niveau gezamenlijke belangen te behartigen op het gebied van archeologie.

Financieel belang Geen

Risico's

- Er zijn voor 2019 geen risico's bekend.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0
2015	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0
2016	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0
2017	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0
2018	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0

Programma 5	WerkSaam
Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	€ 550.972
Bedrag per inwoner	Niet van toepassing
Doel / openbaar belang	WerkSaam wil inwoners van Westfriesland naar vermogen laten deelnemen op de reguliere arbeidsmarkt en het beroep van inwoners op een uitkering zoveel mogelijk beperken. Hiertoe ondersteunt WerkSaam werkzoekenden, uitkeringsgerechtigden en werkgevers in de regio.
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage aan apparaatskosten op basis van een verdeelsleutel en het gedeelte van de integratie-uitkering Sociaal Domein dat de raden beschikbaar stellen voor participatie (inclusief volwasseneneducatie), inkomensdeel/buig en de wet sociale werkvoorziening voor zover het gaat om het budget dat samenhangt met de taken die overgaan naar WerkSaam. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Risico's	• Bepaling hoogte over te dragen participatiebudget. • Uitnuttig re-integratiebudget. • Minder omzet en minder winst uit commerciële activiteiten. • Schommeling in de kosten voor bedrijfsvoering.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	11.484	2.791	11.103	3.665	566 V
2015	11.103	3.665	10.172	10.927	1.137 V
2016	10.172	10.927	8.314	9.168	468 V
2017	8.314	9.168	7.651	16.245	34 V
2018	7.651	16.245	7.469	12.069	0

Programma 6	Centraal afvalverwijderingsbedrijf West-Friesland (CAW)
Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgrond)	Niet van toepassing
Bedrag per inwoner	Niet van toepassing
Doel / openbaar belang	Het CAW heeft als taak het beheren van de voormalige stortplaats te Westwoud en de uitoefening van de rechten en plichten zoals verbonden aan het aandeelhouderschap in de HVC.

Financieel belang Het Centraal Afvalverwijderingsbedrijf West-Friesland (CAW) is namens de deelnemende gemeenten aandeelhouder van de N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC). Het CAW is houder van 338 van de 2.914 uitstaande aandelen van de NV Huisvuilcentrale Noord-Holland en heeft zich op grond van artikel 9 en 10 van de ballotageovereenkomst garant gesteld voor rente en aflossing van leningen van de NV Huisvuilcentrale Noord-Holland. Bij uitwinning of aansprakelijkheidsstelling van de aandeelhouders zijn de aandeelhouders onderling aansprakelijk naar rato van het aantal uitgegeven aandelen van de aan uitwinning of aansprakelijkheid verbonden kosten. Deze garantstelling vertaalt zich indirect naar de deelnemende gemeenten. De geprognoseerde stand van de leningen eind 2017 bedraagt ruim € 606 miljoen.

Er zijn 2.914 aandelen uitgegeven. Het aandeel van het CAW hierin is 338. Dit is een percentage van 11,6%, waardoor het CAW een bedrag garant staat voor ca. € 70,5 miljoen. Op basis van het inwoneraantal betekent dat voor de gemeente Drechterland een bedrag van € 6,5 miljoen.

Risico's

- Bestuurlijke en administratie ondersteuning door HVC.
- Stortplaats Westwoud.
- Garantstelling HVC.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	227	2.614	155	2.342	9 V
2015	155	2.342	51	2.643	26 V
2016	51	2.643	51	2.643	29 V
2017	54	3.092	849	2.409	36 N
2018	849	2.409	853	3.456	4 V

Programma 6	Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel en de provincie Noord-Holland
Deelname verplicht	Ja
Bijdrage (afgrond)	€ 531.627
Bedrag per inwoner	Niet van toepassing
Doel / openbaar belang	Het behartigen van de belangen van de deelnemers bij de uitvoering van taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving betrekking hebbende op milieu.

Financieel belang Jaarlijkse bijdrage volgens het bedrijfsplan op basis van
lupsumfinanciering (vastgestelde prijs voor een totaalproject).
Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.

- Risico's
- Wettelijke ontwikkelingen.
  - Ongedekte lasten voormalig directeur.
  - Outputfinanciering.
  - Meer-minder taken.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 1-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	223	3.706	1.030	3.763	991 V
2015	1.030	3.763	626	2.921	298 V
2016	626	2.921	902	3.451	653 V
2017	902	3.451	2.114	5.393	1.233 V
2018	2.114	5.393	2.595	4.118	1365 V

Diverse programma's	SED organisatie
Vestigingsplaats	Stede Broec
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vertegenwoordiging	Lid van het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur
Deelnemers	Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgrond)	€ 10.471.000
Bedrag per inwoner	Niet van toepassing
Doel / openbaar belang	Het bewerkstellingen van een kwalitatief hoogwaardige, effectieve en efficiënte uitvoering door de SED organisatie van de door de gemeenten opgedragen uitvoerende taken met het oog op een goede dienstverlening aan de inwoners en een krachtige ondersteuning aan de besturen van de gemeenten.
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage volgens verdeelsleutel. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Risico's	• Datalek, cybercrime en uitval ICT systemen • Beperkte personele bezetting • Kiezen voor een verkeerde aanbestedingsprocedures • Onvoldoende juridische kennis bij de medewerkers

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
2015	0	0	0	12	0
2016	0	12	0	14	0
2017	0	14	0	15	0
2018	0	15	0	10	0

Diverse programma's	Shared Service Center ICT DeSom
Vestigingsplaats	Wognum
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Stede Broec, Opmeer, Medemblik, Koggenland en Werksaam
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgrond)	€ 1.085.606
Bedrag per inwoner	Niet van toepassing
Doel / openbaar belang	Het bewerkstelligen van een kwalitatief hoogwaardige en een doelmatige uitvoering door het SSC van de door de gemeenten opgedragen uitvoerende taken en de ondersteuning in brede zin op het terrein van de ICT en het creëren van de voorwaarden voor een efficiënte bedrijfsvoering en een efficiënte en klantgerichte dienstverlening.
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage volgens verdeelsleutel. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Risico's	• Cyberaanvallen. • Incompliance door gewijzigde voorwaarden softwareleveranciers. • Gezamenlijke infrastructuur en beheer met Hoorn zonder goede en juridische organisatorische basis. • Ontvlechting van WerkSaam. • Geen goede centrale regie en beveiliging op externe cloudoplossingen. • Bestuurlijke en organisatorische keurslijf. • Beëindigen van contracten met onze leveranciers. • Calamiteiten waardoor gebouwen en hardware buiten gebruik raken. • Continuïteit in dienstverlening calamiteit. • Tijdige invulling van vacatures en werving geschikt personeel.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	n.v.t.	n.v.t.	222	4.927	160 V
2015	222	4.927	607	8.065	606 V
2016	607	8.065	631	5.168	316 V
2017	631	5.168	941	3.302	140 V
2018	941	3.302	616	2.290	54 V

Deelnemingen

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	NV Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord
Vestigingsplaats	Alkmaar
Rechtsvorm	Vennootschap
Vertegenwoordiging	Aandeelhouder
Deelnemers	17 gemeenten in Noord-Holland en de provincie Noord-Holland
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	€ 53.909
Bedrag per inwoner	Niet van toepassing
Doel / openbaar belang	Bevorderen van de regionale economie en welvaart en de nationale en internationale positionering van Noord-Holland Noord.
Financieel belang	Jaarlijks wordt een subsidie toegekend. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.
Risico's	Er zijn voor 2019 geen risico's bekend.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	594	3.302	613	1.934	19 V
2015	613	1.934	835	2.487	222 V
2016	835	2.487	890	2.087	55 V
2017	890	2.087	806	1.962	84 N
2018	806	1.962	843	2.545	37 V

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	NV Bank Nederlandsche gemeenten (BNG)
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Vennootschap
Vertegenwoordiging	Aandeelhouder
Deelnemers	De Staat, gemeenten, provincies en één hoogheemraadschap
Deelname verplicht	Ja
Bijdrage (afgerond)	Niet van toepassing
Bedrag per inwoner	Niet van toepassing
Doel / openbaar belang	De uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden. Draagt bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger
Financieel belang	De gemeente heeft als aandeelhouder 15.756 aandelen. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.
Risico's	Er zijn voor 2019 geen risico's bekend.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	3.582	127.753	3.582	149.923	126 V
2015	3.739	149.923	4.163	145.348	226 V
2016	3.753	145.348	4.486	149.514	369 V
2017	4.220	149.514	4.953	135.072	393 V
2018	4.953	135.072	4.991	132.518	337 V

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Alliander N.V.
Vestigingsplaats	Amsterdam
Rechtsvorm	Vennootschap
Vertegenwoordiging	Aandeelhouder
Deelnemers	Alle aandelen van Alliander N.V. zijn in handen van Nederlandse provincies en gemeenten.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Niet van toepassing (kapitaalverstrekking)
Bedrag per inwoner	Niet van toepassing
Doel / openbaar belang	De Gaskop beheert niet langer de aandelen die de gemeenten in Noord-Holland en de provincie in het netwerkbedrijf Alliander heeft. Gemeente Drechterland heeft vanaf 18 december 2017 rechtstreeks aandelen in Alliander, zonder tussenkomst van de Gaskop. De wet Onafhankelijk Netbeheer bepaalt dat de aandelen van netwerkbedrijven in handen van de overheid blijven.
Financieel belang	De gemeente heeft als aandeelhouder 113.140 aandelen. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.
Risico's	Er zijn voor 2019 geen risico's bekend.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2014	3.375.000	4.173.000	3.579.000	4.093.000	323.000 V
2015	3.579.000	4.093.000	3.687.000	4.039.000	235.000 V
2016	3.687.000	4.039.000	3.864.000	3.871.000	282.000 V
2017	3.864.000	3.871.000	3.942.000	4.127.000	203.000 V
2018	3.942.000	4.127.000	4.129.000	4.216.000	334.000 V

Grondbeleid

Visie

Inleiding

Binnen de gebiedsontwikkeling wordt een onderscheid gemaakt tussen actief en passief grondbeleid. Bij actief grondbeleid verwerft de gemeente de grond, maakt deze bouw- en woonrijp en verkoopt de bouwgrond aan projectontwikkelaars/particulieren, die op deze bouwgrond het vastgoed realiseren. Bij passief grondbeleid heeft de gemeente een faciliterende en kaderstellende rol bij 'gebiedsontwikkeling door derden'. De gemeente stelt het bestemmingsplan vast, waarbij kosten van gemeenschapsvoorzieningen worden verhaald door middel van (anterieure) overeenkomst of vaststelling van een exploitatieplan.

Een variant tussen deze beide vormen is de publiek-private samenwerking (PPS), waarbij de gemeente samen met een private partij de grondexploitatie doet. Winst en risico worden dan gedeeld.

Visie

De vigerende Nota Grondbeleid is vastgesteld in 2017. Dit jaar wordt gekeken of en wanneer een actualisatie van de nota gewenst is. Aandachtspunt hierbij is of er extra moet worden ingezet op actief grondbeleid. Voorts ligt het voor de hand om hierbij aansluiting te zoeken bij de (nog op te stellen) omgevingsvisie vanuit de Omgevingswet.

Beleidsverantwoording

Over gebiedsontwikkelingen wordt op verschillende manieren verantwoording afgelegd:

1. De verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen de Raad, het College en de SED zoals beschreven in de Nota Grondbeleid.
2. De projecten doorlopen de algemene fasen in gebiedsontwikkelingen (initiatief, definitie, ontwerp, voorbereiding en uitvoering (realisatie en kaveluitgifte), waarbij in principe per faseovergang verantwoording over de af te sluiten fase en toestemming voor de volgende fase wordt gevraagd aan het College en/of Raad.
3. Verantwoording in de P&C cyclus.

Ontwikkelingen in wet- en regelgeving

Naast een aantal wijzigingen vanuit de Omgevingswet, zoals nieuwe mogelijkheden voor uitnodigingsplanologie of organische gebiedsontwikkeling, komt de belangrijkste wijziging vanuit de nieuwe Notitie Grondbeleid zoals in juli 2019 gepubliceerd door de Commissie BBV. Nieuw in deze notitie is de term 'warme gronden'. Dit zijn gronden die zijn verworven met het oog op gebiedsontwikkeling, maar nog niet de bestemming hebben om te worden ontwikkeld. Voor warme gronden geldt nu dat deze tijdelijke afwaardering niet verplicht is indien een door de gemeenteraad vastgestelde visie of masterplan (bijvoorbeeld een structuurvisie) de garantie geeft dat de bestemming in de toekomst ook daadwerkelijk gewijzigd gaat worden.

Parameters 2020

De hierna weergegeven parameters voor kosten- en opbrengstenstijging worden jaarlijks geëvalueerd en herijkt. De parameters zijn bepaald aan de hand van de woningmarktcijfers van NVM en de *Outlook Grondexploitaties 2020* van Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling. Ook vindt afstemming plaats met omringende gemeenten.

Opbrengstenstijging

De stijging van de (grond)opbrengsten is gebaseerd op de stijging van de woningprijzen. In de regio Westfriesland (NVM) is de transactieprijs in Q4 van 2019 met 7.9% gestegen ten opzichte van een jaar eerder. De transactieprijs per vierkante meter kent een stijging van 4,9%. Voor de regionale woningmarktgebied als Westfriesland hanteert de Outlook van Metafoor

Ruimtelijke Ontwikkeling een opbrengstenstijging tussen de 1,0% en 2,5%. Gezien de ontwikkelingen in de regio en in vergelijking met omringende gemeenten is gekozen voor een opbrengstenstijging van 2,0%.

Voor bedrijfsterreinen (Zuiderkogge 4b) is niet gerekend met een inkomstenstijging. De geldende kavelprijs is onlangs (marktconform) verhoogd.

Kostenstijging

Voor de kosten van grondexploitaties adviseert de Outlook Grondexploitatie 2020 een stijging van 1,5% tot 3% voor de kosten van grond- en weg- en waterbouw en voor plankosten een kostenstijging van 2% tot 4%. In vergelijking met omliggende gemeenten is gekozen voor een generieke kostenstijging van 2,5 %.

Rentevoet

De rentevoet is aangeleverd door financiën en is berekend op basis van de verhouding eigen en vreemd vermogen, conform het BBV. De rentevoet komt hiermee voor Drechterland op 0,57%.

Ontwikkelingen

In 2019 zijn de laatste werkzaamheden voor het woonrijp maken van de ontwikkeling de Witte Dam afgerond. Dit is bekostigd uit de getroffen voorziening, na het sluiten van de grondexploitatie per 1-1-2019.

Binnen de gemeente spelen de volgende projecten en ontwikkelingen:

Centrumplan Venhuizen

In juni 2017 heeft de gemeenteraad het Centrumplan Venhuizen vastgesteld en het college de opdracht gegeven om deze visie verder uit te werken. In 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met het plan van aanpak en een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld voor de uitwerking van de deelprojecten Skitteljacht en locatie gemeentehuis. De uitwerking heeft geleid tot een vastgesteld programma van eisen voor de voormalige gemeentehuislocatie ('T Weijver) op basis waarvan onderhandelingen met de betrokken grondeigenaren zijn gestart. Voor de locatie het Skitteljacht is een onderzoek gestart om deze beschikbaar te stellen voor gebruik door de Jozefschool. De extern procesmanager heeft de gesprekken met de stakeholders en belanghebbenden in het centrumgebied opgestart en heeft een eerste aanzet voor de integrale planning opgesteld. Belangrijke risico in dit project is het niet verkrijgen van overeenstemming met de andere grondeigenaren waardoor slechts het gemeentelijk deel wordt herontwikkeld.

Schellinkhout sportveldenlocatie

Door het beëindigen van de sportactiviteiten van de sportvelden in Schellinkhout, gekoppeld aan de behoefte aan het realiseren van een gedifferentieerd lokaal woonprogramma, zijn wij de stedenbouwkundige en financiële kaders aan het voorbereiden die in april aan uw raad worden voorgelegd ter besluitvorming ten gunste van het starten van een gebiedsontwikkeling ter plaatse, inclusief voorbereidingskrediet. Vooralsnog gaan wij uit van een programma met 46 woningen, inclusief sociale koop- en huurwoningen. Het project betreft een eigen ontwikkeling en kent een positief resultaat.

Schellinkhout Dorpshuis locatie

Planvorming wordt voorbereid op de huidige dorpshuislocatie te Schellinkhout. Het betreft hier een gemengd programma van onderwijs, welzijn, sport- en cultuur, in combinatie met beperkte woningbouw. Zie verder de tekst in hoofdstuk 5 Samenleving.

Westwoud herontwikkeling locatie De Schalm

Ook hier geldt dat planvorming wordt voorbereid voor de locatie De Schalm. Het programma voorziet in een aanpassing van het dorps huis en nieuwbouw van een sportzaal en woningen. Ook voor dit project wordt verwezen naar de tekst hoofdstuk 5 Samenleving.

Strategische gronden

De gemeente heeft geen strategische gronden in haar bezit, anders dan onderdeel van een grondexploitatie of herstructureringsproject. Wel is onlangs een optie voor 3 jaar onderzoekstijd genomen op een perceel grond voor mogelijke toekomstige woningbouwontwikkeling. Tot slot wordt momenteel gewerkt aan de CUP-visie op actief grondbeleid.

Prognose resultaten

De gemeente Drechterland kent op dit moment een vijftal actieve grondexploitaties:

1. Reigersborg Noord III
2. Zuiderkogge 4b
3. Reigersborg Zuid V
4. Kerkbuurt Wijdenes
5. Hemschool Venhuizen

Hieronder worden deze vijf projecten kort beschreven. Een uitvoerigere toelichting op de (verschuivingen in de) kosten, inkomsten en resultaten van deze grondexploitatie wordt zoals elk jaar weergegeven in de nog op te stellen en in het voorjaar aan de Raad te presenteren MPG (Meerjaren Prognose Grondexploitaties) Drechterland 2020.

Reigersborg Noord III

De locatie Reigersborg Noord III ligt aan de westkant van Hoogkarspel. Het plangebied bevat 98.014 m². Hiervan is 56.591 m² uitgeefbaar, waarop in totaal circa 245 woningen worden gerealiseerd. Het betreft een gezamenlijke grondexploitatie (50/50) met Zeeman Vastgoed. In 2019 zijn de laatste bouw kavels uitgegeven. Deze woningen worden in 2020 opgeleverd. In 2021 is het gehele plangebied woonrijp en kunnen de grondexploitaties worden afgesloten. Het project kent een positief resultaat van circa € 2,4 miljoen.

Zuiderkogge 4b

De locatie Zuiderkogge fase 4b ligt ten noorden van Zuiderkogge en betreft een bedrijventerrein. Het totale plangebied heeft een oppervlakte van circa 24.000 m². In 2019 zijn twee bedrijfs kavels uitgegeven. De nog resterende kavels zijn op dit moment in optie gegeven. Het woonrijp maken zal naar schatting in 2021 afgerond kunnen worden. Het betreft een gezamenlijke grondexploitatie (50/50) met USP vastgoed. Het project kent een positief resultaat van circa € 700.000 (inclusief fondsvorming).

Reigersborg Zuid V

De locatie Reigersborg Zuid V ligt aan de westkant van Hoogkarspel. De totale oppervlakte van het plangebied is circa 120.000 m². Hiervan is ongeveer 49.000 m² uitgeefbaar gebied. Hierop worden circa 128 woningen gerealiseerd. Een aanzienlijk deel van het plangebied wordt ingericht als bospark. Het bestemmingsplan is inmiddels onherroepelijk en de grond wordt in 2020 bouwrijp gemaakt. De kavels voor de ontwikkeling en bouw van de projectmatige koopwoningen zijn inmiddels verkocht aan een ontwikkelaar. De gemeentelijke kaveluitgifte voor de vrije kavels is gestart en de eerste bouwactiviteiten worden in het najaar van 2020 verwacht. Het project betreft een volledig eigen ontwikkeling en kent een geraamd positief resultaat van circa € 1,0 miljoen.

Kerkbuurt Wijdenes

De volledig eigen gebiedsontwikkeling Kerkbuurt Wijdenes betreft de ontwikkeling van een woonwijk van 62 eenheden te Wijdenes. Het bestemmingsplan is inmiddels in werking getreden. Beoogd wordt om te starten met het bouwrijp maken in maart 2020. Vanaf maart 2020 gaan we de gemeentelijke vrije kavels uitgeven. De kaveluitgifte (projectmatig, sociale woningen en starterswoningen/CPO) is gepland voor de jaren 2020 en 2021, afhankelijk van de aan te houden fasering. Het project betreft een volledig eigen ontwikkeling en kent een geraamd positief resultaat van circa € 1,1 miljoen.

Hemschool Venhuizen

Dit is een nieuw project voor 2019 en betreft de herbestemming van een oude schoollocatie tot woningbouw met 6 eenheden en een speelvoorziening. De afgelopen werkzaamheden waren voornamelijk gericht op voorbereiding en flora en fauna. Er is een aantal vleermuiskasten geplaatst in het kader van de voorbereidingen voor de verdere planontwikkeling. De procedure voor het bestemmingsplan vordert. Er is een bezwaarschrift binnen gekomen tegen het kappen van de bomen. De uitvraag voor de bouwers/ontwikkelaars is bijna gereed; er bestaat echter een oorzakelijk en volgtijdelijk verband tussen het kappen van de bomen en het bouwrijp maken. De planning is er op gericht om half 2020 de aanbiedingen van de bouwers binnen te krijgen. Het project betreft een volledig eigen ontwikkeling en kent vanuit de historie (herstructurering) een verwacht negatief resultaat van circa € 170.000.

Winst- en verliesneming

Verliesneming

Voor het negatieve resultaat van de grondexploitatie Hemschool is een verliesvoorziening van € 174.000 getroffen.

Winstneming

Ingaande dienstjaar 2017 zijn gemeenten verplicht om winst te nemen volgens de Percentage of Completion (POC) methode. Als per balansdatum bijvoorbeeld 75% van de totaal geraamde kosten zijn gemaakt en 30% van de totaal geraamde opbrengsten zijn gerealiseerd, dan wordt in het betreffende dienstjaar reeds 22,5% ($75\% \times 30\%$) van het geraamd batig eindresultaat genomen. In de volgende jaren wordt hetzelfde gedaan, maar met aftrek/correctie van de eerder gedane winstnemingen.

Voor een tweetal grondexploitaties kan over 2019 winst genomen worden:

Grondexploitatie	Winstneming 2019
Reigersborg Noord III	€ 682.000
Zuiderkogge 4b	€ 32.000
Totaal	€ 714.000

Vanaf volgend jaar (boekjaar 2020) zullen ook de grondexploitaties van Reigersborg Zuid V en Kerkbuurt Wijdenes een bijdrage leveren aan de winstnemingen, terwijl vanaf die periode de winstnemingen van de andere twee projecten zullen afbouwen.

Fondsvorming

Een tweetal grondexploitaties levert vanuit de kaveluitgifte (m2-bedrag) een bijdrage aan fondsvorming (bovenwijken, infrastructuur en landschap):

Grondexploitatie	Fondsvorming 2019
Reigersborg Noord III	€ 70.000
Zuiderkogge 4b	€ 35.000
Totaal	€ 105.000

Fondsvorming kan sinds 2016 niet meer als kostenpost meegenomen worden in de grondexploitaties, maar moet vanuit de winstnemingen via de algemene reserves toegevoegd worden.

Risicobeheersing

Voor de grondexploitaties zijn conjuncturele risico's gekwantificeerd op basis van 1% minder inkomstenstijging, 1% meer kostenstijging en 2 jaar projectvertraging:

Grondexploitatie	Effect op de resultaat
Reigersborg Noord III	€ -6.776
Zuiderkogge 4b	€ -16.891
Reigersborg Zuid V	€ -422.304
Kerkbuurt Wijdenes	€ -38.045
Hemschool	€ -3.220
Totaal	€ -487.236

Conform het bovenstaande is een bedrag van € 487.236 opgenomen bij de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen.

Reserves en voorzieningen

Voor het negatieve resultaat van de grondexploitatie Hemschool is een verliesvoorziening van € 174.000 getroffen.

Subsidies

Beleidsverantwoording

Onderdelen: De paragraaf subsidies omvat de totale subsidieplafonds per werksoort. De verdeling van de subsidies per werksoort staat aangegeven in de subsidielijst 2019. De subsidies worden beschikbaar gesteld op grond Algemene Subsidieverordening Drechterland (ASV) en de negen subsidieregelingen.

Subsidies en subsidiebeleid

Onder het begrip subsidie wordt volgens de Algemene wet bestuursrecht (Awb) verstaan: 'de aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten' (artikel 4:21, eerste lid Awb). Artikel 4:23, eerste lid Awb schrijft voor dat subsidies worden verstrekt op basis van een wettelijk voorschrift dat regelt voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt. Dit wettelijk voorschrift is bij de gemeente Drechterland:

1. De Algemene subsidieverordening (ASV) Drechterland als procedurele verordening, waarin in artikel 2 op hoofdlijnen is aangegeven voor welke activiteit(en) subsidie kan worden verstrekt.
2. De specifieke subsidieregelingen op het gebied van maatschappelijke dienstverlening, ouderenwerk, sport en recreatie, jeugd- en jongerenwerk, vormings- en ontwikkelingswerk, kunst en cultuur, instrumentaal en vocaal muziekonderwijs, investeringssubsidie en bijzondere activiteiten en eenmalige subsidies.

Ten grondslag aan het subsidiebeleid van Drechterland ligt de Welzijnsvisie. Het subsidiebeleid is voor de gemeente een van de middelen om de doelstellingen van de Welzijnsvisie te realiseren. Vooral daar waar er voor de gemeente sprake is van een voorwaardenscheppende rol is subsidieverlening een belangrijk instrument. Hiermee kan de gemeente sturen op de instandhouding van organisaties en voorzieningen die een functie vervullen voor de gemeentelijke beleidsdoelen. Uitgangspunt hierbij is vooral het ondersteunen en bevorderen van activiteiten voor en door burgers. Hierbij is het vergroten van de participatie van de burger en het vergroten van de sociale samenhang het centrale doel. De gemeente ziet haar voorwaardenscheppende rol daarin vooral in het in stand houden van een goed basispakket aan welzijnsvoorzieningen.

Vertaling naar het subsidiebeleid

Het subsidiebeleid is, vanuit de uitgangspunten van de Welzijnsvisie, enerzijds gericht op het in stand houden van een goed voorzieningenniveau voor alle inwoners van Drechterland en anderzijds op het extra ondersteunen van activiteiten en voorzieningen die zijn gericht op de aandachtsgroepen jongeren, ouderen en gehandicapten. Dit betekent dat in het subsidiebeleid organisaties die zich in hun activiteiten en doelstellingen richten op deze doelgroepen uit de Welzijnsvisie, extra de nadruk krijgen.

Op basis van de subsidieregelingen kunnen de meeste subsidieontvangers zelf berekenen op hoeveel subsidie zij aanspraak kunnen maken. Het algemene juridische en procedurele kader van het subsidiebeleid wordt geregeld in de Algemene Subsidieverordening Drechterland, die op 14 juni 2007 is vastgesteld door de gemeenteraad. De totale voor subsidie beschikbare financiële middelen en de verdeling daarvan over de diverse onderdelen van het welzijnsbeleid worden jaarlijks door de gemeenteraad door vaststelling van de subsidieplafonds bepaald bij de vaststelling van de gemeentebegroting.

In onderstaand schema staan de begrote subsidieplafonds per werksoort weergegeven en de werkelijke subsidieplafonds in 2019.

Financiële consequenties

Subsidies

	Begroting 2019	Werkelijk 2019
Werksoort		
Maatschappelijke dienstverlening	230.000	214.000
Ouderenwerk	115.000	114.000
Jeugd- en jongerenwerk	206.000	129.000
Sport en recreatie	175.000	170.000
Vormings- en ontwikkelingswerk	601.000	601.000
Kunst en cultuur	75.000	65.000
Instrumentaal en vocaal muziekonderwijs	103.000	71.000
Investeringssubsidies	3.000	0
Lokaal onderwijsbeleid	40.000	44.000
Wmo subsidies	17.000	17.000
Bijzondere activiteiten en éénmalige subsidies	8.000	1.000
	1.573.000	1.426.000

Vitale dorpen

In 2017 zijn er 48 alliantieakkoorden gesloten verdeeld over 8 kernen. Deze allianties kennen ieder een eigen looptijd. Een deel van de gesloten allianties is inmiddels afgerond. Ook is er nog een groot deel dat nog loopt. Er wordt bijvoorbeeld onderzoek naar haalbaarheid gedaan, of de uitwerking van een alliantieplan neemt een langere tijd in beslag. Een aantal allianties heeft een relatie met grootschalige projecten op het gebied van gebiedsontwikkeling.

Een aantal voorbeelden van resultaten die in 2019 zijn geboekt:

- De natuurspeeltuin Skik in Schellinkhout is officieel geopend. Veel kinderen uit het dorp zijn betrokken geweest bij het ontwerp van de speeltuin. Deze wordt nu naar tevredenheid door de kinderen gebruikt.
- De alliantie betrekken ouderen en eenzamen Hoogkarspel heeft huisbezoeken gedaan bij een groot aantal 75+'ers. Samen met professionals brengen zij in beeld hoe deze groep van de gewenste ondersteuning kan worden voorzien.
- In Schellinkhout is voor de tweede keer 'Schellinkhout te Kijk' georganiseerd. Dit kwam voort uit het idee om een garage sale op te zetten. De dag werd druk bezocht door inwoners van het dorp en de wijde omgeving.
- In 2019 is door de gemeenteraad een voorstel behandeld over alle allianties binnen het thema Recreatie en Toerisme. Hierbij is voor een aantal initiatieven van allianties budget beschikbaar gesteld.
- De alliantie die zich heeft ingezet voor een website gericht op Westwoud heeft haar initiatief verder uitgebreid. Naast een website is er ook een koppeling met social media gemaakt. Door de inwoners van Westwoud wordt goed gebruik gemaakt van deze nieuwe informatiebron.

De allianties hebben we ook in 2019 zo goed mogelijk proberen te ondersteunen. Samen met de allianties wordt gekeken hoe zij hun doelen kunnen behalen en hoe hun rol er in de toekomst uit kan zien.

Het budget dat in 2017 beschikbaar is gesteld, is in 2019 verder benut. Nog niet het gehele bedrag is besteed, het programmabudget wordt daarom overgeheveld van 2019 naar 2020.

Financiën

Overzicht van baten en lasten

Programma	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2019
Lasten:			
Bestuur en ondersteuning	3.349	3.495	3.997
Veiligheid	1.579	1.702	1.661
Beheer openbare ruimte	3.999	4.636	4.374
Economie	911	972	791
Samenleving	18.205	19.338	20.013
Milieu	4.338	4.592	4.430
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	5.274	6.220	3.844
Algemene dekkingsmiddelen	272	325	373
Overhead	4.418	4.994	4.982
Vennootschapsbelasting			0
Totaal lasten	42.344	46.274	44.464
Baten:			
Bestuur en ondersteuning	1.042	1.255	1.389
Veiligheid	10	14	12
Beheer openbare ruimte	40	164	143
Economie	324	324	323
Samenleving	3.350	3.831	3.653
Milieu	4.350	4.284	4.402
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	4.935	5.250	3.266
Algemene dekkingsmiddelen	26.403	27.105	27.566
Overhead	11	11	17
Totaal baten	40.466	42.239	40.770

Programma	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2019
<i>Stortingen reserves:</i>			
Reserves Bestuur en ondersteuning	0	0	0
Reserves Veiligheid	0	0	0
Reserves Beheer openbare ruimte	0	0	0
Reserves Economie	101	101	66
Reserves Samenleving	37	427	467
Reserves Milieu	0	0	0
Reserves Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	647	647	762
Reserves Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0	926	926
Reserves Overhead	0	0	0
Totaal stortingen	785	2.101	2.222
<i>Onttrekkingen reserves:</i>			
Reserves Bestuur en ondersteuning	-261	-261	-264
Reserves Veiligheid	-11	-88	-22
Reserves Beheer openbare ruimte	-861	-1.470	-1.210
Reserves Economie	-38	-105	-54
Reserves Samenleving	-214	-608	-1.236
Reserves Milieu	0	-70	0
Reserves Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-209	-751	-371
Reserves Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-1.248	-2.209	-2.047
Reserves Overhead	0	-68	-45
Totaal onttrekkingen	-2.841	-5.630	-5.250
Totaal mutaties reserves	2.057	3.530	3.029
Resultaat	179	-505	-665

Overzicht incidentele baten en lasten

Conform het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten dient de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening een overzicht te bevatten van de incidentele baten en lasten. Door de incidentele baten en lasten op te nemen, kan informatie worden gegeven die relevant is voor het beoordelen van de financiële positie.

Incidentele baten en lasten

Pr.	B2019	B2019 na wijz	Rekening 2019
<i>Lasten</i>			
1 Bijdrage DeSom overstap naar de Cloud	145	145	145
1 Groot onderhoud huisvesting		25	25
1 Beveiligingskosten huisvesting		20	20
2 Data analist		10	11
2 Wet verpl. Geest gezondheidszorg WVGZ		10	12
3 Best groot onderhoud asfaltverhardingen		340	340
3 Herinrichting Nieuwe weg		41	2
3 Constructieve herberekening bruggen		70	50
3 Onderhoud wegen		110	110
3 Bestrijden eikenprocessierups		14	14
4 Stimuleren recreatie en toerisme	10	10	10
4 Bewegwijzering toerisme		4	4
5 Bijdrage Dorpshuis De Dregt t/m 2022	10	10	0
5 Natuurspeeltuin	75	0	0
5 Dementie	10	10	3
5 Beschermd wonen en maatsch opvang		26	26
5 Particuliere monumenten		6	6
5 Inventarisatie monumenten		5	1
5 Herplaatsen kunstwerken		14	10
5 Kerkenvisie		25	7
5 Onderwijsachterstandenbeleid		108	108
5 Investeringsubsidie OWF		20	20
5 Investeringsubsidie HV Blokker		46	46
6 Budget Circulaire economie		5	0
6 Klimaat Duurzaamheid		133	41
7 Omgevingswet	133	184	39
7 Kwaliteitsverbetering BAG	56	24	2
7 Lokale woonvisie		13	0
7 Centrumplan Venhuizen		3	3
7 Project klimaatneutrale modelwoning		15	0
7 Optie ovk verwerving onroerende zaken		150	62
7 NB Beleidskaart Archeologie		10	8
AD SED-perspectief	1.022	1.022	933
AD Vervangen software	50	50	50
AD Reg. Samenwerk. Progr. Harmonisatie	16	16	16
AD Harmonisatie programmalandchap	80	80	42
OH Vitale dorpen		10	3
Div Vitale dorpen		295	70
Div CUPS 2019		459	217
<i>Mutaties reserves</i>			
4 Storting winst grondexploitatie	63	63	31
5 Storting AR - Muziekschool OWF	34	34	34
7 Storting winst grondexploitatie	564	564	682
Totaal	2.268	4.198	3.202

<i>Baten</i>			
3 Inkomsten bijdragen derden wegen		110	110
4 Winstnemingen BGE	63	63	31
5 Spec. Uitkering Onderwijsachterstandsbeleid		108	108
5 Vangnetuitkering BUIG		385	385
7 Leges omgevingsvergunningen	122	32	0
7 Winstnemingen BGE	564	564	682
AD Dividend 2018 Alliander en BNG		60	84
<i>Mutaties reserves</i>			
3 Onttrekking reserve Wegen - vrijval	340	340	340
3 Onttrekking reserve Wegen - asfaltverhard.		340	340
3 Onttr. AR - Herinrichting Nieuweweg		41	2
3 Onttr. AR - Constructieve herberek bruggen		70	40
5 Onttr. Reserve cultuur - Herpl. Kunstwerken		14	10
5 Onttr. res Soc. Cult Accom - Inv subs OWF		20	20
5 Onttr. res Soc. Cult Acc - Inv subs HV Blokker		46	46
7 Onttr. AR - Kwaliteitsverbetering BAG	56	24	2
7 Onttr. AR - Omgevingswet	103	103	0
7 Onttr. AR - optie ovk verw onroerende zaken		150	62
AD Onttr. AR - SED-perspectief	1.022	1.022	933
AD Onttr. AR - Harmonisatie programmalandschap	80	80	42
Div Onttr. Div Reserves Vitale dorpen		295	70
Div Onttr. AR - CUPS 2019		609	278
Totaal	2.350	4.475	3.584

Overzicht toevoegingen en onttrekkingen reserves

Onttrekking aan de reserves	B2019	B2019 na wijz.	Rekening 2019
Programma Bestuur en ondersteuning	261	261	264
Programma Veiligheid	11	11	11
Programma Beheer openbare ruimte		4	3
Programma Economie			
Programma Samenleving	214	214	213
Programma Milieu			
Programma Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening			
Programma Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	146	146	146
Overhead	0	0	0
Totaal	632	636	638

Er zijn geen structurele toevoegingen aan de reserves. De structurele onttrekkingen hebben betrekking op de reserve afschrijvingslasten.

Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semi-publieke sector (WNT)

WNT-verantwoording 2019 Gemeente Drechterland

De WNT is van toepassing op Gemeente Drechterland. Het voor Gemeente Drechterland toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum) voor leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking; voor leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking € 25.900 per maand in kalendermaand 1 t/m 6 en € 19.600 per maand in kalendermaand 7 t/m 12 (het bezoldigingsmaximum topfunctionarissen zonder dienstbetrekking (alle sectoren) PM).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2019		
bedragen x € 1	C.M. Minnaert	J. Commandeur
Functiegegevens	gemeente	griffier
Aanvangen einde functievervulling in 2019	01/04 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	77.705	88.460
Beloningen betaalbaar op termijn	13.525	14.534
<i>Bezoldiging¹</i>	91.230	102.994
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	194.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2018		
bedragen x € 1	A.Idema	J. Commandeur
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/03	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking	ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	28.714	86.843
Beloningen betaalbaar op termijn	4.239	14.242
Bezoldiging	32.953	101.085
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	47.250	189.000

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Gegevens 2019				
bedragen x € 1	L. Maarleveld			
Functiegegevens	Waarnemend gemeentesecretaris			
Kalenderjaar	2019	2018		
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/01 – 31-03	12/11 – 31/12		
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	3	2		
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 187	€ 182		
Maxima op basis van de normbedragen per maand	77.700	50.600		
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	<u>102.264</u>			
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)				

Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja	Ja		
Bezoldiging in de betreffende periode	45.000	24.000		
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	69.000			
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.			
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.			
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.			

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

De betreffende categorie was in 2019 niet van toepassing voor de instelling.

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

De betreffende categorie was in 2019 niet van toepassing voor de instelling.

1e. In het geval een topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van onderstaande tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1a of 1d.

De betreffende categorie was in 2019 niet van toepassing voor de instelling.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

De betreffende categorie was in 2019 niet van toepassing voor de instelling.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Begrotingsafwijkingen in het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Onderstaande tabel geeft de afwijkingen tussen de totaal geraamde lasten per programma (inclusief wijziging) en de totaal gerealiseerde lasten per programma over 2019 weer.

Overzicht begrotingsrechtmatigheid

Lasten per programma	Begroting 2019 incl. wijziging	Realisatie 2019	Verschil	Overschrijding begroting
Bestuur en ondersteuning	3.495	3.997	-502	Ja
Veiligheid	1.702	1.661	42	Nee
Beheer openbare ruimte	4.636	4.374	261	Nee
Economie	972	791	182	Nee
Samenleving	19.338	20.013	-675	Ja
Milieu	4.592	4.430	162	Nee
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	6.220	3.844	2.376	Nee
Algemene dekkingsmiddelen	325	373	-48	Ja
Overhead	4.994	4.982	13	Nee

Begrotingsoverschrijdingen

Een analyse van afwijkingen tussen de begroting na wijziging en het overzicht van baten en lasten is essentieel voor een goed inzicht in de uitkomsten van de jaarrekening. In het kader van begrotingsrechtmatigheid is deze analyse belangrijk. Uit deze analyse moet blijken wat de oorzaak is van deze overschrijding en of deze veroorzaakt is door meer uitgaven binnen het voor een programma geldend beleid, of dat er een andere oorzaak is. Bij begrotingsrechtmatigheid wordt alleen gekeken naar de ontwikkeling van de uitgavenkant (begroot versus werkelijk)

Programma's

De overschrijding op het programma Bestuur en ondersteuning wordt veroorzaakt door een fors hogere dotatie aan de voorziening Pensioenaanspraken en wachtgelden wethouders, een hogere bijdrage aan SSC DeSom en hogere huisvestingskosten van het gemeentehuis. De hogere dotatie aan de voorziening Pensioenaanspraken en wachtgelden wethouders is pas achteraf te bepalen aan de hand van de actuariële berekening door Raet en daardoor niet tussentijds bij te stellen. Tegenover de hogere lasten aan SSC DeSom staat ook een hogere doorberekening aan de SED organisatie. De hogere huisvestingslasten van het gemeentehuis zijn veroorzaakt door hogere onderhoudskosten (dagelijks en groot onderhoud) en hogere gemeentelijke belastingen.

De overschrijding op programma Samenleving is voornamelijk veroorzaakt door een hogere toerekening van personeelslasten en interne doorberekeningen. Hier tegenover staan weer lagere toerekeningen aan andere programma's. Daarnaast heeft er een overschrijding plaatsgevonden op de budgetten voor Jeugd en WMO. Hiertegenover staat een onttrekking aan de Reserve Sociaal domein. De overschrijding past binnen het door de raad uitgezette beleid.

De overschrijding op het programma Algemene dekkingsmiddelen wordt veroorzaakt door de toegenomen kosten met betrekking tot de WOZ. Dit als gevolg van een grote stijging van het aantal bezwaren op de WOZ aanslag.

Investeringsen

Voor de investeringen wordt verwezen naar de toelichting op de balans, onderdeel materiële vaste activa. In 2019 zijn er geen overschrijdingen op de investeringen.

Balans en de toelichting

Balans

ACTIVA	31-12-2019	31-12-2018
Vaste activa		
<u>Immateriële vaste activa</u>		
- Bijdrage aan activa in eigendom van derden	4.303	4.648
<u>Materiële vaste activa</u>		
- Investerings met een economisch nut:		
• Gronden uitgegeven in erfpacht	32	32
• Overige investeringen met een economisch nut	16.801	17.705
- Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	5.749	5.571
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	3.779	1.285
	<u>26.361</u>	<u>24.593</u>
<u>Financiële vast activa</u>		
- Kapitaalverstrekkingen aan:		
• Deelnemingen	168	168
- Leningen aan openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	5.013	5.152
- Overige langlopende leningen	1.401	1.454
	<u>6.582</u>	<u>6.774</u>
Totaal vaste activa	37.246	36.015
Vlottende activa		
<u>Vorraden</u>		
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	9.142	8.372
- Gereed product en handelsgoederen	4	5
	<u>9.146</u>	<u>8.377</u>
<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</u>		
- Vorderingen op openbare lichamen	5.321	2.878
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0	2.957
- Overige vorderingen	767	1.019
	<u>6.088</u>	<u>6.854</u>
<u>Liquide middelen</u>		
- Kassaldi	3	3
- Banksaldi	101	201
	<u>104</u>	<u>204</u>
<u>Overlopende activa</u>		
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
• Het Rijk	411	0
• Overige Nederlandse overheidslichamen	76	12
- Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.	683	547
	<u>1.170</u>	<u>559</u>
Totaal vlottende activa	16.508	15.994
Totaal generaal	<u>53.754</u>	<u>52.009</u>

PASSIVA	31-12-2019	31-12-2018
Vaste passiva		
<u>Eigen vermogen</u>		
-Algemene reserves	8.436	9.477
-Bestemmingsreserves	21.796	23.958
-Gerealiseerd resultaat	-665	-174
	<u>29.567</u>	<u>33.261</u>
<u>Voorzieningen</u>		
-Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.559	1.608
-Egalisatievoorzieningen	855	866
-Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	412	412
-Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	2.117	2.089
	<u>4.943</u>	<u>4.975</u>
<u>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</u>		
-Onderhandse leningen van:		
• Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	14.468	9.893
	<u>14.468</u>	<u>9.893</u>
Totaal vaste passiva	48.978	48.129
Vlottende passiva		
<u>Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</u>		
-Overige schulden	2.701	2.083
	<u>2.701</u>	<u>2.083</u>
<u>Overlopende passiva</u>		
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.	2.052	1.771
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		
• Het Rijk	19	22
• Overige Nederlandse overheidslichamen	4	4
	<u>2.075</u>	<u>1.797</u>
Totaal vlottende passiva	4.776	3.880
Totaal generaal	<u>53.754</u>	<u>52.009</u>
Gewaarborgde geldleningen	31.126	31.089
Garantstellingen	7.965	7.965

Waarderingsgrondslagen

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften die in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisaties zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de septembercircularis van het boekjaar.

Centraal administratie kantoor (CAK)

Met betrekking tot de eigen bijdrage die het CAK in en aan de gemeente afdraagt, geldt op basis van de Kadernota Rechtmatigheid 2018 van de commissie BBV het volgende: gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op de overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdrage door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

In 2017 heeft er een stelselwijziging plaatsgevonden in de waardering van investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte. Vanaf 2017 is het verplicht investeringen met maatschappelijk nut te activeren.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde.

De bijdragen in de activa in eigendom van derden worden afgeschreven. De afschrijvingsduur is maximaal gelijk aan de afschrijvingsduur van de activa die door de betreffende derden worden gehanteerd.

Materiële vaste activa

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

Investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Deze investeringen worden met behulp van de lineaire methode afgeschreven.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investeringen met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan.

De uitgangspunten van de Nota activa (raadsbesluit 26 september 2011) zijn toegepast op de nieuwe investeringen. De afschrijvingstabel van de Nota Activa, investerings- en afschrijvingsbeleid 2011 is van toepassing op investeringen per 1 januari 2012. Deze investeringen worden met behulp van de lineaire methode afgeschreven. De investeringen in riolering zijn hier een uitzondering op, deze worden via de annuïtaire methode afgeschreven. De kapitaallasten in de jaarrekening worden volgens onderstaande tabel toegepast:

Moment	Investering < € 15.000	Investering > € 15.000
Investering in dienstjaar.	Ineens in dienstjaar.	Geen afschrijvings- en rentelast.
Bestaande investering.	n.v.t.	100% afschrijvingslast. 100% rentelast.

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vervallen naar rato van afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn - tenzij hierna anders is vermeld - opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Als de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Van een deelneming is volgens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Flottende activa

Voorraden

Grond en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage- of completionmethode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
  2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
  3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).
- Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gereed product

Producten die gereed zijn worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde als die lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Reserves en voorzieningen

De nota 'Reserves en Voorzieningen' is vastgesteld op 27 februari 2012. De reserves en voorzieningen zijn conform de uitgangspunten van deze nota verwerkt.

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsregalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overige

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Als er verplichtingen zijn, waar bijvoorbeeld geen voorziening voor is getroffen, dan wordt dit vermeld in de toelichting op de balans.

Toelichting op de balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31- 12-2018
Kosten van onderzoek en ontwikkelingen voor een bepaald actief	120	0
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	4.183	4.648
Totaal	4.303	4.648

Verloop Immateriële vaste activa

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2018	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdrage van derden	Af- waarde- ringen	Boekwaarde 31-12-2019
Kosten van onderzoek en ontwikkelingen voor een bepaald actief	-	120	-	-	-	-	120
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	4.648	-	-	465	-	-	4.183
Totaal	4.648	120	0	465	0	0	4.303

De investeringsbudgetten van de immateriële vaste activa betreffen:

	Investerings- budget 2019	Werkelijk besteed 2019	Restant budget 31-12-2019	Restant budget 1-1-2020
Vorbereidingskosten vastgoedontwikkeling Schellinkhout	53	36	17	17
Vorbereidingskosten gebiedsontwikkeling Schellinkhout	45	24	21	21
Vorbereidingskosten centrumplan Venhuizen	150	60	90	90
Totaal	248	120	128	128

De werkzaamheden voor de vastgoed- en gebiedsontwikkeling Schellinkhout zijn gestart. Van het project centrumplan Venhuizen is de projectgroep samen met de extern procesmanager gestart met de voorbereidende werkzaamheden. Het programma van eisen voor de gemeentehuislocatie is vastgesteld en wordt nu samen met de klankbordgroep uitgewerkt in een stedenbouwkundig plan. Daarnaast wordt onderzoek uitgevoerd naar de noodzaak om het Skitteljacht in gebruik te laten nemen door de Jozefschool.

Materiële vaste activa

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31- 12-2018
Investerings met een economisch nut:	16.801	17.705
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	5.749	5.571
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	3.779	1.285
In erfpacht uitgegeven gronden	32	32
Totaal	26.361	24.593

Verloop investeringen met een economisch nut

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2019	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdrage van derden	Af- waarde- ringen	Boekwaarde 31-12-2019
Gronden en terreinen	3.342		20				3.322
Woonruimten	36			4			32
Bedrijfsgebouwen	12.648	64	114	641			11.957
Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	376			25			351
Vervoersmiddelen	51			26			25
Machines, apparaten en installaties	642	9		97			554
Overige materiele vaste activa	610	27		77			560
Totaal	17.705	100	134	870	0	0	16.801

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

De investeringsbudgetten van investeringen met een economisch nut betreffen:

	budget 2019	besteed 2019	budget 31-12-2019	budget 1-1-2020
Nieuw gemeentehuis (inrichting)	4	4	0	0
Renovatie sportveld (B-veld) Woudia	40	0	40	40
Vervangen spelmateriaal binnensportaccomodaties 2018	29	0	29	29
Uitbreiding ontmoetingsruimte SKIK	64	64	0	0
Vervanging sportkooi, Zanglijster Hoogkarspel	24	24	0	0
Aanschaf 5 AED's(K)	15	8	7	0
MFA Westwoud	3.966	0	3.966	3.966
Vervangen speeltoestel Streekbad	20	0	20	20
Multifunctioneel sportcircuit	110	0	110	110
Totaal	4.272	100	4.172	4.165

De renovatie van het sportveld (B-veld) Woudia staat gepland in 2020.

Het vervangen van spelmateriaal wordt gecombineerd in projecten en worden in 2020 uitgevoerd.

Het project MFA Westwoud is gestart.

Het speeltoestel in het Streekbad wordt in 2020 vervangen.
 Het project Multifunctioneel sportcircuit is gestart.
 De overige investeringen zijn afgerond en de budgetten worden afgesloten.

Verloopoverzicht van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Omschrijving	Boek- waarde 1-1-2019	Investe- ringen	Des- inves- teringen	Afschrij- vingen	Bij- drage van derden	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31-12-2019
Gronden en terreinen	37						37
Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	5.534	454		276			5.712
Totaal	5.571	454	0	276	0	0	5.749

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

De investeringsbudgetten van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven betreffen:

	Investerings- budget 2019	Werkelijk besteed 2019	Restant budget 31-12-2019	Restant budget 1-1-2020
Straatwerk Molenwei	33	33	0	0
GRP, riolering	752	421	331	0
Totaal	785	454	331	0

Het straatwerk Molenwei is afgerond. Het investeringsbudget wordt afgesloten.
 De investeringsbudgetten GRP, riolering worden zoals gebruikelijk elk jaar afgesloten.

Verloop investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2019	Inves- teringen	Des- inves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdrage van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2019
Maatschappelijk nut vóór 2017							
Gronden en terreinen	20						20
Grond-, weg-, en waterbouw- kundige werken	405			31			374
Subtotaal	425	0	0	31	0	0	394
Maatschappelijk nut na 2017							
Grond-, weg-, en waterbouw- kundige werken	860	2.434		22			3.272
Overige materiele vaste activa		113					113
Subtotaal	860	2.547	0	22	0	0	3.385
Totaal	1.285	2.547	0	53	0	0	3.779

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

De investeringsbudgetten van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreffen:

	Investerings- budget 2019	Werkelijk besteed 2019	Restant budget 31-12-2019	Restant budget 1-1-2020
Reconstructie Hemmerbuurt	3.814	1.676	2.138	2.138
Reconstructie Doctor Wijtemalaan	474	326	148	148
Vervangen beschoeiingen	283	253	30	30
Vervangen kunstwerken (bruggen)	93	68	25	25
Openbare verlichting	190	111	79	79
Bromfietsovergangen Zuiderdracht	27	0	27	27
Vervangen groenvoorzieningen	60	60	0	0
Vervanging speelvoorzieningen	65	53	12	12
Groene wandelronde Hoogkarspel	24	0	24	24
Drachterveld recreatiegebied	49	0	49	49
Fietspad Schellinkhout-Wijdenes	260	0	260	260
Totaal	5.339	2.547	2.792	2.792

De reconstructie Hemmerbuurt wordt in 2020 afgerond.

De reconstructie Doctor Wijtemalaan is in 2019 afgerond. In 2020 vindt de afrekening plaats en wordt subsidie aangevraagd.

De nog niet vervangen beschoeiingen worden in 2020 vervangen.

In 2020 wordt het restant vervangen kunstwerken (bruggen) aangewend voor de vervanging van een houten brug door een composiet brug.

De werkzaamheden openbare verlichting worden in 2020 afgerond.

Het project bromfietsovergang Zuiderdracht start in 2020.

Het vervangen van groenvoorzieningen is afgerond.

Het vervangen van speelvoorzieningen zal worden afgerond in 2020 (Kloosterhof).

Voor het project fietspad Schellinkhout-Wijdenes zijn voorbereidende acties ondernomen. Doel is om het fietspad in 2020 aan te leggen.

De werkzaamheden voor het project groene wandelroute Hoogkarspel zijn gestart en de afronding vindt plaats in de eerste helft van 2020.

Voor het project Drachterveld-recreatiegebied zijn in 2019 verkennende gesprekken geweest met de gemeente Hoorn voor het samen uitvoeren van de ambitie voor een boothelling. Er is nog geen besluit genomen. De verwachting is dat dit in 2020 zal gebeuren.

Financiële vaste activa

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2019	Investerings-	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2019
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	168			168
Leningen aan openbare lichamen (art.1a Wet Fido)	5.152		139	5.013
Overige langlopende leningen	1.454	12	65	1.401
Totaal	6.774	12	204	6.582

Vlottende activa

Vorraden

Omschrijving	2019	2018
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	9.142	8.372
Gereed product en handelsgoederen	4	5
Totaal	9.146	8.377

Onderhanden werken: Bouwgronden in exploitatie (x € 1.000)

Omschrijving	Complex fase 4b	Zuiderkogge Noord 3	Reigersborg Zuid 5	Reigersborg Wijdenes	Kerkbuurt Hemschool	Totaal
Boekwaarde 1-1-2019	639	-745	7.289	1.189	0	8.372
Vermeerderingen:						
-Inbrengwaarde					134	134
-Grondverwerving	59					59
-Vorbereidingskosten			109	37	2	148
-Bouw- en woonrijpmaken	40	518	296	190		1.044
-Rente	3		41	7		51
-Overige bedrijfskosten	12	20	88	97	19	236
Totaal	114	538	534	331	155	1.672
Verminderings:						
-Grondverkoop	165	1.324				1.489
-Gerealiseerde subsidie						0
-Rente		4				4
-Verrekening met Zeeman Vastgoed BV		-323				-323
Totaal	165	1.005	0	0	0	1.170
Afsluiten complex/winstneming	32	682				714
Boekwaarde 31-12-2019	620	-530	7.823	1.520	155	9.588
Nog te maken kosten	804	908	6.743	2.720	349	11.524
Geraamde opbrengsten	1.579	459	15.682	5.374	332	23.426
Geraamd eindresultaat (incl. rente)	364	2.413	1.115	1.134	-172	4.854
(tussentijdse) winstnemingen t/m 2019	178	2.333	0	0	0	2.511

N.B: Het eindresultaat van Zuiderkogge 4b wordt gelijkkelijk verdeeld met de deelnemende partij.

Recapitulatie balans onderhanden werken

Boekwaarde 1-1-2019	8.372
Totaal vermeerderingen	1.672
Totaal verminderingen	-1.170
Totaal winstnemingen	714
Boekwaarde 31-12-2019	9.588
Tekortvoorziening Hemschool	-174
Saldo restplannen	-272
Balanswaarde 31-12-2019	9.142

Verkochte / te verkopen m²

Complex	Beschikbaar	Verkocht t/m 2018	Verkocht 2019	Nog te verkopen
Hemschool	1.567	0	0	1.567
Reigersborg Noord 3	54.421	49.650	4.771	0
Zuiderkogge fase 4b	24.320	10.316	1.838	12.166
Reigersborg Zuid 5	48.844	0	0	48.844
Kerkbuurt Wijdenes	19.466	0	0	19.466

Voorraden

Omschrijving	2019	2018
Gereed product en handelsgoederen	4	5
Totaal	4	5

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Voorziening voor oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2019	Balanswaarde 31-12-2018
Vorderingen openbare lichamen	5.321		5.321	2.878
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0			2.957
Overige vorderingen	1.096	329	767	1.019
Totaal	6.417	329	6.088	6.854

De vorderingen openbare lichamen bestaan voor € 619.000 uit vorderingen op de gemeenschappelijke regeling SED organisatie. Daarnaast bedraagt de aangifte voor het BTW-compensatiefonds in 2019 € 4.688.000.

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in 's Rijks schatkist aan te houden. Om het dagelijks kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. De drempel is nooit lager dan € 250.000. Gemiddeld mag de gemeente maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist hebben gehouden. In onderstaande tabel is te zien dat de gemeente het drempelbedrag in 2019 niet heeft overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	317,58			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	232	207	235	186
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	86	111	83	131
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	42.344			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	42.344			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	317,58			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	20.872	18.823	21.623	17.148
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	232	207	235	186

Liquide middelen

Omschrijving	2019	2018
Kas	3	3
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	100	200
Rabobank	1	1
Totaal	104	204

Overlopende activa

Omschrijving	2019	2018
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
- Het Rijk	411	0
- Overige Nederlandse overheidslichamen	76	12
Overige nog te ontvangen bedragen, en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	684	547
Totaal	1.170	559

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op specifieke uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving	Saldo 31-12-2018	Toevoegingen/ Vrijgevallen bedragen	Ontvangen Saldo bedragen 31-12-2019
<u><i>Het Rijk</i></u>			
Declaratie OAB	0	26	26
BUIG Vangnet-regeling	0	385	385
<u><i>Provincie</i></u>			
ISV subsidie Centrumplan	12		12
Totaal	12	411	0 423

Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen

Omschrijving	2019	2018
Aandeel Zeeman brug en kosten Reigersborg	117	117
Overige	567	430
Totaal	684	547

Vaste passiva

Algemene reserve

Eigen vermogen

Omschrijving	Stand 1-1-2019	Resultaat vorig jaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Verminder- ing ter dekking van afschrijvings- lasten	Stand 31-12-2019
<i>Algemene reserve</i>						
- Vrij besteedbare reserve	9.477	-174	772	1.639	0	8.436
<i>Totaal algemene reserve</i>	9.477	-174	772	1.639	0	8.436
<i>Bestemmingsreserves</i>						
Bestemmingsreserve ter dekking van afschrijvingslasten:						
- Algemeen	4.383	0	925	0	227	5.081
- Centrale gemeentelijke huisvesting	9.486	0	0	0	410	9.076
<i>Bestemmingsreserve ter dekking van specifieke lasten:</i>						
- Lokaal recreatieve landschapsontwikkeling	164	0	25	0	0	189
- Gemeentelijke monumenten	26	0	0	0	0	26
- Verkeersinfrastructuur Drechterland	5.223	0	66	0	465	4.825
- Investeringsbudget soc.-cult. accommodaties	92	0	0	66	0	26
- Onderhoud wegen	1.341	0	0	680	0	661
- Onderhoud gebouwen	0	0	0	0	0	0
- Huisvestingsvoorzieningen onderwijs	82	0	0	41	0	41
- Sociaal Domein	1.907	0	390	751	0	1.546
- Precariobelasting	926	0	0	926	0	0
- Kunst en Cultuur	62	0	43	18	0	88
- Vitale dorpen	266	0	0	29	0	237
<i>Totaal bestemmingsreserves</i>	23.958	0	1.449	2.509	1.102	21.796
Totaal	33.435	-174	2.221	4.148	1.102	30.232

De nota Reserves en Voorzieningen is vastgesteld op 27 februari 2012.

Algemene reserve

- Aard: De Algemene Reserve is het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. Deze reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers.
- Doel: De Algemene Reserve bestaat uit een risicoreserve en een vrij besteedbare reserve. De risicoreserve is bedoeld om als buffer te dienen voor rekeningtekorten en als algemeen weerstandsvermogen.
- Toelichting: De risicoreserve is de buffer voor rekeningtekorten en is daarnaast bedoeld als algemeen weerstandsvermogen. De hoogte van deze reserve is vastgesteld op € 2.400.000.

Vrij besteedbare reserve

	Toevoeging	Onttrekking
Resultaat jaarrekening 2018	0	174
	0	174
<u>Mutaties 2019:</u>		
Bovenwijkse voorzieningen, omslagheffingen en winstnemingen	738	104
Storting muziekschool Oostelijk WF	34	0
CUP (College Uitvoeringsprogramma)		280
BAG		2
Constructieve herberekeningen		40
Verkeersscenarios Hoogkarspel (Nieuweweg)		2
Bijdrage verwerving onroerende zaken		62
Vorming voorziening Hemschool		174
SED perspectief		933
Harmonisatie informatielandschap		42
	772	1.639
Totaal	772	1.813

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves ter dekking van afschrijvingslasten

- Aard: Dekking van afschrijvingslasten van investeringen met economisch nut.
- Doel: Middelen van reserves mogen op grond van de BBV niet direct op het actief in mindering worden gebracht, maar mogen wel via resultaatbestemming op de overeenkomstige afschrijvingslasten worden gecompenseerd
- Toelichting: De mutaties van deze reserve(s) bestaan uit de dekking van afschrijvingslasten.

Lokaal recreatieve landschapsontwikkeling

- Aard: Dekking van lasten van het opstellen en het uitvoering geven aan de projecten uit het landschapsplan.
- Doel: Om de kosten van uitvoering van projecten in het landschapsplan mogelijk te maken is de reserve lokaal recreatieve landschapsontwikkelingen/landschapsplan gevormd.
- Toelichting: De toevoegingen zijn omslagheffingen vanuit het taakveld bouwgrondexploitatie.

Gemeentelijke monumenten

- Aard: Verstrekken van subsidie aan particulieren ten behoeve van het behoud van monumenten.
- Doel: Ten behoeve van het behoud van monumenten wordt gesubsidieerd in het onderhoud van monumenten. De reserve dient daarbij als dekking.
- Toelichting: Er zijn in 2019 geen kosten geweest die ten laste van deze reserves worden gebracht.

Verkeersinfrastructuur Drechterland

- Aard: Het dekken van lasten van infrastructurele maatregelen binnen Drechterland zoals de ontsluiting van de westzijde Hoogkarspel en de opwaardering van de N23 (Westfrisiaweg).
- Doel: Middelen van reserves mogen op grond van de BBV niet direct op het actief in mindering worden gebracht, maar mogen wel via resultaatbestemming op de overeenkomstige afschrijvingslasten worden gecompenseerd.
- Toelichting: De toevoeging betreft een storting vanuit heffingen grondexploitaties € 66.000. De onttrekking van € 465.000 betreft de afschrijvingskosten N23 (Westfrisiaweg).

Investeringsbudget sociaal culturele accommodaties

- Aard: Het dekken van investeringssubsidies op grond van de subsidieregeling 'Investeringsubsidies sport gemeente Drechterland'.
- Doel: De investeringssubsidies worden beschikbaar gesteld voor het voeren van een voorwaardenscheppend beleid ten behoeve van de verenigingsaccommodaties.
- Toelichting: De onttrekkingen betreffen de investeringssubsidies aan Handbalvereniging Blokker en paardrijvereniging OWF.

Onderhoud wegen

- Aard: Egalisatie van kosten van onderhoud aan wegen.
- Doel: Er is sprake van kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, maar waarvan de oorsprong wel (mede) ligt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar.
- Toelichting: De onttrekking betreft de vrijval van € 340.000 en de onttrekking in verband met het groot onderhoud asfaltverhardingen.

Huisvestingsvoorzieningen onderwijs

- Aard: Egalisatie van kosten van onderhoud aan onderwijshuisvesting.
- Doel: Er is sprake van kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, maar waarvan de oorsprong wel (mede) ligt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar.
- Toelichting: Vanaf 1 januari 2015 is de verantwoordelijkheid van gemeenten voor het buitenonderhoud en aanpassingen aan schoolgebouwen overgegaan naar de schoolbesturen. De noodzaak voor het voeren van deze reserve is komen te vervallen. Voorzichtigheidshalve wordt de reserve in stand gehouden en is breder inzetbaar. In 2019 wordt een bedrag onttrokken van € 41.000 vanuit het project Vitale Dorpen.

Sociaal Domein

- Aard: Deze reserve heeft als functie het kunnen opvangen van fluctuaties in het Sociaal Domein.
- Doel: Buffer voor incidentele tekorten op het Sociaal Domein.
- Toelichting: Naast de storting van de extra middelen Jeugdzorg van € 390.000 worden de tekorten op het Sociaal Domein onttrokken aan deze reserve.

Precariobelasting

- Aard: Deze reserve dient als buffer gezien de onzekerheid van de opbrengst heffing Precariobelasting 2016.
- Doel: Mocht van rechtswege de belastingopbrengst gecorrigeerd moeten worden, kan dit gedekt worden uit de reserve.
- Toelichting: De onttrekking van € 926.000 staat in directe relatie met de storting in de reserve afschrijvingslasten van € 926.000 welke dient ter gedeeltelijke dekking van de toekomstige afschrijvingslasten van de MFA Westwoud.
-

Kunst en Cultuur

- Aard: Dekking van kosten ten behoeve van plannen uit de nota Kunst en Cultuur.
- Doel: Ten behoeve van plannen voortvloeiende uit de nota Kunst en Cultuur. De reserve dient daarbij als dekking.
- Toelichting: De overschotten of tekorten van de posten die vallen onder de nota Kunst en cultuur worden aan het einde van het jaar verrekend met de reserve Kunst en cultuur. Daarnaast wordt er conform besluitvorming structureel € 2.500 gestort. In totaal wordt er € 43.000 gestort in de reserve. De onttrekking van € 18.000 betreft uitgaven gemaakt voor het herplaatsen van kunstwerk de Reiger en restauratie van de molen in Schellinkhout.

Vitale dorpen

- Aard: Dekking van lasten voor de kosten voor de voorbereiding en uitwerking van de allianties uit de diverse dorpsplannen.
- Doel: Ten behoeve van de allianties uit de diverse dorpsplannen. De reserve dient daarbij als dekking.
- Toelichting: De gemaakt kosten worden onttrokken aan deze reserve.

Voorzieningen

Omschrijving	Stand 1-1-2019	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Stand 31-12-2019
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</i>					
Pensioenaanspraken en wachtgeld wethouders	1.237	370	48	0	1.559
Aanspraken voormalig personeel	0	0	0	0	0
Afronding grondexploitaties	371	0	9	362	0
<i>Egalisatievoorzieningen</i>					
Baggeren	96	38	16	0	118
Bruggen	98	22	7	0	113
Gebouwen	672	116	164	0	624
<i>Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden</i>					
Subsidies e.d. verkregen van derden	412	0	0	0	412
<i>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is</i>					
Begraafplaatsen	273	35	31	0	277
Riolering	1.816	24	0	0	1.840
Egal.voorziening tarieven afvalstoff.heffing	0	0	0	0	0
Totaal	4.975	605	275	362	4.943

De nota reserves en voorzieningen is vastgesteld op 27 februari 2012.

Pensioenaanspraken en wachtgeld wethouders

- Aard: Bestemd voor de dekking van de kosten van toekomstige pensioenaanspraken wethouders en lopende pensioenverplichtingen van voormalige wethouders en eventuele wachtgeld wethouders.
- Doel: Bestaande en toekomstige pensioenverplichtingen en wachtgeld zijn voor de toekomst afgedekt (ook bij eventuele overdracht).

- Toelichting: Vanwege de dalende rekenrente is er een gat ontstaan tussen de hoogte van de voorziening en het beoogde doelkapitaal. Hierdoor heeft er in 2019 een totale storting moeten plaatsvinden van € 370.000.

Aanspraken voormalig personeel

- Aard: Bestemd voor de dekking van toekomstige loonkosten van het voormalige personeel.
- Doel: De jaarlijkse lasten van loonkosten voormalig personeel beïnvloeden niet meer het exploitatieresultaat.
- Toelichting: Er bestaan op dit moment geen verplichtingen meer die ten laste van deze voorziening komen. De voorziening kan worden opgeheven.

Afronding grondexploitaties

- Aard: Reservering van nog te maken kosten voor afgesloten grondexploitaties.
- Doel: Van de afgesloten grondexploitaties Reigersborg Zuid 4, Zuiderkogge 3 en Centrumplan worden in latere jaren nog kosten verwacht voor het aanleggen van een brug, weg en overige kosten.
- Toelichting: In 2019 heeft er een aanwending plaatsgevonden in verband met afrondende werkzaamheden Centrumplan Hoogkarspel. In 2019 is de voorziening geactualiseerd. De kosten voor het aanleggen van een weg tussen Zuiderkogge 3 en 4b zijn reeds meegenomen in de grondexploitatie van Zuiderkogge 4b en is daarom vrijgevalen. De overige restkosten zijn gepresenteerd onder het Onderhanden werk als "Saldo restkosten".

Egalisatievoorzieningen

- Aard: Egalisatie van kosten van onderhoud aan waterwegen (baggeren), kunstwerken (bruggen) en gebouwen.
  - Doel: Er is sprake van kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, maar waarvan de oorsprong wel (mede) ligt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar.
  - Toelichting: De mutaties betreffen de jaarlijkse toevoegingen en onttrekkingen.

Subsidie e.d. verkregen van derden

- Aard: Dekking van kosten betreffende het aankleden van het landschapsplan Reigersborg.
- Doel: Om de kosten van het aankleden van het landschapsplan Reigersborg te dekken. Mochten er geen of minder uitgaven ten behoeve van het aankleden van het landschapsplan Reigersborg gedaan worden, dan wordt de helft van het restant terugbetaald aan Zeeman.
- Toelichting: Er hebben zich in 2019 geen mutaties voorgedaan.

Begraafplaatsen

- Aard: De voorziening dient ter dekking van toekomstige uitgaven ten behoeve van de onderhoudskosten begraafplaatsen.
- Doel: De inkomsten door afkoop betreffen de bestrijding van kosten voor activiteiten voor meerdere jaren. Dit leidt tot toevoeging aan de voorziening in het jaar van ontvangst en jaarlijkse onttrekking in de latere jaren.
- Toelichting: De mutaties betreffen de inkomsten en de uitgaven.

Riolering

- Aard: Het dekken van toekomstige kosten van onderhoud en vervanging van rioleringen.
- Doel: Ter voorkoming van fluctuaties in het tarief van de rioolheffing.
- Toelichting: Het saldo van de baten en lasten riolering wordt aangewend dan wel toegevoegd aan de voorziening Riolerings. Er is geen aansluiting gemaakt met het GRP en is derhalve door derden beklemd.
-

Egalisatievoorziening tarieven afvalstoffenheffing

- Aard: De voorziening egalisatie tarieven afvalstoffenheffing dient ter egalisatie van het tarief van de afvalstoffenheffing en ter dekking van eventuele verschillen tussen de geraamde bedragen en de werkelijke bedragen bij de jaarrekening.
- Doel: De besteding wordt als gebonden gezien. Dat wil zeggen dat de middelen aan de burger moeten worden teruggegeven, als zij niet aan het specifieke doel waarvoor zij zijn geheven worden besteed.
- Toelichting: De voorziening stond per 1-1 al op € 0. Het nadelige saldo op het taakveld afval is in 2019 ten laste van de exploitatie gekomen.
-

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2019	Ontvangen	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2019	Rente
Onderhandse leningen: -Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	9.893	5.000	426	14.468	156
Totaal	9.893	5.000	426	14.468	156

Flottende passiva

Netto-flottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.

	2019	2018
Netto-flottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.701	2.083
Totaal	2.701	2.083

Overlopende passiva

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2019	2018
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	2.052	1.771
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.	23	26
Totaal	2.075	1.797

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Omschrijving	Saldo 31-12-2018	Ontvangen bedragen	Vrijgeval- len bedragen of de terugbetalingen	Saldo 31-12-2019
<u>Rijk</u>				
Subsidie cultureel erfgoed	22	14	17	19
<u>Provincie</u>				
Subsidie onderhoud Stofmolen	4			4
Totaal	26	14	17	23

Gewaarborgde geldleningen

Omschrijving	Aard	Oorspronkelijk bedrag	Waarborg %	Restant bedrag per 31-12-2019	Restant bedrag per 31-12-2018
Het Grootslag	Woningbouw	45.400	50%	22.700	22.450
De Woonschakel	Woningbouw	14.211	50%	6.696	6.763
De Woonschakel-Centrum	Dorpshuis	2.350	100%	1.487	1.561
Overige garanties	Diverse	2.592	100%	243	315
Totaal		64.553		31.126	31.089

Garantstellingen

Omschrijving	Garantie- bedrag per 31-12-2019	Garantie- bedrag per 31-12-2018
CAW	6.734	6.734
Kredietbank	1	1
Veiligheidsregio NHN	1.230	1.230
Totaal	7.965	7.965

Voor het garantiebedrag 31-12-2019 van het CAW en Veiligheidsregio NHN zijn de garantiebedragen van 31-12-2018 opgenomen, omdat de werkelijke cijfers van CAW en Veiligheidsregio NHN niet bekend zijn ten tijde van het opmaken van de jaarrekening.

Niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen

Langlopende financiële verplichtingen

Omschrijving	Einddatum	Jaarbedrag
Onderhoudscontract gemeentehuis	31-12-2035	108
Huur dorpshuis Venhuizen (incl. nuts)	n.v.t.	229

Belangrijke gebeurtenis na balansdatum: COVID-19 (Corona) virus

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van de jaarrekening 2019 zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van de gemeente. In de regio Wuhan in China startte echter in december 2019 een uitbraak van het COVID-19 virus. Medio februari 2020 is dit virus in heel Europa doorgedrongen. Om het virus zo goed mogelijk te bestrijden heeft het kabinet maatregelen getroffen, waaronder het verbieden van bijeenkomsten van (grote) groepen mensen, diverse reisverboden en de sluiting van eet- en drinkgelegenheden en sport- en fitnessclubs, scholen en kinderdagverblijven tot in ieder geval 28 april 2020. Vergaande maatregelen zijn op dit moment niet uitgesloten. Dit heeft een aanzienlijke impact op de economie en werkgelegenheid in zowel binnenland als het buitenland. De uiteindelijke gevolgen hiervan zijn op dit moment nog niet te overzien.

Ook voor onze gemeente heeft de uitbraak van het COVID-19 virus, op het moment van het opmaken van de jaarrekening, directe organisatorische gevolgen en onzekerheden. Deze organisatorische gevolgen en onzekerheden bestaan uit:

- Alle medewerkers werken zoveel als mogelijk vanuit huis en zijn voor onderlinge afstemming aangewezen op telefoon of digitale oplossingen;
- De gemeente onderzoekt welke ondersteuning mogelijk is om inwoners en bedrijven binnen de gemeente die in (financiële) moeilijkheden zijn gekomen te ondersteunen. Dit heeft impact op onze werkzaamheden die we op dit moment nog niet volledig kunnen overzien.

Naast de bovenstaande organisatorische gevolgen heeft dit direct dan wel indirect ook financiële gevolgen voor onze gemeente. Het Corona virus heeft conform de uitspraak van de commissie BBV geen directe financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019. Echter vanaf het boekjaar 2020 kunnen de volgende financiële gevolgen van toepassing zijn voor onze gemeente, voor zover wij kunnen overzien op het moment van het opmaken van de jaarrekening:

- Kasstromen, zo heeft de gemeente uitstel van betaling voor de gemeentelijke belastingen verleend aan alle ondernemers tot 31 augustus 2020. Zo nodig kunnen ondernemers verdere uitstel van betaling krijgen. De uitgestelde betaaltermijn geldt voor alle ondernemers met een inschrijving in de Kamer van Koophandel. Het risico op oninbaarheid van vorderingen zal toenemen;
- Doorschuiven van diverse beleidsactiviteiten, waardoor zaken later gerealiseerd worden dan gedacht;
- Inkomstenderving van gesubsidieerde instellingen en verbonden partijen; is het weerstandsvermogen van die partijen voldoende dit te kunnen opvangen;
- Landelijk ingestelde regelingen zoals de "Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers" of een toename aan zelfstandigen die een beroep doen op het Besluit bijstandverlening zelfstandigen.
- Er wordt opnieuw een economische recessie verwacht. Dit zal leiden tot een grotere werkloosheid die zich door kan vertalen naar een groter beroep op bijstand. Normaliter worden gemeenten hiervoor zo nodig gecompenseerd door het Rijk (t-2) al dan niet

met maatwerk zoals voorfinanciering. Een economische recessie kan ook impact hebben op bijvoorbeeld onze grondexploitaties als gevolg van vertraging in de uitgifte;

- Het kabinet gaat in overleg met de Vereniging Nederlandse Gemeenten over de mogelijkheid om (voorlopige) lokale aanslagen aan ondernemers stop te zetten en al opgelegde aanslagen aan bedrijven in te trekken. Het gaat hierbij in het bijzonder om de toeristenbelasting.

De uiteindelijke financiële impact van bovenstaande zaken is op dit moment redelijkerwijs niet in te schatten.

Wij verwachten qua liquiditeit geen problemen omdat wij zonder problemen bij de Bank voor Nederlandse Gemeenten geld kunnen lenen. Gezien de huidige situatie op de geld- en kapitaalmarkt zijn daaraan geen of nauwelijks rentekosten verbonden.

De uitbraak van het COVID-19 virus heeft zoals al vermeld geen invloed op de cijfers over het boekjaar 2019. Het gemeentebestuur heeft passende maatregelen genomen c.q. zorgt ervoor dat passende maatregelen worden genomen om de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten te waarborgen. De jaarrekening is dan ook opgemaakt uitgaande van de veronderstelling van continuïteit van de bedrijfsactiviteiten.

Emu-saldo

De Jaarrekening 2019 laat het resultaat zien van de baten en lasten over 2019. Dit is het verschil tussen de inkomende en uitgaande geldstromen die aan boekjaar 2019 kunnen worden toegerekend. Voor een deel zijn dit geldstromen die ook daadwerkelijk in 2019 hebben plaatsgevonden, maar hierbij worden ook geldstromen toegerekend die in het verleden hebben plaatsgevonden (bijvoorbeeld de kapitaallasten van investeringen die in het verleden zijn gedaan) of geldstromen die nog in de toekomst moeten plaatsvinden (bijvoorbeeld stortingen in onderhoudsvoorzieningen).

Het EMU-saldo geeft het saldo van de inkomende en uitgaande geldstromen die daadwerkelijk in het kalenderjaar 2019 hebben plaatsgevonden minus deelname aan bedrijven en inkomsten uit kredietverstrekking. Dit is de wijze waarop de landen in de Euro-zone hun EMU-saldo berekenen en waarover ook begrotingsafspraken zijn gemaakt. In het bestuurlijk overleg tussen het ministerie van Binnenlandse Zaken, VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) en IPO (Interprovinciaal Overleg) is afgesproken dat het Rijk en de lokale overheden gezamenlijk werken aan het beheersen van het EMU-tekort. De EMU-tekortnorm decentrale overheden voor 2019 bedraagt 0,3% van het bruto binnenlands product. Er is geen onderverdeling naar gemeenten, provincies en waterschappen vastgesteld. Daarom worden er ook geen referentiewaarden per gemeenten bekend gemaakt.

	2019
	x € 1000,-
	Volgens realisatie 2019
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-3.694
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	1.424
3. Mutatie voorzieningen	330
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	1.041
5. Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	
Berekend EMU-saldo	-5.829

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 27 januari 2020										
OC W	D 8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)					
			Aard controle R Indicatornummer: D8 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 03					
			€ 81.769	€ 0	€ 0					
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid				
			Bedrag		Bedrag					
		Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8 / 04	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 05	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8 / 06	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 07					
		SZW	G 2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2019 Alle gemeenten	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
					Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
I.1	I.1				I.2 Wet inkomensvoorziening	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere	I.3 Wet inkomensvoorziening	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en		

		verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	orziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	voorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werken inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
SZW	G 2 A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet totaal 2018 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente (code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen daarnaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t.	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R	Besteding (jaar T-1) IOAW inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R	Besteding (jaar T-1) IOAZ inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R

			<i>Indicatornummer: G2A / 01</i>	<i>Indicatornummer: G2A / 02</i>	<i>Indicatornummer: G2A / 03</i>	<i>Indicatornummer: G2A / 04</i>	<i>Indicatornummer: G2A / 05</i>	<i>Indicatornummer: G2A / 06</i>
		1	060498 Gemeente Drechterland	€ 2.093.574	€ 85.330	€ 101.324	€ 3.550	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(co de) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01	Baten (jaar T- 1) IOAZ (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonder houd beginnende zelfstandige n	Baten (jaar T- 1) Bbz 2004 levensonderho ud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T- 1) Loonkostensubsidi e o.g.v. art. 10d Participatiewet
			In de kolommen hiernaast de verantwoord ingsinformati e voor die gemeente invullen	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			Aard controle n.v.t. <i>Indicatornummer: G2A / 07</i>	I.3 Wet inkomensvoor ziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongesc hikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	I.4 Besluit bijstandverleni ng zelfstandigen 2004 (levensonderh oud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaa rs (WWIK)	Participatiewet (PW)
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
		1	060498 Gemeente Drechterland	€ 0	€ 19.694	€ 0	€ 0	€ 156.078
			Hieronder verschijnt de gemeente(co de) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01	Baten (jaar T- 1) Loonkostensu bsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)				
			In de kolommen hiernaast de verantwoord ingsinformati e voor die gemeente invullen	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam				
			Aard controle n.v.t. <i>Indicatornummer: G2A / 13</i>	Participatiewet (PW)				
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>				
		1	060498 Gemeente Drechterland	€ 1.862				
SZW	G 3	Besluit bijstandverleni ng zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderho ud beginnende zelfstandigen)	Besteding (jaar T) levensonder houd gevestigde zelfstandige n (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstre kking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonder houd gevestigde zelfstandige n (exclusief Bob)	Baten (jaar T) kapitaalverstre kking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Besteding (jaar T) Bob

		_gemeentedeel 2019			(exclusief Rijk)		(exclusief Bob)	
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09			
			€ 0	€ 0	Nee			
SZW	G 3 A	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) _totaal 2018	Hieronder per regel één gemeente (code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T-1) kapitaalversterking (exclusief Bob)	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) kapitaalversterking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004		inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 06
		1	060498 Gemeente Drechterland	€ 0	€ 1.673	€ 14.841	€ 6.955	€ 5.216
			Hieronder verschijnt de gemeente (code) conform de keuzes gemaakt bij	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz		

VWS	H 4	Specifieke uitkering Sport	G3A / 01	geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	2004		
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen					
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R		
			Indicatornummer: G3A / 07	Indicatornummer: G3A / 08	Indicatornummer: G3A / 09	Indicatornummer: G3A / 10		
			060498 Gemeente Drechterland	€ 0	€ 0	€ 0		
			Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Projectnaam / nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen
			Aard controle R.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicatornummer: H4 / 01	Indicatornummer: H4 / 02	Indicatornummer: H4 / 03	Indicatornummer: H4 / 04	Indicatornummer: H4 / 05	Indicatornummer: H4 / 06
			€ 112.616	Totale sportuitgaven gemeente Drechterland	€ 143.871	€ 39.450	€ 88.626	€ 15.795
			Kopie projectnaam / nummer	Totale besteding (Jaar T) per project ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (Jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Toelichting	Overig (Jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld	
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	
			Indicatornummer: H4 / 07	Indicatornummer: H4 / 08	Indicatornummer: H4 / 09	Indicatornummer: H4 / 10	Indicatornummer: H4 / 11	
			Totale sportuitgaven gemeente Drechterland	143871	127,75%		-€ 31.255	

Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Overzicht baten en lasten per programma	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur en ondersteuning			
Bestuur	3.361	-1.155	2.205
Burgerzaken	479	-234	245
Historisch archief	157	0	157
Totalen per programma	3.997	-1.389	2.607
Veiligheid			
Openbare orde en veiligheid	419	-12	407
Crisisbeheersing en brandweer	1.241	0	1.241
Totalen per programma	1.661	-12	1.649
Beheer openbare ruimte			
Verkeer en vervoer	3.164	-143	3.021
Openbaar groen en (openlucht) recreatie (vv)	1.104	0	1.104
Economische havens en waterwegen (vv)	106	0	106
Totalen per programma	4.374	-143	4.232
Economie			
Beheer overige gebouwen en gronden	225	-37	188
Economische ontwikkeling	191	0	191
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	19	-5	14
Economische promotie	67	-20	46
Openbaar groen en (openlucht) recreatie (ec)	122	-6	117
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	168	-255	-87
Totalen per programma	791	-323	468
Samenleving			
Cultureel erfgoed	166	-5	160
Sportaccommodaties	960	-241	718
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	282	0	282
Geëscaleerde zorg 18-	496	0	496
Wijkteams	692	-3	689
Samenkracht en burgerparticipatie	2.195	-368	1.827
Maatwerkdienstverlening 18+	505	-132	374
Media	539	-101	438
Onderwijshuisvesting	418	-17	401
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	98	-10	88
Inkomensregelingen	3.776	-2.671	1.105
Begeleide participatie	3.694	0	3.694
Arbeidsparticipatie	227	0	227
Maatwerkvoorziening (WMO)	350	-3	347
Maatwerkdienstverlening 18-	3.623	0	3.623
Geëscaleerde zorg 18+	67	0	67
Volksgesondheid	846	0	846
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	542	-82	460
Openbaar basisonderwijs	70	0	69
Sportbeleid en activering	447	-20	427
Musea	23	0	23
Totalen per programma	20.013	-3.653	16.360
Milieu			
Riolering	1.051	-1.384	-333
Milieubeheer	680	0	680
Begraafplaatsen en crematoria	190	-96	94
Afval	2.508	-2.922	-413
Totalen per programma	4.430	-4.402	28

Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Wonen en bouwen	782	-269	513
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	2.512	-2.979	-467
Ruimtelijke ordening	550	-18	532
Totalen per programma	3.844	-3.266	578

Algemene dekkingsmiddelen

Treasury	59	-306	-248
Ozb woningen	189	-1.777	-1.589
Ozb niet-woningen	49	-602	-553
Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	-24.703	-24.703
Overige baten en lasten	9	-113	-104
Economische promotie	0	-41	-41
Belastingen overig	68	-23	44
Totalen per programma	373	-27.566	-27.193

Mutaties reserves

Mutaties reserves	2.222	-5.250	-3.029
Totalen per programma	2.222	-5.250	-3.029

Overhead

Overhead	4.982	-17	4.965
Totalen per programma	4.982	-17	4.965

Resultaat

Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0
Totalen per programma			

Totaal saldo van baten en lasten

46.686	-46.021	665

Bijlagen

Voortgang aanbevelingen Rekenkamercommissie

Met ingang van het jaar 2019 wordt, door middel van deze bijlage in de Jaarstukken 2019, ingegaan op de aanbevelingen die door de gezamenlijke Rekenkamercommissie van Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland (hierna: Rkc) zijn gedaan. De taak van de Rkc is het onderzoeken van de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid. In haar rapporten formuleert de Rkc conclusies en aanbevelingen die, wanneer deze met een raadsbesluit worden bekrachtigd, moeten worden uitgevoerd door het college.

Op 6 november 2019 heeft de Rkc het rapport Opvolging RKC-onderzoeken in de gemeenten Stede Broec – Enkhuizen- Drechterland periode 2016-2017 uitgebracht. In dit rapport is in beeld gebracht op welke wijze uitvoering is gegeven aan de aanbevelingen uit twee eerdere onderzoeken van de Rkc. De belangrijkste aanbevelingen in dit onderzoek zijn:

1. zorg voor een afgesproken borging in de organisatie voor de opvolging van Rkc-aanbevelingen
2. zorg voor een heldere met de raden afgesproken wijze van terugkoppeling naar de raden over de implementatie van de aanbevelingen van de Rkc.

Met ingang van begrotingsjaar 2019 is in de P&C-cyclus geborgd dat de aanbevelingen van in 2019 door Rkc uitgebrachte rapporten worden gemonitord. Door middel van voorliggende bijlage wordt voor de eerste maal verantwoording afgelegd over de mate van implementatie van de aanbevelingen.

In begrotingsjaar 2019 zijn door de Rkc twee rapporten uitgebracht:

1. Opvolging RKC-onderzoeken in de gemeenten Stede Broec – Enkhuizen- Drechterland periode 2016-2017 d.d. 6 november 2019
2. Uitkomsten doe mee-onderzoek toegankelijkheid sociaal domein d.d. 27 november 2019

Door middel van onderstaand overzicht wordt ingegaan op de mate van implementatie van de aanbevelingen.

Nr	Onderzoeksrapport- aanbeveling	Stand van zaken 2019
2019-1	Opvolging RKC-onderzoeken in de gemeenten Stede Broec – Enkhuizen-Drechterland periode 2016-2017 - Zorg voor een afgesproken borging in de organisatie voor de opvolging van Rkc-aanbevelingen	In de P&C-cyclus is geborgd dat Rkc aanbevelingen worden gemonitord en middels een bijlage in de jaarstukken verantwoording wordt afgelegd over de mate van implementatie. <u>Status: gereed</u>
2019-2	Opvolging RKC-onderzoeken in de gemeenten Stede Broec – Enkhuizen-Drechterland periode 2016-2017 - Zorg voor een heldere met de raden afgesproken wijze van terugkoppeling naar de raden over de implementatie van de aanbevelingen van de Rkc.	In de P&C-cyclus is geborgd dat Rkc-aanbevelingen worden gemonitord en middels een bijlage in de jaarstukken verantwoording wordt afgelegd over de mate van implementatie. Na het publiceren van de jaarstukken kan worden geïnventariseerd of de wijze van terugkoppeling voldoet aan de verwachtingen van de raad. <u>Status: onderhanden</u>
2019-3	Uitkomsten doe mee-onderzoek toegankelijkheid sociaal domein In het nieuwe beleid sociaal domein nadrukkelijker aandacht te besteden aan inclusie en toegankelijkheid overeenkomstig het VN-verdrag Handicap. Het doel van het verdrag is om de rechten van personen met een beperking te beschermen en gelijkheid te bevorderen.	In 2019 is er geen integraal inclusiebeleid of een inclusieagenda. In de afgelopen jaren is een aantal initiatieven genomen in het sociaal domein op het gebied van inclusie, zowel lokaal als regionaal. Ook wordt aandacht besteed aan inclusie in de conceptvisie sociaal domein die naar verwachting in 2020 wordt vastgesteld. Er is een fysieke richtlijn toegankelijkheid gebouwen en de werkgroep toegankelijkheid geeft gevraagd en ongevraagd advies over fysieke toegankelijkheid. <u>Status: onderhanden</u>

Controleverklaring